ДА ИМЪ ДАМЪ ЖИВОТЪ

БЕСЕДИ ОТЪ УЧИТЕЛЯ

СОФИЯ
1936

Печатница „Задруга“ — София, Врабча 1,

ДА ИМЪ ДАМЪ ЖИВОТЪ.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби, а азъ дойдохъ, за да имъ дамъ животъ и за да ме познаятъ“.*)

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби“. Какво се разбира отъ този стихъ? За да се разбератъ нѣщата, тѣ трѣбва да проникнатъ дълбоко въ човѣшкото съзнание, както храната трѣбва напълно да се асимилира отъ човѣшкия организъмъ. Докато храната се приема само външно и не се асимилира отъ организъма на човѣка, тя не може да го ползува, тя не е никаква храна. Сжщото може да се каже и за всѣки човѣкъ, който мисли, че много знае. Срѣщате единъ човѣкъ, който започва да се хвали, че много знае. Само онзи човѣкъ може да каже за себе си, че много знае, който разполага съ известна мждрость. Които не сж мждри, тѣ нѣматъ това знание въ себе си. На тѣхъ не остава нищо друго, освенъ да вѣрватъ. Противоречията въ живота произтичатъ отъ факта, че хората мислятъ за себе си повече, отколкото сж въ действителность. Тѣ мислятъ, че знаятъ всичко, а въ сжщность не е така. Това се вижда отъ факта, че каквото знаятъ, тѣ не могатъ да го приложатъ. Истинското знание на нѣщата под-

---

*) Иоана 10:10.

разбира сѫщевременно и приложение. Да знаешъ нѣщо, безъ да можешъ да го направишъ и приложишъ, това не е знание. Знание безъ приложение представя фалшива основа, върху която нищо не може да се гради. На такава основа сѫ градили много отъ съвременнитѣ хора, вследствие на което страдатъ. За оправдание на своитѣ криви постѫпки, нѣкой казва: Азъ така съмъ училъ. Каквото съмъ училъ, това правя. — Това още нищо не значи. Този човѣкъ може да знае много нѣща, но знанието не произтича отъ неговата душа. Истинско знание е това, което произтича отъ човѣшката душа. Знанието не е достояние само на единъ човѣкъ, нито е опредѣлено да се постигне въ единъ день. Знанието е достѫпно за всички хора, за всички разумни сѫщества и се придобива презъ цѣлата вѣчность. Докато е живъ, човѣкъ трѣбва непрекѫснато да учи.

Велико, красиво нѣщо е знанието, но знание безъ вѣра не може да се реализира. И въ Писанието е казано: „Да бѫде споредъ вѣрата ти!“ Не е казано: „Да бѫде споредъ знанието ти!“ Човѣкъ трѣбва да вѣрва въ Онзи, Който всичко знае и Който всичко е направилъ. Съвременнитѣ хора се смущаватъ отъ много нѣща. — Защо? — Защото тѣ искатъ да разрешатъ тия нѣща само по пѫтя на знанието. Силата на човѣка не седи въ знание, което нѣма приложение. Нито победата седи въ силата. Силата на човѣка е необходима само за да пази реда и порядъка, които Първата Причина е

поставила въ свѣта. Силата на човѣка се крие въ Божията Любовь. Значи, само любовьта въ свѣта е въ състояние да запази Божествения редъ и порядъкъ на нѣщата.

Мнозина се спиратъ върху въпроса, кой е кривъ и кой — правъ. Това сж човѣшки работи. Богъ обръща внимание само на онѣзи хора, които вѣрватъ и приематъ Неговата Любовь и Мждрость. Само тѣзи хора сж прави. Само тѣ могатъ да се нарекатъ Синове Божии.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби". Съ други думи казано: Крадецътъ не иде, освенъ да вземе нѣщо отъ човѣка. А онзи, който дава нѣщо отъ себе си, той носи истината, той носи свободата. Взимане и даване, това сж две положения, които човѣкъ трѣбва да знае. Щомъ знае това, нѣма защо да става споръ, кой е кривъ и кой — правъ. Спорътъ помрачава човѣшкото съзнание. Човѣкъ може да спори съ години, но този споръ нищо нѣма да му придаде. Какво се ползува човѣкъ отъ това, че знае, дали е правъ или кривъ? — Нищо не се ползува. Правъ е онзи, у когото Богъ живѣе. Ако Богъ не живѣе у човѣка, той е на кривъ пжть. — Ама не съмъ ли правъ? — Щомъ питашъ, ти се съмняващъ въ себе си. Щомъ се съмняващъ, ти самъ решаващъ въпроса. Човѣкъ трѣбва да съзнава въ душата си, че е правъ. Той трѣбва да вѣрва въ душата си, че дѣлата му сж прави. Затова е казано въ Писанието: „Ако не

вѣрвате въ мене, вѣрвайте въ дѣлата, които правя".

И тъй, силата на човѣка не се опредѣля само отъ неговата вѣра, нито само отъ неговото знание. Силата на човѣка се заключава едновременно въ неговата вѣра и въ неговото знание. Вѣрата на човѣка се опредѣля отъ редъ закони: законъ за послушание, законъ за изпълнение и т. н. Христосъ казва: „Отецъ ми всѣкога ме е слушалъ, защото азъ изпълнявамъ Неговата воля". Христосъ имаше вѣра, която прилагаше. Следователно, който има вѣра, той трѣбва да направи опитъ, да види, докжде е достигналъ въ своята вѣра. Отъ това, което получи, което му се даде, човѣкъ ще познае силата на своята вѣра.

Съвременният човѣкъ се нуждае не само отъ вѣра, но и отъ самоопредѣляне. Самоопредѣлянето подразбира намиране на пжтя, който Богъ е опредѣлилъ на човѣка. Този пжть не върви само въ една посока. Той има много посоки, много направления. За да намѣри този пжть, човѣкъ трѣбва да се обърне къмъ разумнитѣ сжщества, къмъ Божиитѣ служители, къмъ ангелитѣ. Само тѣ сж въ състояние да го упжтятъ. Сжщото нѣщо може да се каже и за индивидуалния животъ на човѣка. Отъ това, какво се преподава на човѣка, може да се опредѣли, какъвъ ще бжде неговиятъ личенъ животъ. Знанието на човѣка зависи отъ това, което му е преподадено. Това знание е на степени, както въ училищата. Знанието, което ученикътъ

придобива въ първоначалното училище, е едно. Колкото по-нагоре се качва, толкова и знанието му става по-високо Въ прогимназията, въ гимназията и въ университета ученикътъ минава все въ по-високо знание, докато влѣзе въ живота, дето прилага наученото и придобива истинско знание. Колкото по-нагоре се качва ученикътъ, толкова по-широкъ става неговиятъ кржгозоръ.

Нѣкои казватъ, че човѣкъ може да се учи отвсѣкжде и отъ всичко. — Не, човѣкъ може да се учи само отъ това, което иде отъ Бога. Докато мисли, че оттукъ и оттамъ може да придобива знания, човѣкъ е на кривъ пжть. Следователно, всѣки може да предаде своитѣ знания на другитѣ въ такъвъ случай само, ако тѣ сж придобити отъ Бога, отъ Божественото начало. Нѣма по-красиво нѣщо за човѣка отъ това, да предава нѣщата така, както сж въ действителность, безъ никакво изопачаване. Човѣкъ трѣбва да знае, че се намира въ свѣтъ, създаденъ отъ Бога, въ който господарь е Богъ. И ако човѣкъ се ползува отъ блага на този свѣтъ, това става по единствената причина, че той носи истината въ себе си. Откаже ли се отъ тази истина, той прекжсва пжтя, по който идатъ тия блага, а съ това прекжсва връзката си съ живота. Животътъ носи Божественитѣ блага въ себе си. Най-голѣмото благо за човѣка е самиятъ животъ, но като живѣе, той трѣбва да се учи да различава правата отъ кривата мисъль, истинската свобода

отъ привидната. И войникътъ има свобода да вземе оржжие и да отиде на бойното поле, но тази свобода е привидна. Задъ него седи началникътъ му, който насила го заставя да вземе оржжие и да отиде да се бие за отечеството си. Тъй щото, човѣкъ трѣбва да учи, да различава нѣщата, да отдѣля чистото отъ нечистото, правото отъ кривото. Това зависи отъ неговитѣ разбирания, отъ това, което е научилъ и приложилъ.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби, а азъ дойдохъ, за да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ". Въ този стихъ Христосъ изнася две положения: първото положение представя крадеца, който отнима живота. Второто положение представя истинския човѣкъ, който дава животъ, който носи истината въ свѣта. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ познаване на истината, като единствена реална придобивка въ живота. Истината носи свобода, а свободата зависи отъ вжтрешното познаване на нѣщата. Веднъжъ придобилъ тази свобода, човѣкъ остава неизмѣненъ по отношение възгледитѣ си за живота. Мнозина разискватъ върху редъ въпроси изъ живота, като запримѣръ върху въпроса за посвещението и казватъ, че не разбиратъ този въпросъ и никога не могатъ да го разбератъ. Тѣ сами се заблуждаватъ. Тѣ могатъ да разбератъ всички въпроси, но постепенно, а не изведнъжъ. Човѣкъ не може да разбере всички нѣща изведнъжъ. За него е важно да се стре-

ми да придобие великата любовь. Придобие ли я веднъжъ, тя всичко ще му разкрие. Знаете ли, какво представя вѣчната, великата любовь? Опитвали ли сте я нѣкога? Безъ да мислятъ много, нѣкои бързо се произнасятъ за тази любовь. Тѣ я кръщаватъ съ имена, които не отговарятъ на нейната сжщность. Лесно е да каже човѣкъ, че познава тази любовь, или че има вѣра въ Бога. Да вѣрва човѣкъ, това значи да търпи. Да търпи, това значи да носи всички нѣща, безъ да се смущава. Който вѣрва, Богъ ще го избави отъ всички несгоди въ живота. — Защо носите несгодитѣ на живота? — Защото не е дошло още времето да ви освободятъ отъ тѣхъ. Когато дойде това времѐ, всички хора ще се освободятъ отъ мжчнотиитѣ и страданията, отъ несгодитѣ въ живота. За да опраздаятъ неуспѣхитѣ въ живота си, мнозина казватъ, че и Христосъ, като тѣхъ, се е молилъ, но ни гласъ, ни услишание не се е чуло на молитвитѣ Му. — Не, Христосъ не е мислилъ така. Той казвалъ: Господи, азъ виждамъ, че ме изпитвашъ. Вѣрвамъ, че ще ме избавишъ, ще ме извадишъ отъ тежкото ми положение, но какъ ще стане това, не зная. Съвременнитѣ християни искатъ да знаятъ, какъ ще дойде тѣхното спасение. Въ това отношение тѣ сж на кривъ пжть. За тѣхъ е важно да вѣрватъ, че ще бждатъ спасени, а какъ ще дойде спасението имъ, това не е тѣхна работа. Като вѣрватъ, тѣ ще видятъ, че страданията имъ нѣма да бждатъ продължителни. Най-голѣмото стра-

дание трае само нѣколко часа. Страданието е чистене, безъ което животътъ не може да се разбере. Страданието поставя човѣка въ пѫтя, който Богъ му е опредѣлилъ. Чрезъ страданието човѣкъ дохожда до истината.

Казано е въ Писанието: „Истината ще ви направи свободни“. Следователно, само чрезъ истината човѣкъ придобива свобода. Щомъ придобие истинската свобода, той ще разбере смисъла на живота, ще се освободи отъ заблужденията си. Това значи да се облекчи, да постави нова основа на живота си. Докато се смущава отъ хората, човѣкъ е на кривъ пѫть. Докато се смущава отъ хората, човѣкъ вижда, че му липсва нѣщо. Не е лошо, че човѣкъ се смущава, но докато се смущава, той трѣбва да знае, че не е намѣрилъ истината, не знае, какъ да се отнася съ своитѣ ближни. Само мѫдрецътъ не се смущава. Той е намѣрилъ истината и я приложилъ въ живота си. Ще кажете, че това е мѫчна работа. — Не, щомъ става въпросъ за истината, като проява на Божественото учение, вие трѣбва да знаете, че нѣма никаква мѫчнотия въ приложението ѝ. Мѫчнотиитѣ и страданията сѫ спѫтници на човѣшкия животъ, но не и на Божествения.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ придобиване на Божествения животъ. Който не мисли правилно, той казва, че докато е младъ, не се интересува отъ този животъ. Другъ пъкъ казва, че като младъ, именно, се интересува отъ Божествения животъ, за да постави здра-

ва основа на живота си. Който казва, че е младъ и не трѣбва да мисли за утрешния день, той мяза на младъ натоваренъ конь. Какво ще придобие този конь? — Като стигне до опредѣленото мѣсто, ще му дадатъ малко зобъ — нищо повече. Казватъ за нѣкого, че трѣбва да стане професоръ. — Какво ще придобие, ако стане професоръ? — Нищо особено. Ще придобие знания, които на другия день ще изгуби. Истинската придобивка се заключава въ Божественото знание, което, веднъжъ придобито, никога не може да се изгуби. Това знание се складира въ подсъзнанието на човѣка, и той го носи вѣчно съ себе си. Въ това знание седи силата на човѣка. Знание, което днесъ се придобива, а утре се губи, не е истинско, не е Божествено знание. Има смисълъ човѣкъ да работи съ години върху себе си, за да придобие това знание. Има смисълъ човѣкъ да приложи всичкото си търпение, за да придобие Божественото знание. Въ това знание седи силата на човѣка. Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ“. Значи, всичко се заключава въ живота. Вънъ отъ него, всичко друго е временно, преходно, неустойчиво. Временното представя външна обвивка на нѣщата.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби“. — Защо крадецътъ постжпва така? — Защото нищо не е създалъ. Той знае само да яде и да пие. Божественото у човѣка, което му дава сила, съзнава, че смисълътъ на живота седи въ изпълне-

ние волята Божия, не по външна форма, но по съдържание. Който изпълнява волята Божия, той е свързанъ съ Него, съ цѣлото, съ общото, както кракътъ на човѣка е свързанъ съ цѣлото тѣло. Този кракъ трѣбва да служи на човѣка не само единъ день, но презъ цѣлия му животъ, и то даромъ. Това иска Божественият животъ отъ човѣка. Като служи на Бога по този начинъ, човѣкъ ще дойде до пълно различаване на Божествения, на истинския живот отъ временния. И двата живота иматъ свое предназначение, но за да дойде човѣкъ до познаването имъ, той трѣбва дълго време да чака, да приложи търпението си, да учи. Запримѣръ, нѣкой иска да знае, може ли да вдигне на гърба си нѣкаква голѣма тежесть. За да дойде до това познаване, той трѣбва дълго време да учи, да прави опити. Който е въ сила да вдигне земята на гърба си, само той може предварително да каже, че е въ състояние да вдигне всѣкаква тежесть. Следователно, всѣко нѣщо, което човѣкъ иска да направи, той трѣбва най-напредъ да го опита. Само чрезъ опитности човѣкъ може да дойде до познаване на истинския животъ. Даже и Христосъ, Синъ Божий, като дойде на земята, бѣше поставенъ на страдания и изпитания. — Защо трѣбваше Христосъ да страда? — Така е било опредѣлено. Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно да питате, защо този конь, а не другъ нѣкой, трѣбва да носи голѣмия товаръ. Единъ конь все трѣбва да

изнесе товара. Значи, трѣбваше да дойде единъ силенъ човѣкъ на земята, който да помогне на хората, да имъ покаже, какъ трѣбва да живѣятъ. Този човѣкъ бѣше Христосъ. Не е достатъчно само да се помогне на човѣка, но трѣбва да му се покаже пѫтя къмъ истината.

И тъй, да помогнемъ на човѣка, това значи да направимъ връзка съ него. Само любовьта прави връзки. Следователно, само онзи може да помага на хората, който ги обича. Човѣкъ не може да обича всички хора еднакво. Обичьта се дава на степени — споредъ нуждата. Да обичашъ човѣка, това не значи изобилно да му давашъ. Изобилното даване е залъгване. Кога майката дава изобилно на децата си? — Когато тръгва за града, тя дава на децата си много работи, за да ги зàлъже да не плачатъ. Това прави тя съ неразумнитѣ си деца. На разумнитѣ си дѣца, обаче, тя казва кѫде отива, каква работа има, кога ще се върне, и тѣ я разбиратъ. Тѣ не се нуждаятъ отъ никакво залъгване.

Съвременнитѣ хора искатъ да знаятъ, защо не имъ се дава това, което желаятъ. Тѣ казватъ, че съ години чакатъ да се реализиратъ желанията имъ и все още не могатъ да ги постигнатъ. Тѣ трѣбва да знаятъ, че всѣко нѣщо се дава точно на време. Щомъ е така, човѣкъ трѣбва да чака съ търпение онова, което желае да постигне. За да може всѣко нѣщо да се използува правилно, то трѣбва да дойде на опредѣленото за него

време. Преди всичко, човѣкъ не може да използува сегашния си животъ, както трѣбва, и затова, като се намѣри въ безизходно положение, той казва: Този животъ не можахъ да постигна желанията си, но идещия животъ ще ги постигна. Той не знае, че идещиятъ животъ ще бѫде пакъ такъвъ, какъвто е сега. Колкото днесъ може да приложи, толкова и въ бѫдеще ще приложи. Който иска да подобри бѫдещитѣ си условия, той трѣбва да внесе нѣкаква промѣна въ съзнанието си, да измѣни поне малко сегашната си форма. И ако при всѣка промѣна въ съзнанието си, човѣкъ расте и прогресира, той ще има добри резултати, ще подобри условията на бѫдещия си животъ.

Тъй щото, човѣкъ още въ този животъ трѣбва да намѣри онѣзи условия, които му сѫ дадени за работа, за да влѣзе въ пѫтя, който му е опредѣленъ. Не е въпросъ да бѫде човѣкъ недоволенъ, но въ недоволството той трѣбва да намѣри доволство. Вие сте недоволни отъ условията, при които живѣете, отъ това, което сте придобили. Какво трѣбва да придобие човѣкъ? Въ какво седи истинската придобивка? Истинската придобивка се заключава въ самия животъ. Който умира и не оживява, той нищо не е придобилъ, той е на кривъ пѫть. Който умира и оживява, той е придобилъ живота, той е на правъ пѫть. — Може ли човѣкъ да не умира? — Този е главниятъ въпросъ. Важно е за човѣка, като умре, да ожи-

вѣе. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ вж-трешно безсмъртие, а не къмъ външно. При сегашнитѣ условия на живота, човѣкъ външно е смъртенъ. За да придобие безсмъртие, той трѣбва да се запознае съ онѣзи методи, чрезъ които Духътъ го ржководи. Докато дойде до това положение, човѣкъ се натъква на онова, което не му е потрѣбно.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ". Значи, единственото и най-важно нѣщо, къмъ което човѣкъ се стреми, е животътъ. — За кой животъ говори Христосъ? — За Божествения. И наистина, ако този животъ влѣзе въ умрѣлия, той ще го съживи. Който е придобилъ Божествения животъ, той е влѣзълъ вече въ правия пжть, въ който се проявява живата, абсолютна вѣра въ Бога. Тази вѣра почива на любовь къмъ Бога, а не на това, какво очакващъ да получишъ, или какво е обещано да ти се даде. Вѣрата на мнозина се основава на нѣкакви обещания. Ако получатъ обещаното, тѣ иматъ вѣра. Ако не получатъ обещаното, вѣрата имъ се губи.

Сега ще говоря на разбранъ за васъ езикъ: Не губете вѣрата си въ Бога! Знайте, че всичко въ свѣта става споредъ разбиранията на Първата Причина на нѣщата, а не споредъ вашитѣ разбирания. Каквото Богъ е обещалъ и опредѣлилъ, непременно ще стане. Той е опредѣлилъ нѣщата преди вашето сжществуване. Тъй щото, ако мислите, че можете да ги измѣ-

ните споредъ вашитѣ желания и разбирания, вие се лъжете. Богъ е начърталъ пѫтя на всѣки човѣкъ отдѣлно, но докато човѣкъ не получи нѣщо отъ Него, не може да вѣрва. Ако получи нѣщо отъ Бога, той ще вѣрва въ Него; ако нищо не получи, ще изгуби вѣрата си. Действително, вѣрата на човѣка се крепи на блата, които животътъ му дава. Хиляди блага дава животътъ на човѣка, и той трѣбва да вѣрва въ тѣхъ. Що се отнася до условията, човѣкъ не трѣбва да желае по-добри условия отъ тия, които му сѫ дадени. Дали условията сѫ добри или лоши, това зависи отъ разбиранията на човѣка. Ако разбиранията на човѣка сѫ правилни, и условията му ще бѫдатъ добри; ако разбиранията му не сѫ правилни, и условията му ще бѫдатъ лоши. Оттукъ се вижда, че при каквито условия и да се постави здравиятъ, разумниятъ човѣкъ, той ще ги използува добре. Обаче, болниятъ, неразумниятъ човѣкъ не може да използува правилно и най-добритѣ условия. Смисълътъ на живота се заключава въ това, което човѣкъ въ всѣки денъ момент може разумно да използува. Тъй щото, ако човѣкъ очаква първо да се подобрятъ условията на живота му и тогава да заживѣе добре, той е на кривъ пѫть. Трѣбва да се подобри нѣщо у човѣка, но не условията, а съзнанието и разбиранията му. Животътъ трѣбва да се разбира, а не да се подобрява. Самъ по себе си животътъ е добъръ, а човѣкъ трѣбва само да го разбира и използува.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби“. Който не разбира смисъла на този стихъ, той се запитва, защо нѣщата ставатъ така, както не трѣбва. Като си задава този въпросъ, защо този човѣкъ не се запитва, коя е причината за измѣнение формата на малкото дете? Мнозина искатъ работитѣ имъ да се нареждатъ така, както тѣ желаятъ и разбиратъ, но тѣхнитѣ желания и разбирания не сж Божествена мѣрка на нѣщата. Иовъ казва: Господъ дава, Господъ взима. Които разсжждаватъ като Иова, тѣ уподобяватъ живота на богатъ човѣкъ, който дава скжпоценноститѣ си на една бедна вдовица да ги пази, и следъ време дохожда да ги вземе. Които не разсжждаватъ като Иова, тѣ се намиратъ въ положението на бедната вдовица, която се оплаква на мжжа си, че богатиятъ взелъ скжпоценноститѣ си. Мжжътъ ѝ отговаря: Благодари, че богатиятъ човѣкъ има довѣрие въ тебе досега и те остави да се ползуващъ отъ скжпоценноститѣ му. Тѣ сж негови, и той има право да ги вземе, когато пожелае.

Следователно, всѣки трѣбва да знае, че нищо въ живота не е негово. Нѣкой се радва на детето си и казва: Моето дете! — Не е твое това дете. То е оставено при тебе временно, само да го отгледашъ. Единъ день, когато Богъ пожелае, ще го вземе. Днесъ ще умре детето ти, утре — жена ти, после — майка ти, баща ти, приятелитѣ ти, и ти ще останешъ съвършено самъ. Животътъ на земята е

велико училище, въ което ти-си дошълъ да учишъ. Докжде се простира животътъ, точно не може да се каже, но той непрестанно расте, разширява се и се развива.

Сега, започнете съ вѣрата си въ Бога. Повтаряйте нѣщата, изучавайте ги, докато придобиете нѣщо за себе си. За рибаря не е важно, колко риба е влѣзла въ мрежата му, но колко отъ тази риба той е уловилъ и задържалъ за себе си. Това, което остане въ мрежата му, то е за него. Това, което влиза у васъ, то остава на ваше разположение. То е благото, което Богъ ви е опредѣлилъ. Ето защо, за да се ползува отъ благата на живота, човѣкъ трѣбва да вѣрва непрекъснато. Казано е, че всичко е възможно за онзи, който вѣрва. Който разбира Божественото учение, той никога не трѣбва да се обезсърдчава. Като се натъкнатъ на известни противоречия, нѣкои хора казватъ, че за да изгладятъ тия противоречия, тѣ трѣбва да-се примирятъ помежду си. — Нѣма защо да се примиряватъ. Само умнитѣ хора могатъ да се примиряватъ, но не и обикновенитѣ. Преди всичко, обикновенитѣ хора нѣматъ дълбоки разбирания за живота, а безъ такива разбирания животътъ се обезсмисля. Животътъ има смисълъ само тогава, когато човѣкъ гледа на благата като на такива, които изтичатъ отъ живота. Тѣ не могатъ да дойдатъ отвънъ нѣкжде, по външенъ пжть.

Едно нѣщо трѣбва да се знае: Всѣко благо, което животътъ носи на човѣка, иде по

пѫтя на вѣрата. Когато се говори за вѣра, мнозина я наричатъ „гола вѣра“. Да се казва, че вѣрата е гола, това говори за неразбиране на нѣщата. Вѣрата е всѣкога облѣчена. Соковетѣ на плодоветѣ образуватъ вѣрата. Като не знаятъ това, мнозина гледатъ на вѣрата като на нѣщо несѫществено. Голата вѣра подразбира вѣра въ човѣшкото, а облѣчената — вѣра въ Божественото начало. Богъ живѣе въ всѣки човѣкъ дотолкова, доколкото той вѣрва въ Него. Тъй щото, различието между хората се заключава въ степеньта на вѣрата имъ. Човѣкъ се учи отъ вѣрата на онѣзи, които сѫ надъ него. Следователно, всички хора вървятъ по пѫтя на своитѣ напреднали братя въ вѣрата. Когато нѣкой казва, че нѣма нужда отъ другитѣ хора, той трѣбва да знае, че неговата работа е свършена вече. Хората на вѣрата съставятъ едно цѣло.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ въ свѣта, за да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ“. Това трѣбва да знаятъ всички хора: и млади, и стари. Старъ е онзи, който не разбира. Младъ е онзи, който сѫщо не разбира. Истински младъ е онзи, който вѣрва, а старъ — който разбира. Съвременнитѣ млади и стари мислятъ, че всичко знаятъ. Въ това седи погрѣшката имъ. И младиятъ, и стариятъ трѣбва да вѣрватъ и да разбиратъ. Силата на човѣка седи въ вѣрата и въ разбиранията му. Що се отнася до уреждане на живота му, други вършатъ това. Сѫществата, които сѫ завършили развитието си,

се застжпватъ за него. Тѣ му диктуватъ, какво да работи. — Вѣрно ли е това, или не?—Вѣрвайте въ това, което ви се говори, защото е опитано. Вѣрата се заключава въ опита. Като правите опити, вие ще вѣрвате. И като вѣрвате, ще дойдете най-после до познаване на истината. Невъзможно е човѣкъ да дойде изведнъжъ до познаване на абсолютната истина. Достатъчно е той да познае истината дотолкова, доколкото въ даденъ моментъ може да я придобие.

Като слушате да се говори за вѣра, за истина, вие намирате, че тѣзи нѣща сж дълбоки и трѣбва да останатъ за другъ животъ, т. е. за нѣкоё бждеще прераждане. Който отлага днешната работа за утре, той ще отложи и утрешната си работа и по този начинъ ще отлага само, безъ да има нѣкакви резултати. Не е лошо човѣкъ да вѣрва въ утрешния день, но условията сж въ днешния день, и тѣхъ трѣбва той да използува. Използувайте блага та и условията, които днешният день ви носи, за да можете да учите и да се развивате. Не мислете, че другитѣ хора могатъ да носятъ вашитѣ блага и условия. Всѣки самъ ще носи своитѣ радости и скърби. Законъ ё: който носи страданията си, той ще носи и благата си. Откаже ли се отъ страданията си, и благата ще му се отнематъ. Следователно, носете страданията си, за да носите и благата си. Не питайте, защо ви сж дадени страдания, нито защо ви сж дадени блага. Носете ги съ раз-

бирane, съ съзнание. Това, което Богъ е далъ на човѣка, може да стане толкова голѣмо и толкова малко, колкото той желае. Нѣщата могатъ да се увеличаватъ и намаляватъ споредъ желанието на човѣка. Човѣкъ трѣбва да бжде благодаренъ на това, което му е дадено.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ“. Христосъ даде живота си за хората, раздаде имъ всичкото си богатство, за да изпълни волята Божия. Изпълнете и вие волята Божия, за да станете Синове Божии. Нѣкой казва, че служи на Бога, че изпълнява Неговата воля, а при това губи мира си. — Щомъ губи мира си, той не върши волята Божия. Всичко, което човѣкъ върши презъ деня, ще го доведе най-после до онова, което търси. Той все ще научи нѣщо. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това да разбира Божиитѣ пжтища.

И тъй, който иска да разбира Божиитѣ пжтища, той трѣбва да върви по стжпкитѣ на Христа. Той трѣбва да раздаде всичкото си богатство на хората. Той трѣбва да имъ даде и живота си. Нѣкой казва: Какво мога да дамъ? — Много можешъ да дадешъ. Дадено ти е, и трѣбва да дадешъ. Отъ това, което даващъ и което ти даватъ, можешъ да познаешъ, доколко си изпълнилъ волята Божия. Колкото повече даващъ и ти даватъ, толкова повече си изпълнилъ волята Божия. Колкото по-малко даващъ и ти даватъ, това показва, че не си изпълнилъ волята Божия, както трѣбва. Нѣкой

казва, че не може да търпи еди-кого си. — Защо не може да го търпи? — Защото не живѣе, както трѣбва. — Чудно нѣщо! Богъ, Който знае всичко, търпи всички а той не може да търпи никого. Вие трѣбва да се научите да търпите, спокойно да дочаквате времето за всички блага. Бѫдете благодарни за всичко, което идва въ живота ви. Човѣкъ трѣбва да вѣрва и при добри, и при лоши условия на живота. Работете при всички условия, за да видите, какъ работи законътъ на вѣрата. Този законъ е работилъ въ миналото, той работи сега, а ще работи и въ бѫдеще. Чрезъ вѣрата ще познаете Божиитѣ пѫтища, които сѫ неизмѣнни. — Защо? — Защото свѣтътъ се ржководи отъ разумни сѫщества, които сѫ завършили развитието си. Тѣ посочватъ на хората само тѣзи пѫтища, които водятъ къмъ Бога. Христосъ казва: Избѣгвайте кривитѣ пѫтища. Пазете се отъ лъжливи мисли и желания. Приемайте Божественото, което носи благата на живота. Всѣкога изпълнявайте волята Божия!

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ, за да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ“. Съ други думи казано: Азъ дойдохъ, за да имъ дамъ истинския животъ, който носи великитѣ Божии блага.

*

1. Съборна беседа, държана на 19 августъ, 1936 г., 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

ВЖТРЕШНА ВРЪЗКА.

„Ако служи нѣкой на мене, мене да последва; и дето съмъ азъ, тамъ ще бжде и слугата ми; и който слугува на мене, него ще почте Отецъ ми"*)

Две разбирания има за живота: външно и вжтрешно. Външното разбиране на живота е подобно на красива мома, която обръща внимание само на външността си. Вжтрешното разбиране на живота е подобно на мома, която не е много красива, но умна. Тя не обръща голѣмо внимание на своята външность, но работи за развиване на ума и на сърдцето си. Коя отъ дветѣ моми е за предпочитане? — Втората. Първата мома скоро ще изгуби красотата си, и никой нѣма да спира погледа си върху нея. Втората мома ще обръща внимание на хората поради своето вжтрешно богатство. Ето защо, човѣкъ не трѣбва да се увлича само отъ външния изгледъ на нѣщата, но да ги разглежда въ тѣхния вжтрешенъ смисълъ.

Съвременнитѣ хора се спиратъ предъ въпроса, защо свѣтътъ е създаденъ такъвъ, какъвто днесъ го виждатъ? — Какъ трѣбваше да бжде създаденъ свѣтътъ? — Всички трѣбва да знаятъ, че свѣтътъ не е създаденъ произволно. Великъ законъ опредѣля създаването и сжществуването на свѣта. За да разбере този

---

*) Иоана 12:26

законъ, човѣкъ трѣбва да учи. Затова, именно, той е дошълъ на земята. Който разбира това, той ще търси вжтрешната страна на живота. Който не го разбира, той ще се спре предъ външната страна на живота. Казва се, че човѣкъ трѣбва да бжде силенъ. За да бжде силенъ, той трѣбва да разбира вжтрешния смисълъ на живота. А за да дойде до това разбиране, той трѣбва да има търпение. Нѣкой казва, че има търпение, но още не е дошълъ до вжтрешно разбиране на живота. Този човѣкъ има външно, привидно търпение. Истинското търпение изисква разбиране на нѣщата. Който знае и може да търпи, той се радва на всичко, което разбира. Мжчнотиитѣ въ живота се дължатъ на това, че човѣкъ не разбира сжществените нѣща, вследствие на което ги отлага за бждеще, за по-благоприятни условия. Въпросътъ не е за бждещето на човѣка. Важно е, какво той днесъ разбира и какво може да направи днесъ. — Ама Христосъ е проповѣдвалъ едно време, въ далечното минало. — И това не е важно. Миналото е изтекло. Какво сж научили хората отъ Христовото учение и какво днесъ прилагатъ, това е важно. Въ миналото е несжществуваното. Важно е настоящето, защото въ него е сжществуваното. Днесъ всѣки се е преценилъ повече, отколкото струва. Отъ значение за човѣка е онази цена, която му отговаря. Огънь, който може да издържи до край, е силенъ; не може ли да издържи до край, той е слабъ. Човѣкъ трѣбва да рабо-

ти съ силенъ огънь, който разтопява и най-мжчнотопимитѣ тѣла.

Следователно, човѣкъ може да решава труднитѣ задачи въ живота си съ сжществото, което има въ себе си. То представя силния огънь, предъ който всичко отстжпва. Когато не успѣва въ работитѣ си, човѣкъ съзнава, че му липсва нѣщо сжществено, че нѣма почва подъ краката си. Той съзнава, че не е такъвъ, какъвто трѣбва да бжде, вследствие на което започва да лицемѣри и да отлага нѣщата за нѣкакво далечно бждеще. Не е въпросъ за отлагане. Човѣкъ трѣбва да учи всѣки моментъ. По-добре е за човѣка да учи и да признае, че не знае, отколкото да минава за знаещъ, хората да го почитатъ, а въ сжщность да е невежа. Срамътъ предъ незнанието е за предпочитане предъ почитьта на невежеството.

И тъй, целта на човѣка въ сегашния му животъ е да се домогне до сжщественото. Щомъ се домогне до сжщественото, той ще се види въ свѣтъ, обиколенъ все отъ съвършени сжщества. Тогава той ще разбере и признае сжществуването на другъ свѣтъ, външенъ отъ него. Хората сега говорятъ за другия свѣтъ, но нито вѣрватъ въ него, нито го признаватъ. Тѣ говорятъ за духове, безъ да иматъ опредѣлена идея, какво нѣщо е духъ. Тази е причината, поради която хората не искатъ да умиратъ. Тѣ не вѣрватъ въ духовния свѣтъ, въ духове и се страхуватъ, не знаятъ, какво ще стане съ тѣхъ следъ смъртьта имъ.

Сега, като слушате да се-говори така, не взимайте нѣщата лично за себе си, защото вашата личность се мѣни въ възгледитѣ, въ разбиранията за живота. А когато се говори за нѣщо, всѣкога се има предъ видъ неизмѣнното, постояннóто. Какво може да се каже за човѣка, който е миналъ презъ своята петь, десеть, петнадесеть, двадесеть, тридесетгодишна възрастъ? Ако сравните разбиранията на човѣка отъ пета до тридесетгодишната възрасть, ще видите, че тѣ коренно се различаватъ. Отъ всички тия възгледи кой е най-правъ? Правъ възгледъ е само онзи, който почива върху основитѣ на истината. Животътъ на човѣка се опредѣля, именно, отъ тия възгледи. И щастието на човѣка зависи пакъ отъ възгледи, които почиватъ на истината. Щастието на човѣка зависи отъ онѣзи сжщества, които го обичатъ. Тѣ живѣятъ за него, и той трѣбва да живѣе за тѣхъ. Невъзможно е човѣкъ да живѣе за себе си. Нѣкой е следвалъ за инженеръ. За себе си ли е училъ той? — Не, той е училъ за другитѣ хора, да се ползуватъ отъ неговото знание. Щомъ другитѣ хора се ползуватъ отъ знанието на нѣкой човѣкъ, едновременно съ тѣхъ и той се ползува. Отъ музиката се ползува цѣлата публика, която слуша музиканта, но съ нея заедно и той се ползува.

Човѣкъ трѣбва да разсжждава върху всичко, което го обикаля, което става около него, за да различи временното, преходното отъ вѣчното. Докато не разбере временното

човѣкъ не може да дойде до вѣчното. Ученитѣ говорятъ за вѣчностьта, за другия свѣтъ, за милионитѣ слънца и звезди въ вселената, но за обикновения човѣкъ всичко това остава непознато, докато той не разбере временнитѣ нѣща. Докато не изучи временното, човѣкъ гледа на вѣчното като на предположение. Той казва: Азъ не съмъ ходилъ на тия слънца и не ги признавамъ. — Има хора на тия слънца. — Възможно е, азъ не съмъ ги видѣлъ. За да разберете далечнитѣ, отвлѣченитѣ нѣща, вие трѣбва да изучите и най-малкитѣ бубулечици на земята. Ще кажете, че днесъ тѣзи бубулечици не ви интересуватъ. — Ако днесъ не ви интересуватъ, въ бждеще ще ви интересуватъ и ще ви потрѣбватъ. Отъ какво се интересувате днесъ? Повечето хора се интересуватъ отъ това, какво мислятъ другитѣ за тѣхъ. Какво ще спечелятъ, ако знаятъ, какво мислятъ хората за тѣхъ? Нищо нѣма да спечелятъ, но само ще се заблуждаватъ. Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ здрава, положителна, Божествена мисъль. Мисъльта на мнозина е повърхностна, вследствие на което изпадатъ въ противоречия.

Какво е нужно на човѣка? — Права мисъль, възвишени чувства и здраво тѣло. Въ това седи неговиятъ прогресъ. Безъ здраво тѣло човѣкъ нищо не може да постигне. Здравето е мѣрка въ живота. Който е здравъ, той всичко може да постигне. Да постигне човѣкъ всичко въ живота си, това значи, да разбере своя животъ, а не живота на другитѣ. Докато

е на земята, човѣкъ изучава условията на своя животъ. Като ги изучава, той постепенно се повдига. Както учителтъ обича онѣзи ученици, които се учатъ и които могатъ добре да работятъ, така и Богъ обича и повдига онѣзи души, които учатъ и работятъ добре. Тъй щото, има смисълъ човѣкъ да се интересува, какво говорятъ хората за него, ако тѣ говорятъ добро. Да почиташъ човѣка и да говоришъ добро за него, това е едно отъ голѣмитѣ блага на живота. Това благо зависи отъ онова, което човѣкъ говори. Не е достатъчно само човѣкъ да говори, но това, което говори, трѣбва да остава за вѣчни времена. Вѣчнитѣ нѣща сж основа на истинския животъ. Докато дойде до истинския животъ, човѣкъ минава презъ различни фази, презъ каквито минава бояджията, който учи изкуството да боядисва. Въ първо врѣме той не знае, какъ да съчетава и закрепва боитѣ, вследствие на което тѣ лесно губятъ цвѣта си. Обаче, колкото повече работи, толкова по-добре той прилага своето изкуство и дохожда до положение на майсторъ-бояджия, чиито бои никога не избѣлѣватъ. Който е дошълъ до истинския животъ, той си служи съ бои, които не избѣлявatъ. Като тури една отъ тия бои, съ нищо вече не може да я отнеме.

Мнозина казватъ, че животътъ е тежъкъ. Животътъ е тежъкъ тогава, когато човѣкъ мисли само за хората, а не и за Бога. За човѣка е важно едно нѣщо: той трѣбва да се инте-

ресува отъ това, какво Богъ мисли за него. Щомъ държи тази мисъль въ ума си, и животътъ му ще бѫде лекъ. Въ Бога нѣма никакво лицеприятие. Когато отивате при Него, вие не се нуждаете отъ никаква препоржка. Животътъ ви ще бѫде вашата препоржка. Като говоря за живота, съ това азъ не искамъ да погълна всичкото ви внимание върху него. Животътъ се проявява върху една широка площь. Колкото повече тази площь се разширява, толкова повече тя се използува, както отъ отдѣлния човѣкъ, така и отъ цѣлото човѣчество. Сѫщото може да се каже и за знанието. Нѣкой човѣкъ минава за ученъ, когато е между децата. Щомъ попадне въ общество на учени хора, той минава за обикновенъ човѣкъ. Значи, всѣки моментъ човѣкъ трѣбва да съзнава, че има да учи. Въ това седи смирението. Човѣкъ трѣбва да признае въ себе си, че малко нѣща знае и му предстои да учи, да придобива знания. Не е въпросъ да отрича това, което знае, но той трѣбва да съзнава, че всѣки моментъ има какво да учи.

Не е достатъчно човѣкъ да каже за себе си, че знае да говори добре или да свири. Всѣки день човѣкъ трѣбва да придава по нѣщо къмъ своя говоръ, къмъ свиренето си. Всѣка дума, всѣки тонъ трѣбва да се придружава отъ известенъ брой трептения. За да познае дали говори правилно, човѣкъ трѣбва да слѣди, дали всичко, каквото казва, се сбѫдва. Ако не се сбѫдва, и той започва да

го корегира, говорътъ му още не е правиленъ. Ако музикантътъ свири правилно, всѣки неговъ тонъ действува благотворно върху слушателитѣ. Не действува ли благотворно върху слушателитѣ, той не е още истински музикантъ. Човѣкъ може да грѣши, докато е на физическия свѣтъ. Щомъ влѣзе въ Божествения свѣтъ, тамъ никакви грѣшки не се позволяватъ. — Защо? — Защото обикновеният човѣкъ може да се излъже, но съвършеният — никога.

Христосъ казва: „Ако слугува нѣкой на мене, мене да последва“. Значи, тукъ става въпросъ за служене на Христа. Да служи човѣкъ на Христа, за това се иска съвършенъ животъ. „Мене да последва“ — това показва, че човѣкъ трѣбва да живѣе като Христа. Да живѣе като Христа, това значи, всѣки день да внася по нѣщо ново въ живота си. Въ това седи истинското подмладяване. Не е въпросъ да се говори за младость и старость. Младость и старость, за които обикновено се говори, сж човѣшки работи. Човѣкъ първо е младъ, а после остарява. Тази младость и старость сж въ реда на нѣщата, тѣ сж неизбѣжни. Но като остарява, човѣкъ не трѣбва да оглупява. Срѣщате едного, който казва: Едно време бѣхъ младъ. Едно време свирѣхъ добре. Щомъ говори за минало време, този човѣкъ не е на правъ пжть. Той изпада въ закона на отлагането, дето нѣщата губятъ своята младость и сила. Другъ пъкъ ще каже, че знае

нѣколко пѣсни, които нѣкога научилъ, и повече нищо не може да възприема. Този човѣкъ е подобенъ на латерна, на грамофонъ, който може же да произведе само опредѣленъ брой парчета. Това е механически процесъ на работа.

Човѣкъ трѣбва да учи, да се занимава само съ себе си, докато разбере вжтрешната връзка на живота. Какво правятъ другитѣ хора, какъ живѣятъ, това не трѣбва да го занимава. Ако иска да се научи да прави хубави обуща, обущарьтъ трѣбва да се занимава само съ своя занаятъ—ницо друго да не го интересува. Това е единъ начинъ за развиване. Той има приложение на физическия свѣтъ. Всѣки день ще прилагашъ по нѣщо ново къмъ своята работа.

По сжщия начинъ човѣкъ може и да се лѣкува: всѣки день ще прибавя по една капка повече отъ лѣкарството, което употрѣбява, докато дойде до опредѣлено число капки. Обаче, има и другъ начинъ на работа, на лѣкуване — чрезъ мисъльта. Чрезъ мисъльта си човѣкъ може да работи върху себе си, да се усъвършенствува; той може по сжщия начинъ и да се лѣкува. Мислено човѣкъ може всѣки день да взима по нѣколко капки отъ онази своя мисъль, която е въ състояние да лѣкува, да превръща нѣщата. Ще кажете, че днесъ това е невъзможно. Невъзможно е, защото вие едновременно живѣете два живота — старъ и новъ. Тъкмо започнете една работа и веднага казвате: Дали ще успѣя? Щомъ се усъмните, вие влизате въ стария животъ. — Дали

хората ще ме почитатъ и уважаватъ? — Това не зависи отъ тѣхъ, но отъ Бога. Богъ примирява човѣка съ враговетѣ му. — Кога? — Когато пѫтищата му сѫ богоугодни. Щомъ пѫтищата на човѣка сѫ богоугодни, хората ще го обичатъ. Ще кажете, че и Христосъ, Който вършеше волята Божия, не бѣше обичанъ отъ всички. — Да, Христосъ бѣше обичанъ отъ народа. Малко хора не Го обичаха. Това бѣха едва нѣколко свещеници, книжници и фарисеи. Едно се иска отъ човѣка: каквото говори, да го изпълнява. Не е достатъчно човѣкъ да каже само, че знае да свири, но той трѣбва сѫщевременно да свири и да пѣе. Каквото каже, човѣкъ трѣбва да го изпълни.

Христосъ казва: „Ако слугува нѣкой на мене, мене да последва“. Който иска да се учи, той трѣбва да служи на Христа. Безъ служене нѣма учене. Лесно е да каже нѣкой на другитѣ да се молятъ за него. Всѣки самъ трѣбва да се моли за себе си, както всѣки самъ трѣбва да се учи. Да мисли човѣкъ, че другитѣ могатъ да свършатъ работата заради него, това е неразбиране на живота. — Ама Православната християнска църква се моли за душитѣ на заминалитѣ. — Това е другъ въпросъ. Истинското християнство представя велика наука, за изучаването на която се изисква силенъ стремежъ. Като наука, християнството съдържа въ себе си редъ методи за възпитаване на човѣка. За да се домогне до тѣзи методи, той трѣбва да търси обще-

ство на хора, които знаятъ, които сѫ опитали тѣзи методи. Когато предава нѣщо, човѣкъ трѣбва да го предаде правилно, безъ никакво изопачаване. Който иска да се учи отъ хора, които знаятъ, той трѣбва да бѫдс готовъ да слуша, да възприема. Дойдете ли до Божествената наука, вие се свързвате съ сѫщества, които сѫ завършили развитието си. За да ви предадатъ знанието си, вие трѣбва да бѫдете готови да слушате, да възприемате и прилагате. Тѣ не губятъ времето си напразно. Ако не се учите отъ тѣзи сѫщества, вие завинаги ще останете въ сегашното си състояние. Следователно, учете и каквото научите, приложете го, за да придадете нѣщо къмъ знанието, което имате. Безъ новото знание, старото нищо не струва. Който иска да придобие истинско знание, той трѣбва да бѫде смиренъ, като мѫдрецъ. Когато се разказва нѣщо на мѫдреца, той слуша внимателно, безъ да критикува, безъ да прекѫсва. Ако забележи нѣкаква погрѣшка, той изслушва до край и после казва, че е видѣлъ една малка погрѣшка, която трѣбва да се изправи.

И тъй, да разбира, да възприема и да прилага нѣщата, въ това седи щастието на човѣка. За да покаже своето превъзходство надъ другитѣ, нѣкой човѣкъ казва, че е придобилъ щастието, защото Духътъ му говори. Питамъ: знае ли този човѣкъ какъ, кѫде и кога говори Божиятъ Духъ и какъ, кѫде и кога — човѣшкиятъ? Само умният, само мѫ-

дриятъ човѣкъ може да говори положително за тия нѣща. Това не значи още, че човѣкъ трѣбва да мисли, че нищо не знае. Колкото е вѣрно, че всичко знае, толкова е вѣрно, че нищо не знае. И едното, и другото сж крайности. За всѣки даденъ случай човѣкъ трѣбва да разбира положението си, да знае, съ кого се разговаря. Щомъ има вѣрна представа за нѣщата, той ще може да отдаде нужното уважение и почитане на всѣки човѣкъ, на всѣко животно и на всѣко растение. Това изисква новото учение отъ всѣки човѣкъ. И волъ да срещнете, ще му отдадете съответно уважение и почитане. Ще знаете, че и той има известни права, заради които не трѣбва да го изнасилвате. Ако отдадете нужното право на всички хора и животни, и Богъ ще отдаде вашето право. Ако не отдадете правото на другитѣ, и вашето нѣма да отдадатъ.

Сега, за да дойдете до тази правилна обхода, вие трѣбва да работите върху своето самовъзпитание. Не е въпросъ да се критикувате, нито да се измжчвате вжтрешно, но да се стремите съ търпение да пренасяте всичко. Каквото правите, трѣбва да съзнавате, че е добро. Ще кажете, че имате търпение. Имате ли търпението на онзи виденъ математикъ, чийто 20 годишенъ трудъ билъ изгоренъ въ единъ моментъ, и трѣбвало той да се заеме отново съ сжщата работа, да дойде до решението на своитѣ задачи? Той работилъ цѣли 20 години върху нѣкои задачи, и листчетата, на кои-

то правилъ изчисленията си, оставялъ на масата въ стаята си, която винаги заключвалъ. Единъ день той отишълъ на разходка и забравилъ да заключи стаята си. Слугинята влѣзла въ стаята му и се наела да я чисти, да зарадва господаря си. Като видѣла на масата толкова много и все непотрѣбни листчета, тя ги събрала съ ржката си, смачкала ги и ги турила въ печката да изгорятъ. Следъ това изчистила добре праха отъ масата, провѣтрила стаята, измила дъскитѣ и заключила вратата. Като дошълъ господарьтъ ѝ, тя го посрещнала засмѣно и му казала: Господарю, днесъ изчистихъ стаята ти много добре. — Какъ я изчисти? — Всички непотрѣбни листчета отъ масата събрахъ и изгорихъ въ печката. Господарьтъ ѝ погледналъ къмъ празната маса и казалъ спокойно: Втори пжть да не правишъ това. Той седналъ предъ масата и отново започналъ да прави своитѣ изчисления, да възстанови изгоренитѣ листчета.

Съвременнитѣ хора често изпадатъ въ положението на тази слугиня, като унищожаватъ много нѣща въ живота си. — Защо ги унищожаватъ? — Защото имъ сж непотрѣбни. — — Не, тѣзи нѣща привидно само сж непотрѣбни, но въ даденъ случай ще имъ бждатъ потрѣбни. Ето защо, отъ всѣки човѣкъ се изисква дълбоко разбиране на нѣщата, да знае, кога какъ трѣбва да постжпва. И ако нѣкога постжпи неправилно, той може да се корегира, да разбере, кое е право и кое — не.

„Ако нѣкой слугува на мене, мене да последва“. Мнозина казватъ, че не искатъ да слугуватъ на Христа, но искатъ да слугуватъ на себе си. Ако при това положение могатъ да придобиятъ ония знания, къмъ които се стремятъ, тѣ сж прави; обаче, ако не могатъ да постигнатъ тия знания, тѣ сж на кривъ пжть. Едно трѣбва да се знае: човѣкъ не може да научи нищо отъ себе си. — Защо? — Защото нѣщата не произтичатъ отъ него. Самъ по себе си човѣкъ представя платно, върху което всички нѣща се отразяватъ. Платното не е реалность. Реалностьта иде отъ Вѣчното начало въ свѣта. Като знае това, човѣкъ не трѣбва да се страхува отъ слугуване. И да иска, той не може да служи на всички хора. Обаче, като служи на Божественото начало, едновременно съ това той ще служи и на хората.

Като наблюдаватъ живота, нѣкои казватъ, че еди-кой си човѣкъ живѣе по-добре отъ другитѣ. Какъ се познава, кой човѣкъ живѣе добре и кой — не? Какъ се познава, коя печка гори по-добре? — Колкото по-пълно е горението въ печката, толкова по-добре ще гори тя. Следователно, който има права мисъль, той живѣе ио-добре отъ всѣки другъ, на когото мисъльта не е права. Правата мисъль е свързана съ правилния вжтрешенъ животъ на човѣка. Изобщо, най-важното нѣщо за човѣка е животътъ. Нѣкой казва: Азъ живѣя добре. — Това е твоя работа. За него не трѣбва да

се говори. — Азъ се моля на Бога. — И това е твоя работа. За него не се говори. — За какво трѣбва да говори човѣкъ? — Само за онова, което е научилъ и приложилъ.

И тъй, при сегашното си състояние човѣкъ търси пжть, по който да мине съ най-малко разходи, съ най-малко спънки и противоречия. Трѣбва ли той самъ да търси този пжть? Ако не се е предалъ въ ржцетѣ на Бога, човѣкъ има право да търси лесенъ пжть, самъ да се грижи за себе си. Но ако се е предалъ въ Божиитѣ ржце, той нѣма защо да се грижи за себе си, да търси свой пжть. Следователно, когато човѣкъ се свърже съ Първата Причина на нѣщата, преди да е поискалъ нѣщо, нуждитѣ му ще бждатъ задоволени. Сжщото може да се каже и за човѣка. Когато обичате нѣкого, вие задоволявате нуждитѣ му, преди още той да се е обърналъ къмъ васъ. Не го ли обичате, нищо не му давате. Това всички ще опитате, а мнозина даже сж го опитали. Който не е опиталъ това, той трѣбва да отвори прозорцитѣ си, да влѣзе повече Божествена свѣтлина презъ тѣхъ. Само при тази свѣтлина нѣщата могатъ да бждатъ разбрани. Които имать повече свѣтлина, тѣ трѣбва да помагатъ на другитѣ. И като си помагатъ едни на други, тѣ заедно ще вървятъ напредъ.

Сега, да дойдемъ до красивата страна на живота. Тя се заключава въ това, да знае човѣкъ защо е дошълъ на земята. Нѣкоя мома

иска да се жени. Първо тя трѣбва да се запита: щомъ искамъ да се женя, ще постигна ли това, което търся? Ако съ женитбата си може да постигне това, което търси, нека се ожени; ако не може да го постигне, по-добре да не се жени. Нѣкоя жена иска да роди дете. Нека се запита: ще мога ли да повдигна себе си и детето си? Ако може да придобие това, нека стане майка; ако не може, по-добре да не ражда. Нѣкой иска да стане ученъ човѣкъ. Нека се запита, какво ще му придаде ученостьта. Ако тази наука му придаде нѣщо ценно, нека стане ученъ; ако тази наука го спъне въ живота му, по-добре да не става ученъ. Не е въпросъ човѣкъ да не учи, но въ ученето си той трѣбва да намѣри правия пѫть въ живота. Това не значи, че пѫтищата, по които хората днесъ вървятъ, сѫ крави. Обаче, единъ день тѣ сами ще видятъ, че пѫтищата имъ не сѫ били точно такива, каквито е трѣбвало да бѫдатъ. Следователно, за да намѣрятъ правия пѫть, хората трѣбва да се научатъ да служатъ на Бога. По какъвъ начинъ ще служатъ? — По най-правилния. — Кой е най-правилниятъ начинъ за служене? Азъ пъкъ ще ви запитамъ: кой е най-правилниятъ начинъ за изчистване на кѫщата—чрезъ измиване, или чрезъ изтърсване? Ще кажете, че вие си служите и съ двата метода. Когато имате достатъчно вода, вие измивате добре всички стаи, прозорци, врати и мебели; когато нѣмате достатъчно вода, тогава само изтър-

свате мебелитѣ и провѣтрявате стаитѣ. Тъй щото, когато иска да служи, човѣкъ ще избере съответенъ методъ за себе си, споредъ условията, при които се намира, и съ него ще си служи.

„Както ме е Отецъ научилъ, така и правя". Вие запитвали ли сте се, какво ви е научилъ Отецъ? Ще кажете, че това не ви интересува. Защо не ви интересува? — Защото не виждате ясно нѣщата. — Защо не ги виждате? — Защото предъ лицето ви има завеса, която прѣчи да виждате предметитѣ ясно. — Какво трѣбва да направя, за да виждамъ ясно? — Махни завесата предъ очитѣ си. — Махнахъ я, но пакъ не виждамъ. — Щомъ не виждашъ, това показва, че имашъ втора завеса. Махни и нея! — Махнахъ я, но още не виждамъ ясно. — Махни и втората завеса. Махай завеситѣ една следъ друга предъ очитѣ си, докато започнешъ да виждашъ нѣщата съвършено ясно. Щомъ виждашъ ясно, ти си дошълъ до дълбоко вѫтрешно разбиране.

Мнозина казватъ, че знаятъ всичко, което Христосъ е казалъ и направилъ преди две хиляди години. — Какво сѫ придобили отъ това, че знаятъ, какво Христосъ е говорилъ и вършилъ на времето си? Това, което Христосъ е говорилъ, тѣ и до днесъ още не го разбиратъ. Тѣ не могатъ да се сравнятъ съ Христа. За човѣка е важно, не да повтаря Христовитѣ думи, но да има Неговата чистота и светость. Чистиятъ и светъ човѣкъ на никого зло не пра-

ви. Той не съдържа въ себе си елементитѣ на злото. Който не съдържа въ себе си елементитѣ на доброто, и той не е въ състояние да върши добро. Законътъ е единъ и сѫщъ и за злото, и за доброто.

Следователно, отъ васъ се иска да изучавате Словото Христово, да Го прилагате, а не само да четете. Словото е основа на живота. То е горивото, което постоянно трѣбва да се набавя, за да може огъньтъ на живота непрекѫснато да гори. Като изучавате Словото, това ни най-малко не значи, че всичко друго трѣбва да напуснете. Каквото ви е нужно, ще го държите и ще работите съ него. Онова, което не ви е потрѣбно, ще раздадете на приятелитѣ си. Можете ли да носите сто килограма жито на гърба си? Ако не можете да го носите, часть отъ него ще раздадете на приятелитѣ си, или на беднитѣ. Потрѣбнитѣ нѣща сами ще носите, а непотрѣбнитѣ ще раздавате на своитѣ ближни. Запримѣръ, каменарьтъ се нуждае отъ своя чукъ; писательтъ — отъ перото; цигуларьтъ — отъ цигулката. Всѣко нѣщо е ценно на времето си. Умниятъ човѣкъ знае, кое кѫде да употрѣби. Който не знае мѣстото на нѣщата, той се намира въ противоречие. Значи, всѣко нѣщо, което за даденъ случай и на даденъ човѣкъ не може да услужи, е непотрѣбно. Това, което е потрѣбно за бащата, за детето е непотрѣбно; това, което е потрѣбно за майката, за дъщерята не е потрѣбно. Обаче, това, което въ даденъ слу-

чай детето и дъщерята могатъ да направятъ, трѣбва да го изпълнятъ.

Сега у васъ ще се яви мисъльта: кое учение е право? — Право учение е това, което е основано на пълна, на абсолютна вѣра. Това значи: при най-голѣмитѣ противоречия въ живота си, да не допуснете въ съзнанието си сѣнка отъ съмнение въ Бога. Отъ това гледище истински приятель е онзи, въ когото имате пълна вѣра. Вие знаете положително, че каквото започне той, ще го свърши. Какъ, по какъвъ начинъ, не е важно. За васъ е важно, че вие не се съмнявате въ него. Следователно, стремете се да влизате въ положението единъ на другъ, да си вѣрвате, а не да разисквате върху въпроса, кой е правъ и кой — кривъ. Постжпвате ли така, вие ще бждете като мждреца, който, каквото хване въ ржката си, ценно става. Камъкъ ли хване въ ржката си, той се превръща въ скжпоценность. Щомъ остави този камъкъ настрана, той отново става обикновенъ. Докато човѣкъ вѣрва въ Бога, всички нѣща сж ценни за него, всички нѣща добиватъ смисълъ. Щомъ престане да вѣрва въ Бога, всички нѣща се обезценяватъ, постепенно започватъ да губятъ смисълъ.

„Ако нѣкой слугува на мене, мене да последва!“ Слугуване безъ любовь, безъ доволство не е слугуване. Защо? — Защото човѣкъ слугува само на Великия. Христосъ казва: „Както ме е Отецъ научилъ, така правя. Азъ дойдохъ да слугувамъ“. Наистина, човѣкъ може да слу-

жи само на мждреца, на съвършения, у когото Богъ живѣе. Като знаете това, и вие трѣбва да слугувате, за да придобиете нѣщо. Какво ще придобиете? Формата си нѣма да измѣните изведнъжъ, нито съзнанието си, но все ще придобиете нѣщо, колкото малко и да е то. Цената на извора не се заключава въ голѣмината му, но въ чистата вода, която извира отъ него. Следователно, и вашата цена се опредѣля отъ това, което излиза отъ васъ, т. е. отъ живота. Какво представя животътъ, вие не можете да опредѣлите. Вие знаете само да се произнасяте, че еди-кой си човѣкъ е невежа, слабъ или сиромахъ, безъ да се замисляте дълбоко върху нѣщата. Единъ день невежиятъ ще стане ученъ, слабиятъ — силенъ, сиромахътъ—богатъ. Всичко въ свѣта е подложено на голѣми промѣни. Вие трѣбва да обръщате внимание на възможноститѣ, които се криятъ у човѣка. Въ възможноститѣ е Божественото у човѣка.

„Дето съмъ азъ, тамъ ще бжде и слугата ми". Христосъ има предъ видъ истинското служене. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ трудъ, къмъ работа, безъ да се осжжда и безъ да сжди другитѣ. Животътъ е мѣсто на изправяне, на работа. Нѣкой се изцапалъ—нѣма нищо отъ това. Той трѣбва да вземе вода и добре да се очисти. Или другъ нѣкой се оцапалъ — пакъ сжщото. Ще вземете чиста вода и ще му помогнете да се очисти. Този е пжтьтъ на любовьта. Този е пжтьтъ на повдигането. Бждете снизходителни къмъ себе си и къмъ ближ-

нитѣ си и благодарете, че сте изпратени на земята да се изправяте и да учите. Като съзнавате това, положението ви ще се подобри. Човѣкъ трѣбва да се учи правилно да говори. Думитѣ му трѣбва да топлятъ, но не и да изгарятъ.

И тъй, работете спокойно, безъ да ставате безразлични къмъ работата си. Затова се изисква разбиране. Работете като малкото дете, което за пръвъ пѫть отива на училище. То знае, че е пратено да учи, и всѣки день да придобива по нѣщо ново. Христосъ казва: „Ако не станете като малкитѣ деца, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. За да дойдете до положението на малкитѣ деца, мислете, че всѣки день трѣбва да придобивате по нѣщо, а не че много знаете. За да покаже, че е смиренъ, нѣкой казва: Азъ не искамъ да стана светия. Какво означава думата светия? Да бѫдешъ светия, това значи да имашъ свѣтлина. Който не иска да бѫде светия, той ще остане въ тъмнина. Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да се стреми да бѫде светия, т. е. да свѣти, а не да минава предъ хората за нѣщо голѣмо, заради което да му се кланятъ. Казано е въ Писанието: „Изповѣдвайте прегрѣшенията си.“ Изкуство е да знае човѣкъ, какъ да се изповѣдва и какъ да изповѣдва. Каквато изповѣдь чуе отъ ближния си, да я задържи въ себе си, — Защо? — За да не осакатява другитѣ. Пазете ближния си като себе си,

ако искате да прогресирате. Това означава стиха, който Христосъ е казалъ: „Любете ближния си като себе си!“

*

2. Съборна беседа, държана на 20 августъ, 1936 г. 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

ВЪНШНА И ВЖТРЕШНА ЛЮБОВЬ.

Съвременнитѣ хора говорятъ за истината безъ да я прилагатъ. Що е истина? Истината е най-реалното нѣщо въ свѣта. Какво виждаме въ живота? — Че най-реалното нѣщо най-мжчно се изпълнява. Наистина, мжчно се говори истината. Какво остава тогава на човѣка?—Да учи. Той трѣбва така да учи, че всѣко придобито отъ него знание да даде плодъ. Като не знаятъ, какъ и какво да учатъ, хората се запитватъ, кжде ще бждатъ, като заминатъ за онзи свѣтъ. — Тѣ ще бждатъ на това мѣсто, кждето сж и сега. Други пъкъ искатъ да знаятъ, добри ли сж и колко сж добри. Тѣ не знаятъ, че доброто е плодъ, резултатъ на нѣщо. Когато отивате при нѣкоя ябълка, вие вкусвате плода ѝ, а после броите, колко плодове има. Сжщо така и доброто у човѣка може да се опредѣля по качество и количество.

Какво се иска отъ човѣка, за да развие и прояви доброто въ себе си? — Той трѣбва да бжде послушенъ, да изпълнява Божиитѣ заповѣди, да върши Неговата воля. Въпрѣки това, хората се противятъ на тази Висша воля и се ржководятъ отъ свои разбирания, отъ свой планъ. Когото срещнете, всѣки казва: Азъ тъй обичамъ, тъй разбирамъ. И като постжпва спо-

---

Иоана 15.

редъ своитѣ разбирания и желания, човѣкъ се изпитва, доколко има любовь къмъ Бога. За човѣка е важно да знае, каква и колко е любовьта му къмъ Бога, а не доколко Богъ го обича. Животътъ се заключава въ това, което човѣкъ има и което може да даде. Ако имашъ единъ приятель, за тебе е важно, доколко ти го обичашъ, а не каква е неговата любовь къмъ тебе. Твоята любовь тебе ще ползува, а той ще се ползува отъ своята. И въ Писанието е казано: „Око не е видѣло и ухо не е чуло това, което Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го любятъ". Следователно, ако животътъ на нѣкой човѣкъ е тежъкъ, вината е въ него. Той не люби Бога, вследствие на което не може да се ползува отъ благата, които Той е приготвилъ за него.

И тъй, щастието на човѣка зависи отъ разбиранията му за живота. Има две разбирания за живота: външно и вжтрешно. При външното разбиране човѣкъ търси външни удобства, външни блага. Той иска да забогатѣе, да придобие всичко онова, което животътъ носи въ себе си. Като се стреми къмъ външно богатство, най-после той забогатява, става милионеръ. Какво ще го ползуватъ милионитѣ? Той мисли, че като стане милионеръ, ще заживѣе щастливъ, добъръ животъ. Обаче, внезапно заболява и умира. Какво става съ милионитѣ му? Кжде отива неговото щастие? Милионитѣ остават на децата му, които започватъ да ги дѣлятъ, да се каратъ помежду си, а щастието му отлетява. За да не се намѣрите въ безизходно

положение, спазвайте следното правило: Каквото богатство имате, дайте го на умни, на добри хора, а не на глупави, на лоши. Глупавитѣ трѣбва да работятъ, а умнитѣ — да даватъ отъ себе си. Като разсѫждавате и постѫпвате по този начинъ, вие постепенно ще дойдете до вѫтрешно, дълбоко разбиране на живота, въ което седи истинското щастие.

За да дойде до вѫтрешно разбиране на живота, човѣкъ трѣбва да учи. Нѣкой казва, че много е училъ, че челъ Писанието десетина пѫти. — Възможно е. Той може да е челъ и училъ много, а пъкъ малко да знае. Той не знае толкова, колкото знаятъ мѫдрецитѣ, светиитѣ и гениитѣ. Знанието е непреривенъ вѫтрешенъ процесъ. Човѣкъ ще работи, ще учи, ще върви, докато се домогне до разумнитѣ закони на природата, а не до законитѣ на хората. За да се представи предъ хората за духовно напредналъ, нѣкой казва, че не яде много, че се облича скромно. — Не, човѣкъ никога не трѣбва да преяжда, но трѣбва да яде сладко. Той трѣбва да се облича чисто, хубаво, но никога разкошно и кокетно. Ако Богъ облича птицитѣ и цвѣтята съ красиви дрехи, каквито и царетѣ не обличатъ, трѣбва ли човѣкъ да се облича въ дрехитѣ на грѣшника, за да покаже своята скромность? Това не е право разбиране. Човѣкъ трѣбва да се облича красиво, за да задоволи, какъто своето чувство за красота, така и това на своитѣ ближни.

Христосъ дойде на земята да покаже на

хората, какъ да придобиятъ великия и красивия животъ въ себе си. — Можемъ ли да видимъ Христа и днесъ? — Можете. Човѣкъ може да се срещне съ Христа, когато пожелае, но затова се изисква отъ него доволство. Съвременнитѣ хора сж недоволни отъ живота, постоянно корегиратъ всичко, което Великиятъ е създалъ, и при това искатъ да видятъ Христа и да се разговарятъ съ Него. — Не, при тѣзи условия това е невъзможно. Ще кажете, че за да види Христа, човѣкъ трѣбва да пости. Постътъ е методъ за работа, но само чрезъ постъ нѣщата не се постигатъ. Който пости, той малко работи, а повече съзерцава. Какво се придобива чрезъ съзерцанието? За да се ползува отъ съзерцанието, човѣкъ трѣбва да има любовь. Безъ любовь нищо не може да се постигне. Бждещето, щастието и животътъ на човѣка зависятъ изключително отъ любовьта му къмъ Бога. Който нѣма тази любовь, той трѣбва да учи, да работи върху себе си. Така ще придобие той живота и ще го осмисли.

Мнозина се натъкватъ на противоречия въ живота и, като не могатъ да се справятъ съ тѣхъ, казватъ: Като отидемъ на онзи свѣтъ, тогава ще се разберемъ. Въпросътъ за онзи свѣтъ, за който хората говорятъ, е въпросъ на съзнание. Отъ съзнанието на човѣка зависи, какъ по-лесно и правилно да се справи съ противоречията си. Ако се намѣрите въ онзи свѣтъ, между ангелитѣ, вие ще се смутите, ще се объркате. Онзи свѣтъ, както и физи-

ческиятъ, има своя [външна форма. Ангелитѣ сж облѣчени съ красиви дрехи, каквито вие никога не сте виждали. Тѣ работятъ неуморно. Като се намѣрите между тѣхъ, вие ще пожелаете да слѣзете на земята. Ще кажете тогава, че не ви е дадена работа, че не знаете, какво да правите. Не е така. Като ученици на земята, учителитѣ ви сж преподали много уроци, но вие не сте учили. Вие имате голѣма програма за работа, но не сте я изпълнили. Когато учителитѣ ви сж преподавали, вие не сте слушали. Тогава умоветѣ ви сж били заети съ странични въпроси, а не съ зададенитѣ уроци. Когато професоръть преподава, единъ отъ студентитѣ мисли за пари, другъ — за кжща, трети—за женитба и т. н. Вие сте пратени на земята да учите, да слушате лекцийтѣ на своитѣ учители и професори, а не да мислите за пари, за кжщи, за женене. Умътъ на ученика трѣбва да бжде съсрѣдоточенъ къмъ онова, което му се преподава. Най-малкото отклоняване на ума му къмъ една или друга страна, води ученика въ други области, вънъ отъ истинския животъ.

Като се казва, че човѣкъ трѣбва да учи, това не значи, че той нищо не знае. Много нѣща знае човѣкъ, но това знание е знание на миналото. Какво има да учи въ бждеще, това не знае той. За това знание, именно, се говори. Нѣкой не иска да чуе, че още трѣбва да учи. Той мисли, че всичко знае, вследствие на което грѣши. Грѣхътъ, грѣшкитѣ не сж нищо

друго, освенъ неизпълняване на онова, което трѣбва да бжде. Щомъ има грѣхъ, това показва, че има законъ, който държи човѣка отговоренъ за всичко, което върши. Ако нѣмаще законъ, и грѣхъ нѣмаше да има. Казватъ, че нѣкой момъкъ или мома сж сгрѣшили. Въ какво седи грѣхътъ на момъка, който обича една мома? Грѣхътъ му седи само въ това, че той обича една мома, която нищо не му дава. Той я обича съ единствена цель да вземе нѣщо отъ нея. Това сж човѣшки разбирания. Ако този момъкъ обичаше момата безкористно, и тя щѣше да го обича. Невъзможно е да обичашъ нѣкого, и той да не те обича. Това е законъ. И въ Писанието е казано, че Христосъ обичалъ Иоана. — Защо? — Защото Иоанъ обичалъ Христа. Никой не може да задържи любовьта въ себе си. Нѣкой обича нѣкого, но щомъ последниятъ не постжпи, както трѣбва, той казва: Любовьта ми къмъ този човѣкъ охладѣ. Може ли любовьта да охладява. Човѣшката любовь охладява, но Божествената — никога. Казано е въ Писанието: „Любовьта ви ще охладѣе“. Това значи: докато човѣкъ не се научи да обича, любовьта му всѣкога ще охладява.

Съвременнитѣ хора сж подложени на изпитания. Знанието имъ ще бжде изпитано. Като се намѣрите предъ нѣкакво изпитание, вие питате: какво мисли свѣтътъ за насъ? — Това не е важно. Свѣтътъ е свободенъ да мисли, каквото иска; но вие ще следвате своя пжть.

Когато Христосъ дойде на земята, свѣтътъ не Го позна. И днесъ да дойде между хората, пакъ нѣма да Го познаятъ. Христосъ се пожертвува, безъ да даде външенъ видъ за това, безъ да говори на хората за тази жертва. По този начинъ Той показа, какво нѣщо е истинската жертва. Какво правятъ съвременнитѣ християни? — Като тръгнатъ въ пжтя, тѣ веднага се отказватъ отъ всичко. По този начинъ тѣ мислятъ, че сж дошли до онова себеотричане, за което Христосъ говори. Тѣ казватъ: Наука не ни трѣбва, жени не ни трѣбватъ. — Това сж детински работи. Човѣкъ не се нуждае само отъ онова, което отдалечава ума и сърдцето му отъ Онзи, Който е създалъ всичко. Богъ иска всички хора да се обичатъ съ Божествената любовь. Като не разбиратъ тази любовь, хората се смущаватъ. Щомъ се заговори за любовьта, тѣ се смущаватъ. Дето има смущение, тамъ свободата отсжтствува. Значи, свободата се заключава въ любовьта. Който люби, той е свободенъ; той не се смущава отъ това, какво хората говорятъ за него.—Ама хората не ме обичатъ. — Това не е важно. За васъ е важно вие да обичате. Въ това седи силата на човѣка.

Казано е въ Писанието: „Трѣбва да имате любовь помежду си". Ще кажете: Имаме ли ние любовь? — Всичко имате. Вие се намирате въ положението на ученици, на които е предаденъ цѣлия учебенъ материалъ, но тѣ още не сж го изучили. Следователно,

нищо друго не ви остава, освенъ да изучите този материалъ и да го приложите. Нѣкой казва: Малко нѣща зная. — Малко си училъ. — Азъ съмъ сиромахъ. — Малко си работилъ. — Слабъ човѣкъ съмъ. — Малко си се упражнявалъ. Всичко зависи отъ васъ. Човѣкъ живѣе въ разуменъ свѣтъ, и отъ него зависи да учи и да прилага. Ако хората днесъ не се споразумяватъ, това се дължи на факта, че всѣки човѣкъ си е създалъ свой собственъ свѣтъ и живѣе споредъ него. Добре е човѣкъ да изпита всичко, което той е създалъ, самъ да се убеди, доколко неговитѣ знания и разбирания сж прави. Днесъ всички хора сж поставени на изпитания — любовьта и знанието имъ се изпитва. Всѣки самъ трѣбва да опита, колко е силенъ конецътъ, за който се държи любовьта му. Ако конецътъ се кжса, любовьта му е слаба. Щомъ конецътъ не се кжса, любовьта му е силна.

За да даде тежесть на проповѣдьта си, нѣкой проповѣдникъ усилва думитѣ си, говори високо, съ силенъ гласъ. Силата на проповѣдьта не седи въ ударенията на слоговетѣ, нито въ громкитѣ слова. Силата на една проповѣдь се заключава въ живота, който проповѣдникътъ е вложилъ въ нея. Силата на живота пъкъ седи въ любовьта, отъ която той е проникнатъ. Като знаете това, вие не трѣбва да се самоосжждате, но да сте готови всѣки моментъ да изправяте живота си. Всѣки ще

изправи живота си дотолкова, доколкото въ даденъ моментъ може да направи.

Какво трѣбваше да направи първиятъ човѣкъ? — Той трѣбваше да се въздържа, помалко да яде, а главно да не яде отъ забраненото дърво. Какво направи той? Издържа ли изпита? — Не, първиятъ човѣкъ яде, именно, отъ забраненото дърво. Тъй щото, това, което първиятъ човѣкъ не можа да направи, вие ще го направите. Ще се учите на въздържане. Да се въздържа човѣкъ, това не значи да гладува, но да не преяжда. Ако човѣкъ преяжда, ще го сполети това, което никога не е очаквалъ. Въздържане е нужно на съвременния човѣкъ! Когато нѣкой ви предлага отъ плодоветѣ на забраненото дърво, вие ще му откажете. — Защо не искашъ да опиташъ единъ отъ тия плодове? — Защото не съмъ гладенъ. Нѣкога съмъ опитвалъ тѣзи плодове, и втори пѫть не се решавамъ да ямъ отъ тѣхъ.

Едно нѣщо, което се изисква отъ човѣка, е да обича Бога. Когато обичате нѣкого, вие ще се изпитате, него ли обичате, или Бога въ него. Две сѫ причинитѣ, за които човѣкъ може да бѫде обиченъ: външна и вѫтрешна. Когато любовьта се проявява външно, човѣкъ може да бѫде обиченъ за красотата, за силата, за ученостьта или за богатството си. Когато любовьта се проявява вѫтрешно, човѣкъ може да бѫде обиченъ за нѣкои добри чърти на характера си, безъ да е богатъ, ученъ, силенъ. Човѣкъ може да изпита любовьта си къмъ Бога по два начина

външенъ и вжтрешенъ. Когато нѣкой обича Бога, и тази любовь подобрява външнитѣ условия на живота му, това е външна проява на любовьта. Ако ставатъ подобрения въ вжтрешнитѣ условия на живота, любовьта е действувала въ вжтрешния животъ на човѣка. Когато любите Бога, ще бждете поставенн на голѣми изпитания. Ако издържите, любовьта ви е силна. Запримѣръ, нѣкой е първостепененъ учитель, заема високо положение въ обществото. Обаче, щомъ залюби Бога, веднага започватъ да го гонятъ, докато изгуби службата си. По този начинъ той ще изпита степеньта на своята любовь къмъ Бога. Ако любовьта му е силна, той ще остане тихъ и спокоенъ въ себе си и ще каже: Когато хората ме гонятъ, Богъ ме приема. Който има любовь къмъ Бога, той лесно се справя и съ сиромашията, и съ богатството. Той се радва и на сиромашията, и на богатството. Въ сиромашията той изпитва едната страна на любовьта, а въ богатството — другата. За човѣка на любовьта сиромашията не може да служи като спънка въ живота му. Той знае, че като осиромашее, даватъ му се условия да забогатѣе. Като изгуби знанията си. даватъ му се условия да придобие нови знания.

И тъй, човѣкъ е дошълъ на земята да опита любовьта си къмъ Бога. Ще го хулятъ, ще го гонятъ, за да се развие неговата вжтрешна любовь. Като отиде на небето, и тамъ ще изпитатъ любовьта му. Ако красивата мома не изгони момъка, той нѣма да се върне у дома

си. Ако кръчмарьтъ не изгони пияницата отъ кръчмата си, той нѣма да се върне у дома си. — Ама не съмъ ли свободенъ да се върна у дома си, когато пожелая? Свободата се заключава въ това, което човѣкъ самъ може да направи. Христосъ казва: „Който пребждва въ мене, него Отецъ ми ще почте". — Защо? — Защото всѣко дърво, което не дава плодъ, отрѣзва се и се чака известно време, докато цъвне и отново върже.

Сега, за да се разбере Словото и за да се приложи, отъ всички се иска разбиране. Щомъ имате това разбиране, каквото пожелаете, ще го имате. Искате да станете богати —можете да забогатѣете. Никой човѣкъ не иска да бжде сиромахъ. Това е неразбиране на живота. Въпрѣки това, човѣкъ осиромашава. Сиромашията трѣбва да дойде, за да опита човѣкъ красотата на вжтрешния животъ. Той трѣбва доброволно да раздаде богатството си и да приеме сиромашията. Това значи да използува човѣкъ разумно и богатството, и сиромашията.

Единъ английски проповѣдникъ отишълъ на единъ далеченъ островъ да проповѣдва Христовото учение между езичницитѣ. Той разполагалъ съ голѣми знания, но както и да проповѣдвалъ, никой не го разбралъ. Следъ 20 годишно проповѣдване, той дошълъ до заключение, че проповѣдитѣ му не били, както трѣбва. Той проповѣдвалъ по човѣшки. Като мислилъ дълго време, какъ да изпълни волята

Божия, най-после решилъ да извика всички езичници при себе си и да имъ държи една проповѣдь по новъ начинъ, т. е. напълно съгласна съ Христовото учение. Той имъ казалъ: Братя, Христосъ е проповѣдвалъ, каквото човѣкъ има, да го раздѣли съ брата си по равно. Ако има две ризи, едната да остави за себе си, а другата да даде на бедни. Ако има два чифта обуща, единиятъ чифтъ да задържи за себе си, а другиятъ да раздаде. Каквото казалъ на езичницитѣ, това направилъ. За да изпълни волята Божия, той раздалъ всичкото си богатство на беднитѣ и останалъ последенъ сиромахъ. Това е едната страна на любовьта. Макаръ и сиромахъ, той билъ доволенъ, че изпълнилъ единъ отъ Божиитѣ закони.

Съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ сиромащията и казватъ: Какво ще стане съ насъ, като осиромашеемъ? Ами ако умремъ? — Че и като богати, пакъ ще умрете. — Поне ще си поживѣемъ малко. — Това още не е животъ. Вие не сте дошли до истинския животъ, да създадете едно общество на свети хора. Какво представя светията? Светията представя човѣкъ, на когото любовьта е известна предъ всички. Светията не може да бѫде осѫденъ, че не е направилъ нѣщо. Светията е навсѣкѫде и въ всичко изправенъ. Каквото има, той го раздава на бедни. Той свѣти отдалечъ.

Следователно, докато сте далечъ отъ хората, нѣма да мислите, какво ще правите на земята между грѣшнитѣ. Грѣшнитѣ ще оста-

вите настрана. За да не се смущавате, ще извадите грѣшнитѣ хора и отъ ума, и отъ сърдцето си. Какво правятъ тѣ, това не е ваша работа. Че еди-кой си е дошълъ на земята да учи, това е негова работа. Че еди-кой си не учи, и това е негова работа. Дали учи или не учи, това е за него. Ако учи, той ще стане ученъ. Престане ли да учи, ще остане невежа. — Ама азъ говоря много. — За многото говорене една турска пословица казва: „Който говори много, той мяза на празна воденица". По цѣли дни воденицата държи една отъ най-красивитѣ речи. Какво остава за воденицата? — Нищо не ѝ остава. Искате да обърнете нѣкого къмъ Бога. Какъ ще го обърнете? Преди всичко, вие трѣбва да му дадете примѣръ, да живѣе споредъ Божиитѣ закони, и тогава ще се занимавате съ него. Ако и при това положение не можете да го обърнете къмъ Богъ, туй показва, че въ метода ви липсва нѣщо. Ще приложите втори, трети, четвърти методъ, докато най-после имате резултатъ.

Човѣкъ трѣбва да опита своята любовь къмъ Бога, за да може да въздействува и на другитѣ. Днесъ е петъкъ — деньтъ, въ който човѣпъ е билъ създаденъ. — Защо е създаденъ човѣкъ? — Човѣкъ е създаденъ, за да опита своята външна и вжтрешна любовь къмъ Бога. Едновременно съ това той опитва и любовьта на Бога. Едно отъ качествата на тази любовь е даването. Единъ день Богъ казалъ на сатаната: Ти познаваш ли моя рабъ Иова?

Видѣлъ ли си подобенъ на него? Сатаната отговорилъ: Иовъ е вѣренъ и добъръ твой рабъ, защото си му далъ богатство, имотъ, говеда, лозя, синове и дъщѐри. Опитай се да му вземешъ всичко това и ще видишъ, каква е любовьта му. Да обича човѣкъ Бога затова, че му сж дадени редъ блага, туй представя външната страна на любовьта. Казвате: Да не дава Богъ да минемъ презъ изпитанието на Иова! Ако Богъ спре вниманието си върху нѣкого, че е много напредналъ, че любовьта му е силна, веднага сатаната ще дойде при Бога да Го съветва да подложи този свой рабъ на изпитъ, да провѣри любовьта му. Всѣки е миналъ и минава презъ изпатанието на Иова, макаръ и въ най-слаба форма: богатъ е билъ, но изгубилъ богатството си. Жена, деца, приятели ималъ, но и тѣхъ изгубилъ. Ако сте издържали този изпитъ, вие сте се повдигнали. Ако не сте го издържали, пропаднали сте и отново трѣбва да го държите.

Мнозина мислятъ, че свѣтътъ е създаденъ за тѣхъ. Отчасти тѣ сж прави, но въ сжщность Богъ е създалъ свѣта за себе си. Казано е въ Писанието: „Богъ толкова възлюби свѣта, че даде своя единороденъ синъ въ жертва, за да не погине всѣки, който вѣрва въ Него“. Следователно, може ли всѣки, който казва, че свѣтътъ е създаденъ за него, да даде своя синъ въ жертва за Бога и да благодари, че синътъ му е заминалъ за другия свѣтъ? Оставете сина си да върви тамъ, отдето е дошълъ. Радвайте

се, че той е свободенъ да върви, дето иска. Не е важно за васъ, че сте изгубили приятеля си, или сина си. Важно е да не изгубите любовьта си къмъ Бога.

Сега, като говоря по този начинъ, вие мислите, че сте на театъръ, че гледате нѣкаква пиеса и се чудите, защо актьоритѣ играятъ така, а не иначе. Докато седите всрѣдъ публиката и гледате, какъ актьоритѣ играятъ една или друга драма, вие никога нѣма да разберете истината. За да разберете истината, вие сами трѣбва да станете актьори, и то първокласни. Щомъ поиграете и посвирите малко, казвате: Дотегна ми вече да свиря. — Щомъ ви дотяга да свирите, вие не сте разбрали живота. — Еди-кое си парче не мога да свиря. — Всички парчета ще свиришъ. Докато не сте дошли до пълно разбиране на живота, любовьта ви къмъ Бога е слаба. Това не е сждене, нито е за упрѣкъ, но така седи истината. Казватъ, че Богъ ще отхвърли грѣшника отъ лицето си. Така е казано и за израилския народъ, но не се минава много време, и Богъ се обръща къмъ него съ думитѣ: „Израилю, обърни се къмъ мене!“ Богъ изпитва любовьта на хората по различни начини. Когато хората се оплакватъ отъ сждбата си, Той поглежда къмъ тѣхъ и се усмихва. Казватъ, че Богъ се гнѣви. — Не, гнѣвътъ на Бога е усмивка, която Той отправя къмъ онѣзи, които роптаятъ противъ сждбата си. Този гнѣвъ представя огъня, на който хората готвятъ яденето си. Хората криво раз-

бирать Божия гнѣвъ. Докато не се научатъ да търпятъ, съ смирение да носятъ страданията си, тѣ не разбиратъ живота, не разбиратъ Божията Любовь. Това показва, че тѣ сж слаби хора.

Търпението показва силата на човѣка. Който търпи, той е силенъ човѣкъ. Докато се ползува отъ блага на живота, човѣкъ е добре разположенъ. Щомъ се отнеме едно отъ тия блага, разположението му изчезва. По този начинъ невидимиятъ свѣтъ изпитва любовьта на хората. Когато учителтъ преподава, ученикътъ слуша, разбира и мисли, че много знае. На другия день учителтъ го извиква да разкаже урока си, но той нищо не знае. — Защо? — Не го разбралъ добре. Докато е седѣлъ на мѣстото си, ученикътъ мислилъ, че всичко е разбралъ. Щомъ излѣзе предъ учителя си, указва се, че нищо не е разбралъ. Разбирането седи въ приложението. Ученикътъ не може да приложи това, което е разбралъ. Значи, вжтрешно ученикътъ може да разбира нѣщо, но щомъ дойде до външно приложение, указва се, че нищо не е разбралъ. Следователно, ако човѣкъ не разбира едновременно външната и вжтрешната любовь, той изобщо не е разбралъ любовьта. Ако човѣкъ не показва любовьта си къмъ Бога външно — за всичко, което му е далъ, и вжтрешно — за всичко, което му е взелъ, той не е разбралъ любовьта. Ако Богъ вземе едно нѣщо отъ човѣка, въ замѣна на това ще му даде друго нѣщо. Всѣки еималъ

тази опитность и може да я има. — Кога? — Когато се откаже отъ лакомството си да придобива все повече и повече. Какво спечелиха рибитѣ съ своята алчность да иматъ много деца? Рибитѣ се размножаватъ извънредно много, но въ края на краищата сами се изяждатъ. Въ моретата и рѣкитѣ, дето тѣ живѣятъ, сжществува крайно самоизтребление. При това голѣмо размножаване, какъ може майката да изрази любовьта си къмъ своитѣ деца? Кое отъ тѣхъ повече ще обича? Ще кажете, че майката трѣбва да обича всичкитѣ си деца еднакво. Това е невъзможно. Ако изучавате живота на птицитѣ, които иматъ по петь-шесть малки, ще видите, че майката обича едно отъ тѣхъ най-много. Пиленцето, което майката обича най-много, обикновено седи най-близо до нея. До него се нареждатъ останалитѣ пиленца, споредъ степеньта на майчината любовь къмъ тѣхъ. Това се забелязва даже и между хората.

Следователно, когато се оплаквате, че нѣкой не ви обича, това показва, че този човѣкъ обича вече нѣкого. Той може и васъ да обича, но ще бждете на второ мѣсто въ любовьта му. Искате ли да бждете на първо мѣсто въ сърдцето на нѣкого, потърсете такъвъ човѣкъ, който не обича още никого. Когато нѣкой казва, че е нещастенъ, това значи, че той не е намѣрилъ човѣкъ, който да го обича. Да обичашъ нѣкого, това значи да го направишъ щастливъ. — Какъ ще го направишъ щастливъ? — Като му покажешъ своята външна любовь. Щомъ този чо-

вѣкъ дойде при тебе, ти ще му дадешъ подслонъ въ своята кжща, ще го облѣчешъ, ще го нахранишъ и тогава ще го изпратишъ да си отиде. Като опита външната любовь, този човѣкъ ще се задоволи, щебжде благодаренъ.

Сега азъ говоря за любовьта на земята. Тъй както днесъ хората изявяватъ любовьта помежду си, тя не дава никакви резултати. Или по-право, резултатитѣ, които хората очакватъ отъ любовьта, нѣма да ги получатъ. Момъкъ обича една мома, върви следъ нея, иска да отговори на чувствата му. Тя не го обича, но не може да му каже истината. Той чувствува, че тя не е разположена къмъ него, вследствие на което усѣща голѣма празнота: ходи отчаянъ, неразположенъ, не може да работи. Момата не може да отговори на чувствата му, защото носи другъ момъкъ въ ума си. Какво трѣбва да прави той? Такова е положението на съвременнитѣ хора по отношение на любовьта. Въпрѣки това, тѣ казватъ, че сж вѣрващи. Отъ кои вѣрващи сж тѣ? — Отъ ония, които вѣрватъ, само когато имъ се дава, а не и когато не имъ се дава. За мждрия, за любещия човѣкъ въпросътъ седи другояче. Тѣ вѣрватъ и любятъ и когато имъ се дава, и когато не имъ се дава. Като не разбиратъ тия работи, хората се очудватъ, какъ е възможно да вѣрвашъ и да обичашъ, когато нищо не ти се дава. Тѣ се чудятъ, защото се намиратъ въ положението на деца. Когато малки деца отиватъ на театъръ, да гледатъ нѣ-

коя сериозна пиеса, тѣ не я разбиратъ и казватъ, че не имъ харесва. Човѣкъ не харесва това, което не разбира. Щомъ разбере нѣщо, той го харесва. Не харесвате нѣкой човѣкъ, защото е разточителенъ. Въ нѣкои отношения разточителността е подобна на преяждането. За да се освободи отъ този неджгъ, човѣкъ трѣбва да се въздържа, малко да яде. Първиятъ човѣкъ е съгрѣшилъ, благодарение на невъздържането. Сжщото може да се каже и за съвременнитѣ хора. И до днесъ хората ядатъ отъ плодоветѣ на забраненото дърво, вследствие на което страдатъ.

И тъй, всички хора, които изучаватъ външната любовь и живѣятъ въ нея, сж недоволни, нещастни. Започнатъ ли да изучаватъ вжтрешната любовь и да живѣятъ въ нея, тѣ ще се освободятъ отъ всички несгоди и нещастия въ живота. Много естествено! Когато човѣкъ изгуби всичко въ живота си, единъ следъ другъ близкитѣ му го напущатъ. Само единъ ще остане при него. Кой ще бжде този единъ? — Който го обича безкористно. Само неговиятъ конецъ на любовьта ще издържи на всички изпитания. Добре е човѣкъ да бжде богатъ, но това е само външната страна на любовьта. Той е научилъ само едната половина на любовьта. При това положение, докато сте на земята, ще бждете добре. Щомъ отидете въ другия свѣтъ, ще бждете зле. Казва се, че онѣзи хора, които сж грѣшили на земята, въ онзи свѣтъ ще бждатъ на вѣчни мжки. Мж-

ченнето на тѣзи души въ онзи свѣтъ се дължи на обстоятелството, че се лишаватъ отъ блага-та, които сж имали на земята. Въ Евангелието се говори за богатия, който следъ смъртьта си отишълъ въ ада на вѣчни мжки и страдания, а бедниятъ Лазаръ отишълъ въ лонното Аврамово, да благува. Богатиятъ билъ въ голѣми мжки, понеже на земята живѣлъ само въ външната любовь. Щомъ изгубилъ условията на тази любовь, той се намѣрилъ въ тежко положение. Лазаръ пъкъ изучавалъ вжтрешната любовь и живѣлъ въ нея, поради което въ онзи свѣтъ билъ поставенъ при добри условия. Христосъ казва: „Ако не ядете плътьта ми и не пиете кръвьта ми, нѣмате животъ въ себе си". Това значи: ако Словото Божие не стане плъть и кръвь за човѣка, той нѣма животъ въ себе си.

Като слушатъ да се говори за външна и вжтрешна любовь, нѣкои казватъ, че сж готови да служатъ на Бога. Тѣ могатъ да бждатъ готови да служатъ на Бога, но дали начинътъ на тѣхното служене е богоугоденъ? Богъ никога нѣма да каже, че не Го обичате. Той ще ви погледне и ще каже: Това сж деца, които търсятъ любовьта отвънъ. За онѣзи хора, които Му служатъ правилно, Той казва: Това сж умни деца, които търсятъ любовьта отвжтре. Между първитѣ хора, които служатъ на Бога по външенъ пжть, ставатъ голѣми спорове за първи мѣста. Щомъ искатъ да заематъ първи мѣста, тѣ не трѣбва да влизатъ въ общества. Пъкъ този, който проповѣдва, и той

не трѣбва да говори на много хора. Нека покани само единъ човѣкъ и на него да проповѣдва. Ще му даде първо мѣсто, и по този начинъ всѣкакъвъ споръ ще се избегне. Щомъ дойдатъ много хора, тѣ ще започнатъ да спорятъ помежду си, кой да седне на първо мѣсто, кой отдѣсно, кой отлѣво и т. н. Кои хора спорятъ? Споръ се води само между хората на външната любовь. Казватъ на едного да отстжпи. — Какъ, все азъ ли ще отстжпвамъ! Нека другъ отстжпи. — Единъ все трѣбва да отстжпи. Всички хора не могатъ да седятъ на едно мѣсто.

Христосъ казва: „Ако пребждете въ любовьта ми, каквото поискате, ще ви се даде“. Когато изучава тази любовь, човѣкъ пребждва въ нея и, каквото пожелае, всичко му се дава. Които сж я опитали, тѣ знаятъ, какво представя Божията Любовь. Които още не сж я опитали, ще я опитатъ. Докато не сж минали презъ нея, тѣ се оплакватъ, че сж изгубили всичко въ свѣта. Не се оплаквайте, но стремете се да придобиете тази любовь. Ако не я придобиете, вие ще се раждате и прераждате съ сегашнитѣ си разбирания. Когато се говори за прераждане, хората искатъ да се преродятъ, но да бждатъ богати, а не сиромаси, да слугуватъ на хората. Значи, като богати, хората искатъ да иматъ пари, имоти, слуги, на които да заповѣдватъ. Какво ще бжде положението на богатитѣ, които иматъ десетина слуги на разположение, а не знаятъ, какъ да

се отнасятъ съ тѣхъ? Съ тѣзи- слуги тѣ ще се намѣрятъ предъ голѣми изпитания. Хората искатъ да бѫдатъ щастливи, да бѫдатъ обичани. За да бѫдатъ обичани, и тѣ трѣбва да обичатъ, да ценятъ своитѣ ближни. Не е достатъчно само да искате другитѣ хора да бѫдатъ изправни къмъ васъ. И вие трѣбва да бѫдете изправни. Всѣки човѣкъ служи като предметно учение, по което се познава, кой докѫде е достигналъ въ развитието си.

Сега ние говоримъ за свѣтъ, който се отличава съ голѣма разумность, съ любовь, която е невидима, както микроскопическитѣ тѣла сѫ невидими безъ микроскопъ. Съ невидимата любовь можете да минете отвсѣкѫде и то безпрепятствено. За да дойде човѣкъ до тази любовь, едно се иска отъ него: да не яде отъ плодоветѣ на забраненото дърво. Всичко можете да правите, но,отъ плодоветѣ на забраненото дърво да не ядете. Който яде отъ това дърво, той ще носи последствията на своето невъздържание. Въздържание е нужно на всички! Всички ще се учите на въздържание. — Отъ какво да се въздържаме? — Ще се въздържате да не ядете отъ последното дърво на вашата райска градина, за да опитате вѫтрешната страна на любовьта. Ако не можете или не искате да се въздържате, вие ще останете съ сегашното си разбиране, съ сегашното си развитие. Преди две хиляди години, когато Христосъ дойде на земята, хората не бѣха готови да приложатъ вѫтрешната любовь въ жи-

вота си. И сега още не сѫ готови да я приложатъ. Щомъ не сѫ готови, ще страдатъ.

Голѣми страдания идатъ въ свѣта. — Кога ще дойде Царсгвото Божие на земята? — Въ деня Господенъ. Този день е единъ отъ тъмнитѣ Божии дни. Тогава слънцето, звездитѣ ще изгаснатъ, и който може да запали своята свѣщь, той ще бѫде на свѣтло. Който не може да запали свѣщьта си, той ще остане въ тъмнина. Тъменъ е деньтъ Господенъ. Сегашнитѣ дни сѫ свѣтли, хубави, но деньтъ Господенъ, който иде, ще бѫде тъменъ день, придруженъ съ бури, вѣтрове. За да посрещнете съ радость този день, вие трѣбва да имате запалена свѣщь, на която, при страшнитѣ бури и урагани, при всички несгоди, да можете свободно да четете. Съвременнитѣ хора сѫ изучавали всички науки, но не и науката за живота. Като дойдатъ страданията, искатъ или не, ще имъ се наложи да я изучаватъ. Страданията въ живота не сѫ нищо друго, освенъ условия за изучаване науката на великия животъ.

И тъй, срещнете ли нѣкой човѣкъ, не го осѫждайте, че не върви по пѫтя, по който вие вървите, но вѫтре въ душата си дайте му право, да живѣе, както той разбира. Да дадешъ право на човѣка свободно да се прояви, това значи да дадешъ възможность на Бога въ него да се прояви. Щомъ ограничишъ единъ, втори, трети човѣкъ, най-после и тебе ще ограничатъ. Страданията и нещастията въ живота идатъ отъ ограниченията. Не ограни-

чавайте нито себе си, нито другитѣ. Дайте свобода и на външната, и на вѫтрешната любовь. — Какъ? — Това ще изучавате сега. Като учите, вие ще дойдете до редъ изяснения по този въпросъ. Вие не сте готови още нито за външната, нито за вѫтрешната любовь, т. е. не можете още да носите. Вие искате да живѣете така, че никой да ви не смущава. Вие искате да ви обичатъ, а когато нѣкой ви обича и започне да се върти около васъ, да ви обикаля, казвате, че ви е дотегналъ. Мома обича единъ момъкъ, иска да се ожени за него. Щомъ се ожени за него, казва му, че ѝ дотегналъ. — Защо ѝ дотегналъ? — Защото седи по цѣли дни въ кѫщи и не работи. Когато изучавате истинската любовь, вие нѣма да правите въпросъ, че мѫжъ ви не работи. Вие ще работите, а той ще седи въ кѫщи, докато съзнанието му се пробуди. Въ това седи силата и красотата на любовьта. Щомъ мѫжътъ ви не иска да работи, ще го оставите около огнището да размишлява, а вие ще отидете на работа. Ще работите, безъ да се оплаквате, безъ да го сѫдите. Като постѫпвате така, съзнанието му ще се пробуди, и той ще благодари, ще ви възнагради за това, което сте направили за него. Лесно се живѣе съ това разбиране. Безъ него, обаче, мѫчно се живѣе. Като нѣма дълбоко разбиране на нѣщата, човѣкъ разглежда богатството, което му е дадено, и се чуди, какво да прави съ него. Безъ това разбиране човѣкъ се намира предъ две злини: външна и вѫтрешна.

Следователно, всички трѣбва да изучавате и да прилагате любовьта, да видите, доколко обичате Бога и доколко — хората. Наблюдавайте се, да видите, каква е любовьта ви къмъ Бога и какво можете да направите за Него. Често нѣкой ви дава много, но вие пакъ не сте доволни отъ него. Научете се, като ви даватъ, и вие да давате.

Сега, като се върнете у дома си, всѣки самъ да прочете 15 гл. отъ Евангелието на Иоана, да видите, какво ще разберете и какво заключение можете да извадите. Като изучавате любовьта, ще разберете, че щастието ви зависи отъ външната и отъ вжтрешната любовь, отъ смѣната, която можете да правите. Когато човѣкъ яде, щомъ се нахрани, престава да яде, не иска нищо повече. Обаче, въ любовьта не е така. Човѣкъ не може да каже, че не иска вече да обича. Въ любовьта може да става смѣна, но не и почивка. Въ любовьта почивката подразбира смѣна: външната любовь може да се смѣни съ вжтрешна и вжтрешната — съ външна. Учението за любовьта е предметно учение, което прави живота на човѣка лекъ и приятенъ. Ако си богатъ, радвай се на външната любовь; ако си сиромахъ, радвай се на вжтрешната любовь. Ако си недоволенъ, това показва, че търсишъ начини да разберешъ любовьта.

Като говоря за любовьта, виждамъ мжчнотиитѣ, на които се натъквате. Не е лесно човѣкъ да смѣня външната съ вжтрешната лю-

бовь и обратно — вжтрешната съ външната. Ако човѣкъ може да прави смѣни въ любовьта, това значи, че е научилъ изкуството на даването. Нѣкой има богатства, скжпоценности, но никому нищо не дава. Щомъ дойде смъртьта, всичко дава, остава други да се ползуватъ отъ неговитѣ богатства. Човѣкъ трѣбва да изучава смѣнитѣ въ любовьта. Това не става чрезъ насилие, нито по законъ, но доброволно. Когато Богъ види, че не си отъ разумнитѣ деца, Той казва: Хайде, синко, излѣзъ вънъ отъ рая. —Защо Богъ изпжди първия човѣкъ отъ рая? — Защото той искаше да опита широкия свѣтъ. Докато нѣмаше това желание, той бѣше доволенъ отъ положението си. Щомъ се яви въ него желание да влѣзе въ широкия свѣтъ, да има голѣми придобивки, Богъ му каза: Хайде, синко, излѣзъ вънъ отъ рая, да придобиешъ това, което желаешъ.

Съвременнитѣ хора сж влѣзли вече въ широкия свѣтъ. Какво трѣбва да правятъ тамъ? Тѣ трѣбва да изучаватъ доволството—при всички условия на живота си да бждатъ доволни. Отъ осемь хиляди години насамъ вие изучавате външната и вжтрешната любовь. Какво сте разбрали отъ тази любовь? Като дойде на земята, Христосъ донесе едно учение, което искаше да приложи. То бѣше учение на пълната любовь — на външната и на вжтрешната. Що се отнася до външната любовь, лесно се проповѣдва. Обаче, дойде ли до вжтрешната любовь, тамъ се изисква сила и вѣра. За тази

любовь Христосъ се намѣри предъ кръста. Тогава Той каза: „Господи, ако е възможно, нека ме отмине тази чаша“. И като видѣ, че не бѣше възможно, Той каза: „Господи, въ Твоитѣ ржце предавамъ духа си. Да бжде Твоята воля!“

И тъй, изучавайте себе си, да видите, доколко имате външна и вжтрешна любовь. Ако Богъ всичко ви е далъ, и сте доволни, вие имате външна любовь. Ако всичко ви е взелъ, и пакъ сте доволни, вие имате вжтрешна любовь. Не е лесно да се вземе всичко на човѣка, и той да мисли, че това е любовь. Радвайте се и когато ви се дава, и когато ви се взима. Учете се отъ всичко, което става около васъ, да видите, докжде сте дошли въ развитието си. Който не е изучилъ външната любовь, да я изучи. Който я изучилъ, да мине въ областьта на вжтрешната любовь. Като дойде до положение всичко да изгуби, той трѣбва да знае, че ще придобие живота. Когато Иовъ издържа изпита си, даде му се всичко въ двоенъ размѣръ.

Сега всѣки човѣкъ трѣбва да изучава любовьта за себе си, а не за другитѣ хора. Мисли ли за другитѣ хора, той спъва развитието си. Дойде ли нѣкой човѣкъ при васъ да му помогнете, направете това, което сте длъжни по отношение него. Вие не сте отговорни къмъ цѣлия свѣтъ. Не живѣете само вие, не мислите само вие. Всички хора сж еднакво отговорни. Следователно, вие трѣбва да знаете,

че свѣтътъ се развива точно така, както Богъ е опредѣлилъ. Каквото и да правите, отъ васъ нищо не зависи.

Какво трѣбва да придобиете? — Богатство.—Въ какво седи това богатство? — Въ низи, пръстени, огърлици — въ великото учение на любовьта. Ще изучавате външната и вжтрешната любовь. Ако външната любовь не можете да изучите, и вжтрешната нѣма да изучите. Законътъ е единъ и сжщъ и за двата вида любовь.

Божията Любовь носи пълния животъ.

*

3. Съборна беседа, държана на 21 юлий, 1936 г. 5 ч. с. София, — Изгрѣвъ.

ОСНОВНИ ЧЪРТИ НА НОВОТО.

„Бой се отъ Бога, и пази заповѣдитѣ Му!“ *).

„Бой се отъ Бога!“ — Такова е било разбирането на стария проповѣдникъ. — Какво нѣщо е страхътъ? Какво показва страхътъ? — Страхътъ показва, че нѣщо недостига на човѣка. Докато не знае нѣщо, човѣкъ се страхува. И като изпълнява волята Божия, човѣкъ все носи нѣкакъвъ страхъ въ душата си, че има нѣщо, което не знае. На какво се дължи страхътъ? — На външната любовь, на изобилието. Когато е сиромахъ, когато нищо нѣма, човѣкъ не се страхува.

Проповѣдникътъ казва: „Бой се отъ Бога!“ Азъ превеждамъ думитѣ му: „Люби Бога!“ Като правя този преводъ, ни най-малко нѣмамъ предъ видъ да примирявамъ хората съ живота, нито пъкъ помежду имъ. Правя единъ простъ преводъ: „Люби Бога!“ Това значи: Люби Този, отъ Когото животътъ иде. Животътъ иде отъ две мѣста: отъ външната и отъ вжтрешната любовь. Външната любовь дава всичко, а вжтрешната — нищо не дава, тя взима всичко; външната любовь събира хората на едно мѣсто, а вжтрешната ги раздѣля. Който не разбира любовьта, той намира голѣмо противоре-

---

*) Еклисиастъ 12: 13.

чие въ тѣзи думи. Мнозина искатъ да придобиятъ вжтрешната любовь. Тѣ говорятъ за нѣща, които не разбиратъ. — Защо? — Защото, като говорятъ за вжтрешната любовь, тѣ подразбиратъ външната. Вжтрешната любовь ще се изучава отсега нататъкъ. И тя има свои методи, свои закони, които трѣбва да се изучаватъ. Започнете ли да изучавате тази любовь, вие ще се натъкнете на съвършено различни методи и закони отъ тѣзи, които досега сте прилагали въ живота си. Вжтрешната любовь води човѣка въ висшъ свѣтъ и му казва, че всичко, което става въ свѣта, е за добро на тѣзи, които любятъ Бога. И като не е привикналъ на тѣзи велики закони, на методитѣ, съ които възвишениятъ свѣтъ си служи, човѣкъ се намира предъ голѣмо противоречие.

Сега, колкото и както да се стремя да ви помогна да разбирате, ще се намѣря предъ невъзможность. — Защо? — Защото предъ васъ е поставена преграда, която ви прѣчи да виждате и разбирате нѣщата отъ възвишения свѣтъ. Колкото и да обичате една котка, едно куче, или единъ волъ, тѣ никога нѣма да ви разбератъ, защото между васъ и тѣхъ стои голѣма преграда. Между душитѣ на хората има преграда, която имъ прѣчи да се слѣятъ въ едно.

„Бой се отъ Бога!“—Кога ще престане човѣкъ да се страхува отъ Бога? — Когато се освободи отъ страха, отъ своето животинско състояние. Когато казватъ на нѣкого да не

бѫде животно, това значи, да не служи вече на външната, но на вѫтрешната любовь. Който се е освободилъ отъ своето животинско състояние, само той може да служи на вѫтрешната любовь. Животното не е нищо друго, освенъ изразъ на външната любовь. То не подозира даже, че сѫществува и вѫтрешна любовь. Тази е причината, поради която животнитѣ сѫ спрѣли развитието си. Когато казваме, че нѣкое сѫщество не се развива, ние имаме предъ видъ, че това сѫщество служи само на външната любовь. Въпрѣки това, и хората търсятъ нѣща, които нищо не могатъ да имъ донесатъ. Тѣ търсятъ богатства, слава, почести. Какво ще имъ донесе богатството? Ако сѫ богати, ще ядатъ повече, ще се обличатъ разкошно, ще се разхождатъ съ файтони и автомобили. Какво ще донесе това богатство за тѣхното вѫтрешно повдигане? — Ще си поживѣмъ малко, че каквото ще да става. — Ще си поживѣете, но ще дойде день, когато това, което днесъ ви занимава, утре нѣма да ви интересува. Тогава вие ще се намѣрите въ положението на богатъ човѣкъ, който има всичко на разположение, но зѫбитѣ му сѫ опадали, стомахътъ му е разваленъ. Слагатъ на трапеза предъ него хубаво опечена кокошка, но той я погледне и казва: Не ме интересува вече кокошката. — Защо? — Стомахътъ ми е разваленъ.

И тъй, не е достатъчно само да имашъ желание да ядешъ, но за да прогресирашъ, трѣбва да знаешъ, каква храна да ядешъ. Из-

бѣгвайте еднообразна храна! Много книги сж писани по въпроса за храненето, много знания сж дадени, но на хората е дотегнало вече отъ много знания. Тѣ сж чели и четатъ вестници, разкази, романи, философски и научни съчинения, и повече не имъ се чете. — Защо? — Защото не могатъ да намѣрятъ това, което търсятъ. Едно време тѣ сж се задоволявали съ книгитѣ, но сега вече не се задоволяватъ.

Като проследяваме живота на съвременнитѣ хора, виждаме, чѣ тѣ сж се отегчили не само отъ книгитѣ, но и отъ любовьта. — Защо? — Защото много се говори за любовьта, а малко се прилага. Дето се обърнете, все ще чуете нѣкой да казва, че този не го обичалъ, онзи не го обичалъ. Това сж противоречия, които човѣкъ трѣбва да разреши, безъ да се спъва. Ако се спъне, това показва, че той не разбира живота. За него животътъ е празна работа. Той казва: Празниятъ животъ не ме интересува. Не само единъ човѣкъ, но много хора не се интересуватъ отъ празния животъ. Отъ какво се интересуватъ? — Отъ нови знания. Тѣ учатъ година, две, петь, десеть, придобиватъ много знания и пакъ започватъ да се отегчаватъ. — Защо? — Защото между тия знания нѣма никаква връзка. Много отъ съвременнитѣ учени приличатъ на търговци. Тѣ продаватъ знанието си, както търговцитѣ — своитѣ дрехи. Ученията, както и търговецътъ, счита, че като продаде знанието си, животътъ му ще се осмисли. Въ това, именно, седи неразбира-

нето. Търговецътъ има право да продава стоката си, защото тя се разваля отъ седене. Обаче, знание, което се разваля отъ седене, не е истинско. — Какво трѣбва да се прави, за да не се разваля знанието? — Трѣбва да се консервира. Но и следъ консервирането, пакъ ще се развали. Тогава, не съжалявайте за знание, което остарява. Не съжалявайте и за консервирано знание, което се разваля. Истинското знание нито остарява, нито се разваля.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ знание, достжпно за тѣхнитѣ умове, за да ги въведе въ новия животъ. Това знание се придобива постепенно, както детето постепенно расте, развива се и учи. Въ миналото си това дете може да е билъ нѣкакъвъ голѣмъ философъ или ученъ, който е писалъ научни книги, но днесъ майка му го увива въ пелени и казва: Сега ще учишъ! — Ама азъ съмъ виденъ философъ. — Никакъвъ философъ не си. Ще слушашъ и ще учишъ! Сега и най-голѣмитѣ философи не знаятъ много. Който разбира живота; той вижда, че трѣбва да влѣзе въ нова фаза, въ ново положение, т. е. да ликвидира съ старото, да престане да мисли, че много знае. Затова, именно, Христосъ казва: „Ако не станете като малкитѣ деца, не можете да влѣзете въ Царстото Божие“. Това не значи, че човѣкъ трѣбва да се превърне въ плачливо дете, недоволно отъ живота. Той трѣбва да разбира живота и да се остави на Великата майка, тя да свърши работата, тя

да го направлява. Той не трѣбва да си дава мнението, но да бѫде доволенъ отъ всичко, каквото майка му прави. Деца, които не разбиратъ живота, плачатъ, докачатъ се, считатъ, че никой не ги разбира. Когато майката се отнася къмъ детето, както то изисква, веднага лицето му свѣтва и започва да се радва. Детето иска майка му да се отнася добре съ него, но какъ трѣбва то да се отнася съ майка си? Следователно, когато човѣкъ е недоволенъ отъ живота си, когато се сърди, гнѣви и мисли, че хората не го разбиратъ, той се намира въ положението на дете, което само ще не се е ориентирало. Наистина, всѣки човѣкъ е неразбранъ, иска да го разбератъ, но въпрѣки това пакъ остава самъ въ живота. Той търси нѣкой да уреди живота му и, като не намѣри такъвъ човѣкъ, казва, че свѣтътъ не е уреденъ. Свѣтътъ е уреденъ, но човѣкъ трѣбва да го разбира. Ето, зимно време човѣкъ самъ може да си накладе огънь. — Защо? — Защото знае, какъ се кладе огънь. Кучето, обаче, колкото и да му е студено, не може само да си накладе огънь. Значи, всичко зависи отъ умението, отъ разбирането на човѣка.

Следъ всичко това, което хората знаятъ, тѣ пакъ искатъ да имъ се каже нѣщо ново. Много нѣща знаятъ хората, но не сж ги изучили, не сж ги усвоили и приложили. Ще кажете, че повторението е майка на знанието. Това отчасти е вѣрно, но не абсолютно. Запримѣръ, вие изучавате нѣщо, което първоначално ви

задоволява. Обаче, колкото повече го повтаряте, толкова повече изгубвате интересъ къмъ него. Това става даже и съ най-хубавитѣ поезии; съ най-хубавитѣ мисли и чувства. Защо? — Липсва имъ нѣщо. И тогава, при повтарянето на такива нѣща, човѣкъ вече не учи, но се отегчава.

„Люби Бога!“ Какъ ще любите Бога: отвънъ или отвжтре? Докато е билъ въ рая, човѣкъ виждалъ Бога отвънъ. Щомъ напусналъ рая, той престаналъ да Го вижда отвънъ и започналъ да се моли. Отъ осемь хиляди години насамъ хората все търсятъ Господа, викатъ къмъ Него, но не могатъ да Го намѣрятъ. — Защо? — Господъ се е скрилъ нѣкжде въ човѣка и мълчи. Тази е причината, задето хората и до днесъ още сж безвѣрници и отричатъ Господа. Въ края на краищата тѣ виждатъ, че безъ Бога не може да се живѣе.

Кой е начинътъ, по който можете да намѣрите Бога?—Единственият пжть къмъ Бога е любовьта. Който люби, само той може да намѣри Бога. Когато момата обикне момъка, той става за нея Богъ. Когато момъкътъ обикне момата, тя става за него богиня. Обаче, единъ день този Богъ или тази богиня се скрива нѣкжде, и момата или момъкъкъ започватъ да плачатъ, да се молятъ, да се върне Той по нѣкакъвъ начинъ. Кога се скрива Богъ? — Когато почувствува, че хората не Го обичатъ. Сжщо така момъкътъ или момата се скрива, когато почувствува, че възлюбеният е намѣ-

рилъ другъ Богъ и повече не я обича. Обаче, случва се, че и вториятъ Богъ се скрива. Тогава момъкътъ или момата отива при първия Богъ, но и той не се показва. Дето лъжата господствува, тамъ Богъ не сѫществува. Докато истината не възтържествува въ свѣта, Богъ всѣкога ще крие лицето си отъ хората. Лъжата е причина за разочарования. Ако не обичате нѣкой човѣкъ, можете да му кажете безъ всѣкакви заобикалки, безъ всѣкаква политика: Не те обичамъ — нищо повече. Какво правятъ нѣкои хора? Тѣ говорятъ лошо за даденъ човѣкъ, а щомъ го видятъ, започватъ да му се усмихватъ. Човѣкъ трѣбва да бѫде честенъ. Ако иска да придобие нѣщо, нѣма защо да глади и да маже наоколо, но да се изкаже свободно, да изложи мотивитѣ, заради което желае това нѣщо, и ще види, че хората ще го разбератъ. Човѣкъ самъ трѣбва да изложи нуждитѣ си, нѣма защо да очаква на хората, тѣ да разбиратъ нуждитѣ му и да ги задоволяватъ. Никой не може да разбере човѣка така, както той самъ се разбира. — Ама той не ме обича. — Това е неразбрана работа. Ако силниятъ човѣкъ те обича, той ще те пригърне, ще те стисне и може да те одуши. Защо ти е такава любовь? Пригръдки, цѣлувки, които задушаватъ или препятствуватъ на човѣка да расте и да се развива, не сѫ на мѣсто. Всички хора познаватъ тия пригръдки и цѣлувки, и затова търсятъ нѣщо ново. Тѣ казватъ, че туй е стара любовь. Наистина, старата любовь предста-

вя празни ясли, които нищо не придавать на човѣка.

Сега, за да се домогнатъ до новата, до великата любовь, хората постоянно употрѣбяватъ едни и сжщи изречения: Да се обичаме! — Кой ви забранява да се обичате? — Да правимъ добро! — Кой ви забранява да правите добро? — Да имаме добро отношение едни къмъ други! — И това сте свободни да правите. Ако остане на хората отсега нататъкъ да правятъ това, тѣхната работа е свършена. Ако искате да се учите, какъ да обичате, вижте, какъ малкитѣ деца обичатъ. Нѣкои деца разбиратъ и прилагатъ любовьта по-добре отъ възрастнитѣ, а даже и отъ младитѣ моми и момци.

Каквото и да се говори на съвременнитѣ хора, тѣ всичко знаятъ. Тѣ се нуждаятъ отъ ново нѣщо и къмъ него, именно, се стремятъ. Отде ще дойде новото? Новото ще дойде отъ Бога. Казано е въ Писанието: „Ние живѣемъ и се движимъ въ Бога“. Следователно, нѣщомъ живѣемъ и се движимъ въ Бога, ние можемъ всичко да придобиемъ направо отъ Него. — Можемъ ли да отидемъ на небето? — Можете, разбира се. Когато се говори, че ще отидете въ ада, вие вѣрвате. Когато се говори, че ще отидете на небето, не вѣрвате. Какво представятъ адътъ и небето? — Това сж състояния на съзнанието, презъ които човѣкъ минава. Щомъ изгасите свѣщьта на съзнанието си, вие сте вече въ ада. Запалите ли я отново, вие сте въ рая. — Защо гасите свѣ-

щитѣ на съзнанието си? — За - икономия. Да гасите свѣщитѣ си, да правите икономия на свѣтлината, това е учение, наука на миналото. Човѣкъ нѣма пр̀аво да гаси свѣщитѣ, които Богъ е направилъ. Оставѣте нѣщата да стават така, както сѫ създадени. Когато човѣкъ дойде до положение нито да гаси свѣщитѣ на своето съзнание, нито да ги пали, той е влѣзълъ вече въ правия пѫть. Сѫщото може да се каже и по отношение на любовьта. Когато човѣкъ дойде до положение нито да люби, нито да разлюбва, той е влѣзълъ въ пѫтя на любовьта. Докато хората искатъ да бѫдатъ обичани, тѣ сѫ разбрали половината отъ живота. Тѣ трѣбва да дойдатъ до положение не само да искатъ да бѫдатъ обичанн, но и тѣ сами да обичатъ. Това значи да бѫде човѣкъ доволенъ отъ всички условия на живота си. Това значи самовъзпитание.

Днесъ всички хора говорятъ за възпитание. — Не, дето се говори за възпитание, тамъ е стариятъ животъ. Какъ ще възпитате разбойника да не върши престѫпления? Какъ ще възпитате грубото, неразвитото дете на добри, на правилни отношения? Каквото днесъ го научите, утре ще го забрави. Това възпитание е дресировка — нищо повече. Това, на което майката учи децата си, тѣ го изоставятъ, не го прилагатъ въ живота си. — Защо? — Защото при възпитанието на детето нѣщата не пущатъ дълбоки корени въ съзнанието му. Майката трѣбва да научи детето си да обича

Бога. Щомъ обича Бога, то ще се самовъзпита. Какво прави майката днесъ? Тя се поставя на мѣстото на Бога и казва на детето си: Ти трѣбва да ме обичашъ, защото азъ те родихъ, азъ те отхранихъ и отгледахъ. Единъ день, като порасне, това дете намира една красива мома и въ лицето ѝ вижда още една майка. Какво прави родната му майка? —Тя страда, а синътъ се раздвоява. Когато съзнанието на човѣка се раздвоява, пълнотата на живота се нарушава. Майката казва: Синътъ ми не ме обича вече. — Защо не те обича? — Защото намѣрилъ втора майка. Когато човѣкъ престане да обича едного, той обича другиго. Когато на едного дава, на другиго не дава. Човѣкъ не може да дава на всички хора едновременно. Въпросътъ за даването се разрешава между двама души. Ако на едного давашъ, на другиго нѣма да давашъ.

Христосъ казва: „Ако не се отречешъ отъ майка си, отъ баща си, отъ приятелитѣ си, даже и отъ своя животъ, ти не можешъ да бѫдешъ ученикъ на новото учение“. Този стихъ е тълкуванъ на времето си, тълкува се и сега, но въпрѣки това хората и до днесъ не сѫ разбрали, какво искалъ да каже Христосъ съ това отричане. Не е достатъчно човѣкъ да се откаже отъ своитѣ близки, но той трѣбва да се откаже даже и отъ своя животъ. Отъ човѣка зависи да се откаже отъ живота си, или не. — Отъ кой животъ трѣбва да се откаже човѣкъ? — Отъ временния животъ, който е

пъленъ съ грѣшки, съ заблуждения. Това е стариятъ животъ — животъ на взимане и даване. Докато човѣкъ говори за взимане и даване, той не може още да влѣзе въ новия животъ. Докато се разправятъ съ взимане и даване, хората не могатъ още да изправятъ живота си. Щомъ не могатъ да изправятъ живота си, тѣ не могатъ да намѣрятъ правия пѫть, не могатъ да придобиятъ великитѣ блага на живота.

Тръгналъ единъ иманяръ да търси имане. Срѣща другъ единъ, който лесно може да намира скрито злато въ земята. Първиятъ казва на втория: Приятелю, ти си тръгналъ да търсишъ нѣщо. Азъ търся пари, но малко още не ми достига, за да ги намѣря. Имамъ вече деветь знака, по които мога да ги намѣря, но липсва ми само още единъ знакъ. Ако обичашъ, покажи ми този знакъ да намѣря паритѣ. Ако ги намѣря, и на тебе ще дамъ една часть. —Нѣма защо да ти показвамъ никакъвъ знакъ. Ако зная, какъвъ е този знакъ, азъ самъ ще отида да намѣря паритѣ. Нѣма защо да казвамъ на тебе, че после да очаквамъ на една малка часть отъ тѣхъ. За да придобие великитѣ блага на живота, човѣкъ трѣбва да се самоотрече. Така постѫпватъ хората, не само когато търсятъ пари, но и когато искатъ да се оженятъ за нѣкоя хубава мома. Нѣкой казва на приятеля си: Слушай, можешъ ли да ми препоръчашъ нѣкоя добра и хубава мома? — Ако остане на мене да ти препоръчамъ такава мо-

ма, азъ ще я взема за себе си. — Не, това е методъ на стария животъ. Любовьта не може да се предава отъ човѣкъ на човѣкъ. Тежко на онзи, на когото ще му препоржчватъ мома, която той трѣбва да обикне. Дойде ли до любовьта, тя сама посещава човѣка и внася нѣщо ново въ живота му.

Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ новото, което носи въ себе си вѣчна младость. Страшно е, когато човѣкъ дойде до положение на старость и мисли, че не може да се подмлади. Нѣкой казва: Ехъ, да съмъ младъ сега, другояче ще живѣя! — Какъ ще живѣешъ? — Нѣма да обичамъ толкова много жена си и децата си, колкото съмъ ги обичалъ досега. — Това не е нѣщо ново. То е все едно да кажешъ, че не е трѣбвало да оставяшъ паритѣ си вънъ, да ги не вземе нѣкой. Не е въпросъ да пази човѣкъ паритѣ за себе си, но той трѣбва да бжде отъ онѣзи хора, които никога не осиромашаватъ.

И тъй, търсете новото! Търсете новия животъ! За да влѣзете въ този животъ, вие трѣбва да намирате въ всѣки човѣкъ по една добра чърта, заради която да го обичате. Умният човѣкъ трѣбва да обича всички хора, безъ тѣ да подозиратъ това. Той ще ги обича, безъ да имъ говори сладки думи. Сладкитѣ думи сж изразъ на външна любовь. — Какъ ще изразите любовьта си къмъ даденъ човѣкъ? — Като му помогнете, когато той се намира въ нужда. Да помогнешъ на човѣка, когато се намира въ нужда, безъ да му кажешъ една

дума, безъ да дадешъ видъ, че го обичашъ, въ това седи новото въ свѣта. Какъ ще накарате човѣка да ви говори сладко, ако той нѣма любовь къмъ васъ? Какъ ще го заставите да ви гледа мило, ако той нѣма любовь къмъ васъ? Въ театъра актьоритѣ си говорятъ сладки думи и се поглеждатъ мило, безъ да се обичатъ. — Не, нѣщата трѣбва да се представятъ такива, каквито сж въ действителность.

Новиятъ животъ, за който се говори, е животъ на вжтрешна пълнота. Лесно се говори за него, но мжчно се живѣе. Като не могатъ да го изразятъ, мнозина се обезсърдчаватъ и казватъ: Като дойдемъ втори пжть на земята, тогава ще приложимъ новия животъ. — Да, ако не можете да го приложите въ идния животъ, ще го приложите въ третия, въ четвъртия и т. н. Съ отлагане и повтаряне на нѣщата нищо не се постига. Въ резултатъ на това отлагане, човѣкъ се натъква на вжтрешно недоволство отъ живота. Докато не се освободи отъ това вжтрешно недоволство, чонѣкъ не може да влѣзе въ новия животъ. Думитѣ „новъ животъ“ подразбиратъ пълния животъ, сжщината на живота. Казваме, че човѣкъ трѣбва да влѣзе въ новия животъ. Обаче, може да се каже и по другъ начинъ: новиятъ животъ да влѣзе въ човѣка. Кое отъ дветѣ положения е за предпочитане?

Коя е отличителната чърта на новия животъ? — Новиятъ животъ носи свобода. Той освобождава човѣка отъ всички връзки, отъ

всички заблуждения. Каква свобода може да даде човѣкъ на коня? — Човѣкъ може же да даде храна на коня и да го затвори въ дама. Той го е освободилъ отъ глада само, но не му е далъ още пълна свобода. Човѣкъ може да нахрани коня си, да го помилва съ ржката си и да го пусне въ гората на свобода. И човѣкъ може да бѫде свободенъ по тия два начина. За да дойде въ положението на коня, който е пуснатъ въ гората на свобода, човѣкъ трѣбва да се развърже отъ всички условия, при които живѣе. Докато критикува, докато вижда редъ несъответствия и противоречия въ живота, човѣкъ всѣкога ще се намира въ положението на конь, вързанъ за единъ даракъ, да развлича вълна. Даракътъ е прикрепенъ къмъ една площь, върху която е поставенъ ечемикъ. Коньтъ е готовъ цѣль день да обикаля около този даракъ, за да достигне ечемика и да си хапне. Въ това време, обаче, даракътъ се тегли, и по този начинъ развлича вълната. Вечерьта, като се върне коньтъ, даватъ му малко ечемикъ, и той си казва: Цѣлъ день тичахъ, за да ми дадатъ този ечемикъ. Стигнахъ го най-после. — Не, който търси новия животъ, който се стреми къмъ Бога, той не трѣбва да влачи вълна на дарака, но трѣбва да обича всички хора, безъ да ги сѫди. Христосъ казва: „Отецъ никого не сѫди“. Той е далъ свобода на Сина си да сѫди. Отецъ не се интересува отъ стария животъ, но Синътъ и досега не е преста-

налъ да се интересува. Синътъ събира кредити отъ този, отъ онзи. Бащата казва: Каквото съберешъ, това ще ти остане. За мене нѣма да се интересувашъ. Ти си синъ. — Защо? — Защото събирашъ дълговетѣ на баща си.

Съвременнитѣ хора говорятъ за баща си, но тѣ забравятъ, че всички нѣматъ истинско синовно отношение къмъ него. Тѣ казватъ още, че сж Синове Божии. Ако всички хора бѣха Синове Божии, животътъ имъ щѣше да се развива правилно. Щомъ животътъ имъ не върви правилно, това показва, че тѣ говорятъ невѣрни нѣща. Днесъ хората не сж дошли още до съзнание да признаватъ Бога за свой Баща. Тѣ иматъ такива бащи, които ще ги научатъ, какво значи баща, какво значи истинско синовно отношение. — Ама азъ съмъ Синъ. Божий. — Така не се говори. Като разглеждате живота си, обществата, семействата, вие се натъкватe на противоречия, които показватъ, че не сте още Синове Божии. Истинскитѣ синовни отношения не пораждатъ никакви противоречия между баща и синъ. Дето има такива отношения, тамъ има истинско разбиране на живота. Дето тѣзи отношения не сжществуватъ, тамъ злото се ражда.

И тъй, който иска да влѣзе въ правия пжть на живота, той трѣбва да живѣе споредъ любовьта. Да живѣете споредъ любовьта, това значи да обичате всички хора безъ законъ. Обичате ли съ законъ, вие сте въ външната любовь, т. е. въ тази любовь, която носи тре-

воги, страдания и разочарования. Не е лошо нѣщо тревогата, но човѣкъ трѣбва спокойно да я носи; тя е негово богатство. Казвате, че за да не се тревожи, човѣкъ не трѣбва да има никакви желания. Не е въпросъ и въ желанията. Изкуство е човѣкъ да нѣма желания, но какъ може да постигне това? Индуситѣ, напримѣръ, казватъ, че човѣкъ трѣбва да убие всѣко желание въ себе си. — Не, желанията не трѣбва да се убиватъ. Нещастията на човѣка не се дължатъ на това, че той има желания, но че подхранва въ себе си чужди желания. Следователно, пазете следното правило: Не подхранвайте чужди желания въ себе си. Като пазите това правило, животътъ ви донѣкждe ще се подобри.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ знание. Тѣ искатъ да знаятъ много, да минаватъ за учени. Нѣкои пъкъ се заблуждаватъ, че въ миналото нѣкога сж били едни отъ виднитѣ пророци: Данаилъ, Исаия, Иезекилъ и т. н. Ако наистина сж билиединъ отъ тѣзи пророци, где е знанието имъ? Не е въпросъ човѣкъ да бжде ученъ като този или онзи пророкъ. Важно е да приложи знанието си за благото на човѣчеството. Срѣщате единъ сждия, ученъ човѣкъ, свършилъ университетъ, знае езици, но като разглежда нѣкое дѣло, току осжди единъ човѣкъ на смърть. Този човѣкъ е извършилъ нѣкакво престжпление, наистина, но смъртното наказание ли е единственият пжть за изправяне на човѣка? Ако

осждите човѣка на смърть, по-добре е да бждете невежи. — Тогава да се откажемъ отъ сждийството, отъ адвокатството. — Ако сте намѣрили правия пжть, ако сте придобили новото въ живота си, откажете се отъ старитѣ служби и задължения. Обаче, преди да сте намѣрили правия пжть, не бързайте преждевременно да напущате работата си. Не мислете за онова, което ви смущава. — Какво трѣбва да правимъ? — Да учите. Учете така, че каквото знаете, да го разбирате и прилагате. Това е вжтрешното знание. За да дойдете до това знание, отъ нищо не трѣбва да се смущавате.

Имайте готовность да прощавате. Кой каквото ви каже, туряйте го настрана. Не се дръжте за закона, но за любовьта. Нека любовьта бжде мѣрка въ живота ви. Смущавате ли се отъ хората, обиждате ли се отъ тѣхъ, вие никога нѣма да намѣрите пжтя. Ще се лутате натукъ-натамъ, но нѣма да намѣрите това, което търсите. Докато дойдете до правия пжть, вие ще се раздвоите. Това е необходимо.—Защо? — Защото онзи, който се е раздвоилъ, само той може да се отрече. Самоотрича се човѣкъ отъ старото и приема новото. Щомъ приеме новото, той започва да изучава нови начини, какъ да живѣе въ новия пжть. Въ какво седи новото? — Новото се отличава отъ старото по начина на даването. Въ стария животъ човѣкъ дава и очаква да получи нѣщо. Въ новия животъ човѣкъ дава,

бевъ да очаква. За да дойде новиятъ животъ, стариятъ трѣбва да бѫде осѫденъ на заличаване. Казвате, че Христосъ ще сѫди хората. Да, Христосъ ще ги сѫди. Докато не ги осѫди, тѣ човѣци нѣма да станатъ. Който иска човѣкъ да стане, той трѣбва да се остави напълно въ ржцетѣ на Христа. Новиятъ животъ иска свободни хора: свободни по сърдце, по умъ, по воля. Който е обременилъ ума и сърдцето си съ голѣмъ товаръ, той трѣбва да се освободи. Много работници има въ свѣта, които чакатъ за работа. Тѣ искатъ да пренасятъ товаръ отъ едно мѣсто на друго, за да имъ се плати. Дайте товара си на тѣхъ, а вие бѫдете свободни. — Да не работимъ ли? — Не, свободнитѣ хора по умъ и сърдце ще работятъ по новъ начинъ: за изправяне на живота си, за придобиване на велики блага.

Проповѣдникътъ казва: „Бой се отъ Бога! Колкото книги и да пишешъ, тѣ нѣматъ край“. Азъ пъкъ казвамъ: Каквото и да правите, едно е важно за васъ — да любите Бога. Що се отнася до книгитѣ, които сте писали и изучавали, тѣ сѫ дали своето. Нѣма защо пакъ да се връщате къмъ тѣхъ. Тѣзи книги сѫ били приготовление за освобождаването ви. Раздайте книгитѣ си на тия, които идатъ слѣдъ васъ. Тѣ ще учатъ отъ вашитѣ книги, а вие ще обичате Бога. — Где ще Го намѣримъ? Какъ ще Го обичаме? — Това е ваша работа. Този е единъ отъ сериознитѣ ви изпити, който непременно трѣбва да издър

жите. Ако започнете да питате, какъ да обичате, или дали правилно обичате, вие ще пропаднете на изпита. Обичайте! — ницо повече. Въ любовьта грѣхъ нѣма. Любовьта освобождава човѣка отъ грѣха. Любовьта обединява всички хора. Въ нея има єдинство. Това е едно отъ качествата на новия животъ.

„Люби Бога!“ Научи и детето си да люби Бога. Това изисква новиятъ животъ. Новиятъ животъ е връщане на човѣка тамъ, отдето е излѣзълъ. Едно време човѣкъ бѣше въ рая. Той пожела да отиде въ широкия свѣтъ, да учи, да придобие повече отъ това, което му бѣше дадено. Тази е причината, задето той сгрѣши и оголѣ. Като се отдѣли отъ Бога, човѣкъ разбра, какво нѣщо е оголяването. Който не обича, той оголява. Докато Богъ говорѣше на Адама отвънъ, той бѣше въ външния животъ. Една спънка бѣше поставена на Адама: да не яде отъ плодоветѣ на дървото за познаване на доброто и злото. Адамъ пристжпи тази заповѣдь, вследствие на което трѣбваше да излѣзе вънъ отъ рая. Богъ каза: „Понеже Адамъ стана като единъ отъ боговетѣ, да познава доброто и злото, той трѣбва да напусне рая, за да не яде отъ дървото на живота и придобие безсмъртие. Велика наука е да знае човѣкъ, какъ да се ползува отъ доброто и злото. Който не знае тази наука, той съвършено ще пропадне. Адамъ бѣше ученъ човѣкъ, но сгрѣщи. За да не се наруши хармонията и равновесието въ рая, той трѣбваше да излѣзе

вънъ, да отиде въ школата на широкия свѣтъ.

Следователно, когото обичате, той ще ви изпжди отъ рая. Вие искате да седите при онзи, когото обичате. Щомъ не можете да останете при него, вие страдате. Това е проява на външната любовь. Малцина разбиратъ това. Малцина могатъ да приложатъ любовьта въ живота си. Тѣ трѣбва да знаятъ, че като обичатъ и като ги обичатъ, ще ги изпждятъ отъ рая. Когато мжжътъ обича жена си, той ѝ дава пълна свобода и казва: Свободна си вече! Когато жената обича мжжа си, тя му дава пълна свобода и казва: Свободенъ си вече! — Защо трѣбва да си дадатъ свобода? — Това е красивото въ живота. Какво лошо има въ това? Колкото е това лошо, толкова лошо е, че нѣкоя жена е облѣкла червена, синя или жълта рокля. Нищо лошо нѣма въ това. Важно е човѣкъ да знае, кое кога да употрѣбява.

Единъ турски бей решилъ да се ожени за красива, добра мома. Споредъ стария турски обичай, близкитѣ му трѣбвало да избератъ момата. Тѣ му избрали мома по свой вкусъ и разбиране. Следъ като се оженили, тя свалила булото си и се показала на мжжа си. За да изпълни тогавашниятъ законъ, младата булка запитала мжжа си: На кого да се откривамъ? — Откривай се на когото искашъ, но на мене само не се откривай. Защо ѝ отговорилъ така? — Защото видѣлъ, че била много грозна.

„Люби Бога!“ — Люби Бога въ човѣка!

Докато не дадеш пълна свобода на човѣка, Богъ да се проявява въ него, както Той разбира, ти не го обичашъ. Давашъ ли му правила, какъ да живѣе, какъ да обича, какво да прави, кого да гледа, това е човѣшка любовь. Остави Бога свободно да се проявява въ човѣка и за нищо повече не мисли. Може нѣкои работи да не ти харесватъ — това нищо не значи. То е твое разбиране. Оставете Бога въ себе си и въ своитѣ ближни свободно да се проявява, както Той знае. Това значи свобода. Какъ, по какъвъ начинъ ще се прояви Той, това е Негова работа. Богъ самъ ще си направи пжтища. — Ама какъ да обичаме? — Това не е ваша работа. Любовьта не е ваша. Богъ е любовь, а не човѣкъ. Вие трѣбва да разбирате живота правилно, да се оставите на Бога, Той да работи у васъ, както иска. Страданията и мжчотиитѣ, които хората преживяватъ, се дължатъ на факта, че тѣ искатъ да се наложатъ на Бога, да се освободятъ отъ Негового влияние. Какъ ще се освободятъ? Каквото и да правятъ, тѣ не могатъ да се освободятъ отъ любовьта. Божията Любовь не търпи никакъвъ робонъ. Дойдете ли до нея, вие ще се изпълните съ свещено чувство и ще кажете, че всичко, което тя върши, е право и добро. Какъвто любовьта върши, вие ще го считате за велика тайна.

И тъй, новото въ живота е да обичате Бога. Тази любовь, именно, ще внесе у васъ радость, веселие и свѣтлина. Тя ще ви свърже

съ невидимия свѣтъ и ще ви извади отъ ада, въ който сте били досега. И адътъ не е лошо мѣсто. Тамъ има и музика, и театъръ, и забави. — Ще кажете, че това учение не ви се харе-сва. — То е другъ въпросъ. Важно е човѣкъ да говори истината. Важно е човѣкъ да намѣри любовьта — пжтьтъ къмъ Бога. Безъ тази любовь човѣкъ нищо не може да направи. Когато любовьта дойде у васъ, тя сама ще ви научи, какъ да обичате. Тя ще ви каже, че трѣбва да обичате всѣки човѣкъ като душа. Докато правите разлика въ любовьта си, едного обичате повече, а другиго — по-малко, вие сте още въ човѣшката, въ външната любовь.

Съвременнитѣ хора често изпадатъ въ противоречия, като виждатъ, че на свѣтскитѣ хора се дава повече, отколкото на религиознитѣ. Тѣ се намиратъ въ положението на голѣмия синъ, въ притчата за „блудния синъ“, който изказалъ недоволство предъ баща си, че заклалъ теле за по-малкия му братъ. Въ тази притча Христосъ изнася два принципа въ живота: смирение и недоволство. Следъ като ялъ, пилъ и опропастилъ всичко, по-малкиятъ синъ се върналъ при баща си, да иска милость отъ него. Той му казалъ: Татко, сгрѣшихъ предъ тебе и предъ небето. Приеми ме като единъ отъ твоитѣ слуги. Не съмъ достоенъ да се нарека твой синъ. Бащата се зарадвалъ на сина си и заклалъ за него най-угоеното теле. По-голѣмиятъ синъ се върналъ отъ нивата недоволенъ, че бащата дава уго-

щение на брата му, който всичко изялъ и изпилъ. Той не пожелалъ да види голѣмата любовь на бащата, а прибързалъ да изкаже недоволството си съ думитѣ: Азъ работя толкова много, но ти никога не закла за мене едно теле. Бащата искалъ да покаже на голѣмия си синъ, че той не може да заколи теле на недоволството. Сега на васъ казвамъ: Не се смущавайте, когато видите, че Богъ проявява милостьта си къмъ хората.

„Люби Бога!“ —Тази е тайната на новия животъ. Научете се да обичате! Млади и стари, женени и неженени, моми и момци — всички трѣбва да обичате! Не се ограничавайте едни други! Не си поставяйте никакви спънки. Само Духътъ е въ състояние да премахне всички спънки и ограничения, които хората взаимно сж си създали. Казано е въ Писанието: „Ще изпратя Духа си“. Христосъ казва: „Азъ и Отецъ ми ще дойдемъ, ще се вселимъ въ васъ, и Азъ ще ви се изявя. Азъ и Отецъ ми едно сме“. Въ изявяването на Сина седи новиятъ животъ. Отворете сърдцата и душитѣ си, да се всели Богъ у васъ, да ви се изяви Христосъ и да ви покаже, какъ да обичате. Ако Отецъ и Синътъ не дойдатъ у васъ, вие ще останете съ старитѣ си разбирания. Дойдатъ ли тѣ да живѣятъ у васъ, бремето ви ще се снеме отъ гърба ви като орѣхова черупка, и вие ще се облекчите. Обичайте Бога, за да се всели Той у васъ заедно съ Христа. Като живѣете въ любовьта, и въ невидимия свѣтъ ще

ви посрещнатъ добре. Тукъ може да сте близо едни до други, както бѣха богатиятъ и Лазаръ, но въ невидимия свѣтъ тѣ бѣха далечъ. Тѣ представятъ две различни състояния. Състоянието на Лазара опредѣля неговото мѣсто. И състоянието на богатия сжщо опредѣля мѣстото му въ невидимия свѣтъ.

Обичайте се, безъ да се критикувате, безъ да се сждите. — Ама отъ мене нищо нѣма да излѣзе.—Какъ нѣма да излѣзе нищо? Че вие сега сте човѣкъ, който мисли, чувствува и действува. Вие сега сте човѣкъ, който яде, учи, пише, чете. Какво повече искате? Вижте, какъ по-долностоещитѣ отъ васъ живѣятъ и се раждатъ, доволни сж отъ положението си. Обичайте Бога, бждете доволни отъ всичко, което ви е дадено.

Обичайте Бога въ всички хора! Въ любовьта седи разрешението на всички въпроси. Въ любовьта на новия животъ никаква обида не сжществува. — Що е небето? — Мѣсто, дето никаква обида не сжществува. — Що е адътъ? — Мѣсто, дето обидата сжществува. Влѣзте въ новия животъ, дето нѣма никаква обида. Тамъ сжществата живѣятъ въ пълно доволство, въ радость и веселие.

Божията любовь носи пълния животъ.

*

4. Съборна беседа, държана на 22 августъ, 1936 г. 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

ПРОНИКВАНЕ.

„Много още имамъ да ви река, но сега не можете да носите“*).

Съвременнитѣ хора живѣятъ въ неустановенъ свѣтъ, т. е. въ свѣтъ, на който не може да се разчита. Това не трѣбва да ви смущава, понеже вие сте пжтници, не можете да не минете презъ този свѣтъ. Защо трѣбва да минете презъ този свѣтъ — не знаете. Много нѣща още не знаете, понеже не можете да носите. Съвременнитѣ учени иматъ голѣми библиотеки, четатъ разни книги, правятъ научни изследвания, но въ края на краищата малко знаятъ. Въпрѣки това, тѣ мислятъ, че много знаятъ. Въ сжщность човѣкъ знае само толкова, колкото пжть е изминалъ. Вънъ отъ изминатия пжть, той нищо не знае. Той едва сега започва да изучава пжтьтъ, който не е извървѣлъ. Следователно, вие трѣбва да разглеждате живота така, както го виждате, какъвто е въ действителность.

Казвате: Като знаемъ толкова малко, какъ ще ни приематъ въ невидимия свѣтъ, какъ ще ни приематъ различнитѣ общества на земята?—Ще ви приематъ по два начина: като богати или сиромаси, като учени или невежи. Ако сте богати, ще ви приематъ добре; ако

---

*) Иоана 16:12.

сте сиромаси, ще ви приематъ студено, защото знаятъ, че отивате да вземете нѣщо. Ако сте учени, ще ви приематъ по единъ начинъ; ако не сте учени, ще ви приематъ по другъ начинъ. Следъ това вие ще се чудите, защо нѣщата не ставатъ така, както си мислите, или както ги очаквате. Нѣщата не ставатъ, както очаквате, защото нѣмате въ себе си това, което трѣбва. Значи, липсва ви нѣщо. Като не знаете, че ви липсва нѣщо, когато вършите една работа, вие мислите, че всичко става, както трѣбва. Въ сжщность не е така. Новиятъ животъ, въ който се готвите да влѣзете, изисква права мисъль, прави разбирания, а не такива, каквито вие имате. Запримѣръ, ако нѣкой човѣкъ не ви даде това, което искате, вие веднага се настройвате срещу него. Правилни отношения ли сж тѣзи?

Сега ви говоря свободно, за да се освободите отъ заблужденията си. Заблужденията не произтичатъ отъ живота, тѣ сж въ самитѣ васъ. Вие очаквате нѣщо, което не може да ви се даде и, ако не го получите, веднага се разочаровате и казвате, че животътъ нѣма смисълъ. Защо не може да ви се даде това, което очаквате, нѣма да обяснявамъ. Какво е това, което очаквате, нѣма да изброявамъ. То е различно за всѣки човѣкъ. Важно е да знаете, че по който начинъ очаквате нѣщата, нѣма да се дадатъ. Всички нѣща, които очаквате, ще дойдатъ по съвсемъ другъ начинъ. Трѣбва ли за това да се обезсърдчавате? Ако

живо́тътъ ви се обезсмисля, вие сте въ свѣтъ на заблуждения. За васъ е важно да различавате истинската скръбь и истинската радость. Що се отнася до бѫдещия животъ, нѣма какво да мислите. Настоящиятъ животъ е важенъ. Него използувайте разумно. Щомъ сегашниятъ ви животъ е добъръ, и бѫдещиятъ ще е добъръ.

И тъй, отъ васъ се иска да освободите съзнанието си отъ ненужни стремежи, т. е. отъ такива стремежи, които днесъ не можете да постигнете. Не е лошо човѣкъ да се стреми, но има стремежи, които по никой начинъ не могатъ да се постигнатъ. Има стремежи, които сж постижими. Запримѣръ, днесъ вие можете да получите единъ обикновенъ обѣдъ, но можете да получите и царски обѣдъ. Трѣбва ли да се смущавате, ако не получите царски обѣдъ? Какво ще изгубите, ако не ви се даде царски обѣдъ? За васъ е важно да си хапнете сладко, да сте доволни отъ храната, а това можѐ да се постигне и съ единъ обикновенъ обѣдъ. Или, ако нѣма власть, трѣбва ли човѣкъ да е недоволенъ отъ живота? Човѣкъ може да има такава власть, съ която да си навлѣче много мѫчнотии и нещастия. — Не, и да имате власть, вие не можете да вършите, каквото искате. Следователно, когато се стремите къмъ нѣщо, вие трѣбва да знаете, защо ви е това нѣщо и какъ ще го приложите. Ако придобиете това, къмъ което се стремите, а не можете правилно да го приложите, вие

ще направите редъ погрѣшки. Погрѣшкитѣ показватъ, че нѣмате знания. Това значи, че не можете да носите. Вие трѣбва да учите, да различавате нѣщата, да знаете откѫде идатъ. Като дойдете до това различаване, ще можете на време да използувате онова, което ви се дава. Запримѣръ, вие съ години сте се стремѣли да постигнете нѣщо. Тъкмо сте предъ постижението му, и нѣкой дойде да ви разправя нѣщо. Това е уловка, съ която искатъ да отклонятъ вниманието ви. Отклони ли се вниманието ви, вие губите вече благоприятния моментъ. Щомъ изгубите тоя моментъ, и изкушението се отдръпва. Затова, именно, е казано: Единъ начинъ има само на говорене. Докато дойдете до положение да различавате този начинъ на говорене, вие много ще се лъжете, и често ще пропущате благоприятни случаи въ живота си. Затова Христосъ казва: „Азъ дойдохъ въ свѣта да прославя Този, Който ме е проводилъ“.

Следователно, вие трѣбва да работите съзнателно върху себе си, да се освободите отъ своитѣ лични възгледи, както и отъ външнитѣ влияния. Съвременнитѣ хора разглеждатъ нѣщата отъ лични разбирания и щомъ нѣщо не стане споредъ разбиранията имъ, тѣ веднага го отричатъ, съблазняватъ се и казватъ, че това не е вѣрно, не е истинно. Отъ свое гледище тѣ сѫ прави, но не и отъ гледището на абсолютната истина. Пѫтьтъ, по който вървятъ, не е правъ. Тъй щото, всички хора трѣбва да

знаятъ, че докато на пѫтя имъ, като спънка седи тѣхниятъ слуга, тѣхниятъ приятель, тѣхниятъ ближенъ, тѣ не сѫ на правъ пѫть. Тѣ не сѫ дошли още до Вѣчния животъ, но се блъскатъ въ преходния, въ временния животъ. Докато е въ временния животъ, човѣкъ гледа съ завистливо око на другитѣ. Като погледне къмъ сина на своя приятель, той завижда, че е здравъ и живъ, а неговиятъ синъ е заминалъ за другия свѣтъ. — Защо трѣбва да завиждашъ? Радвай се на сина на приятеля си. — Да бѣше поживѣлъ и моятъ синъ повечко, да му се порадваме. — Какво ще се радвашъ на това, което не е твое, и което всѣкога можешъ да изгубишъ?

Какво представя временниятъ животъ? — Той е животъ, пъленъ съ забавления. Забавления има не само въ отношенията на хората, но и въ самата наука. Каквато наука да вземете, наредъ съ сериозното, въ нея ще срещнете и редъ забави. Задъ тия забави се крие нѣщо сѫществено. Апостолъ Павелъ казва: „Като бѣхъ дете, разсѫждавахъ по детински. Като станахъ възрастенъ, напуснахъ детинскитѣ работи“. Това не значи, че трѣбва преждевременно да напуснете детинскитѣ работи. Докато сте деца, ще живѣете като деца. Щомъ станете възрастни, отъ васъ се иска дълбоко разбиране на нѣщата. Запримѣръ, често ви говоря за любовьта, но вие я разбирате по другъ начинъ. Какво показва това? — Че още сте деца въ разбиранията си. Ще дой-

де день, когато ще пораснете и ще гледате на нѣщата като възрастни. Вие не можете още да дойдете до онова дълбоко разбиране, което е потрѣбно за душата ви.

Сега азъ ви говоря тъкмо за това, което ви е нужно за правилно разбиране и прилагане. Това не значи, че изведнъжъ трѣбва да се откажете отъ много работи. За васъ е важно да знаете, какъ да се откажете отъ непотрѣбнитѣ нѣща, отъ тия, които ви спъватъ. Новото учение не търпи никакви безпокойствия, никакви тревоги. Докато се безпокои, ученикътъ не може да учи. Щомъ започне да учи, той достига до положение да вижда, че нѣщата не вървятъ, както трѣбва, и започва да се безпокои. Безпокойството го спъва, и той спира работата си. Красотата на живота седи въ това, именно, че и когато работитѣ на човѣка не вървятъ, той пакъ да не се безпокои. Ще кажете: Друго нѣщо е, когато работитѣ на човѣка вървятъ добре. — Това зависи отъ разбиранията му.

Две кокошки се разхождатъ въ два съседни двора. Едната е угоена, защото господарьтъ ѝ по нѣколко пѫти на день ѝ дава храна. Тя се разхожда самодоволно изъ двора, радва се на живота, защото работитѣ ѝ сѫ уредени. Тя не подозира даже, че господарьтъ ѝ има предъ видъ нейното месце. Щомъ види, че е достатъчно изхранена, той ще тури ножа на врата ѝ и ще я заколи. Въ единъ моментъ тази кокошка ще изгуби спече-

леното. Другата кокошка ходи изъ съсѣдния дворъ недоволна — нѣма храна. Тукъ рови, тамъ рови, нищо не намира. По едно време господарьтъ ѝ се сѣща, че кокошката не е хранена и подхвърля ѝ малко зрънца. После пакъ я забравя. Ходи тази кокошка изъ двора, безпокои се, че нѣма, какво да яде, че работитѣ ѝ не сж наредени. Като я погледне, господарьтъ ѝ казва: За нищо не става тази кокошка, само кожа и кости. Той е недоволенъ, че не може да я заколи, но кокошката запазва живота си. Кое положение е за предпочитане: положението на угоената, или на мършавата кокошка? — Нито на едната. И дветѣ кокошки се намиратъ при лоши условия. Въ края на краищата, и дветѣ кокошки ги очаква смърть: първата ще умре отъ ножа на господаря си, а втората — отъ своята слабость, отъ липса на храна. Въпрѣки това, хората казватъ: „Ела зло, че безъ тебе по-зле“. Наистина, понѣкога въ живота на човѣка идва едно малко нещастие, за да го освободи отъ по-голѣмо. Понѣкога пъкъ малкото щастие носи следъ себе си голѣмо щастие.

Това сж примѣри изъ живота, отъ които не може да се сждн за неговитѣ правилни прояви. Ще дойде нѣкой да ми разправя, че говорилъ съ Христа, че много нѣща знае, че много книги челъ и т. н. Като е челъ толкова много и като знае много, нека каже, какво разбира отъ стиха, който Христосъ е казалъ: „Азъ съмъ пжтьтъ, истината и животътъ“. Той

ще каже, че разбира смисъла на този стихъ, но не знае кжде и какъ да го приложи. Това ие е знание. Истинското знание едновременно обхваща разбиране и прилагане. Ето защо, казвамъ: Време е вече човѣкъ да се откаже отъ старото знание, за да възприеме новото и да го приложи въ живота си. За да облѣче нови дрехи, човѣкъ непременно трѣбва да съблѣче старитѣ. Това е правото положение. Ако не иска да съблѣче старитѣ си дрехи, той може да облѣче новитѣ върху тѣхъ, но съ това само ще увеличи товара си, безъ да придобие нѣщо сжществено. Старитѣ дрехи трѣбва да се оставятъ настрана, а новитѣ да се облѣкатъ. Въ това седи красотата на живота. — Кжде трѣбва да оставимъ старитѣ си дрехи? — Вижте, какво прави змията. Щомъ съблѣче старата си кожа, тя я захвърля настрана, като непотрѣбна, и продължава пжтя си. Направете и вие като нея. Съ една дума казано: Старото турете настрана, да не ви спъва, а новото облѣчете. Облѣчете се съ новия животъ, съ новата любовь — съ всичко ново.

Сега, като слушате да се говори за новата любовь, т. е. за любовьта, която новата култура носи, вие се чудите, какъ е възможно човѣкъ да обича всички хора. Съврѣменнитѣ хора нѣматъ представа, какво значи човѣкъ да обича всички хора. Запримѣръ, единъ човѣкъ е богатъ, другъ — сиромахъ; единъ е силенъ, другъ — слабъ. Можете ли да обичате всички еднакво? За да обичате

всички хора еднакво, вие трѣбва да гледате на различнитѣ имъ положения, като на различни служби въ живота. Това сж външни нѣща, които нѣматъ нищо общо съ самия животъ. Този, който днесъ е богатъ, утре ще бжде сиромахъ; това, което днесъ е слабо, утре ще бжде силно. Човѣкъ е господарь само на онова, въ което той самъ може да проникне. Онова пъкъ, което прониква въ човѣка, е неговъ господарь. Искрата огънь, която прониква въ дървата, е господарь на цѣлия огънь. Изобщо, материята, както и силитѣ въ природата, взаимно се проникватъ. Знанието сжщо прониква едно въ друго. И хората се проникватъ, вследствие на което никой човѣкъ не е свободенъ. — Ама азъ съмъ свободенъ. — Ти мислишъ, че си свободенъ. Въ сжщность не си свободенъ. — Защо хората се проникватъ едни други? — Защото срѣщатъ на пжтя си препятствия. Като се проникватъ взаимно, тѣ търсятъ пжть за освобождаване отъ препятствия.

Христосъ казва на ученицитѣ си: „Много още имамъ да ви кажа, но сега не сте готови. Когато Духътъ на истината дойде у васъ, Той ще ви настави.“ — На какво? — На това, което днесъ не сте готови да носите. Следователно, когато дойде до истинското знание, човѣкъ е свободенъ вече. Щомъ придобие свободата, човѣкъ трѣбва да се радва. Обаче, докато е въ училище, докато учи, той не може да се радва. Значи, човѣкъ може да се радва на

онова, което е спечелилъ. Да се радва на онова, което мисли, че е спечелилъ, а въ сжщность не го е спечелилъ, това е заблуждение. Истинската радость е въ новия животъ. Какъ ще изразите новия животъ? Както и да се мжчите да го изразите, вие ще си послужите пакъ съ стария езикъ, съ стари форми. Ще кажете, запримѣръ, че духовното въ човѣка трѣбва да се обича. — Какъ се обича духовното? Другъ пжть ще кажете, че любовьта трѣбва да обгърне човѣка. — Какъ се обгръща човѣкъ? Каквото и да говорите, вие си служите все съ неопредѣлени образи, съ външни емблеми. Силата на човѣка не седи въ това, което говори, но въ вжтрешното знание. Отъ друга страна, за да обичате човѣка, не е достатъчно само да го обгърнете, но трѣбва да проникнете въ него. И свѣтскитѣ, и религиознитѣ хора изучаватъ този законъ, за да могатъ взаимно да си влияятъ. Когато нѣкой човѣкъ проникне въ васъ, той може да разбере и добритѣ, и лошитѣ ви страни, и по този начинъ може да ви помага. Само този човѣкъ може да помага, който ви обича. Ако не ви обича, той може да ви излъже. Не само обикновенитѣ хора се лъжатъ, но даже и видни пророци, светии и учени. — Какъ ще се лъжемъ, като сме тръгнали въ правия пжть? — Ако не искате да се лъжете, а сте влѣзли въ правия пжть, вървете напредъ, безъ да се спирате. Щомъ сте започнали да изучавате истината, отъ нищо не се смущавайте. Много

нѣща могатъ да смутятъ човѣка, но той трѣбва да вѣрва, че всичко онова, къмъ което се стреми, е постижимо. Който е влѣзълъ въ новия животъ, той ще намѣри онова, което търси.

„Много нѣща имамъ да ви кажа, но още не сте готови да носите“. Какво още ималъ да говори Христосъ на ученицитѣ си, което не го казалъ? Единъ день тѣ ще научатъ това, за което Христосъ нѣкога е само загатналъ. Едно трѣбва да се знае: въ живота на свободата нѣщата не ставатъ по принуждение, нито произволно. Тамъ само онзи може да изпълни волята Божия, който иска, който има добро желание. Който доброволно изпълни тази Висша воля, той ще има голѣми придобивки. Който не я изпълни доброволно, той ще носи своитѣ стари разбирания, своитѣ стари знания и ще каже, че животътъ нѣма смисълъ. — Въ какво седи смисълътъ на живота? — Въ обичьта. — Кого ще обичате? Ще кажете, че грѣшникътъ има нужда отъ любовь.—Не е достатъчно само да обичате грѣшника, но трѣбва да му покажете начинъ, какъ да понесе грѣховетѣ си. — Ами какъ могатъ да се носятъ чуждитѣ грѣхове? — Само онзи може да носи грѣховетѣ на хората, който, безъ да е грѣшилъ, безъ да се е спъвалъ нѣкжде, се е нагърбилъ съ този голѣмъ товаръ. Въ Писанието е казано: „Богъ бѣше въ Христа и примиряваше хората съ себе си. И ще залича грѣховетѣ имъ“.

Казано е, че Богъ живѣе въ човѣка и му помага. Следователно, ако вие не проникнате

едни въ други, нищо не сте научили. При това, като се проникватe едни други, вие ще учите закона на различаването, да познавате, какви хора, какви сжщества сж проникнали въ васъ. Ако се тревожите, това показва, че нѣкой човѣкъ или нѣкое сжщество съ низъкъ уровенъ ви е проникнало. Ако не се тревожите, ако имате възвишено разположение, нѣкое сжщество отъ висшия свѣтъ е проникнало въ васъ, или пъкъ вие сте проникнали въ другъ човѣкъ. Значи, ако се тревожите, другъ нѣкой е проникналъ въ васъ, и вие нищо не можете да научите. Ако не се тревожите, вие сте проникнали въ нѣкого и, каквото пожелаете, можете да направите. Ако се гнѣвите, ако работитѣ ви не вървятъ добре, други сж проникнали въ васъ. Който иска да проникне въ другитѣ, съзнанието му всѣкога трѣбва да бжде будно, безъ никакво пропущане, безъ никакво раздвояване. Дето има единство на съзнанието, тамъ грѣхъ не сжществува. Дето има пропукване на съзнанието, тамъ грѣхътъ сжществува. Когато човѣкъ се раздвои въ любовьта си, едновременно съ това той се раздвоява въ съзнанието си. Раздвояването на съзнанието пъкъ е причина на пропукването му. Напримѣръ, обиквате една жена, но следъ време обиквате и втора. Това раздвояване на любовьта внася пропукване на съзнанието ви. Като женени за една жена, вие се смущавате отъ това, че обиквате втора жена. Казвате, че сте сгрѣшили, защото сте обещали още

една жена. Грѣхътъ е причина за пропукване на човѣшкото съзнание. Прегрѣшението на първитѣ човѣци се дължи на непослушание. Когато черниятъ адептъ се обви около дървото на забранения плодъ, Ева трѣбваше да му каже: Ние не търсимъ външно знание, но вжтрешно. Ние търсимъ абсолютната вѣра, която почива на опитъ и знание, а не вѣра безъ опитности. Ние искаме да изучимъ живота така, както Богъ се изявява въ него. Това е истинско знание.

„Много още имамъ да ви река, но сега не можете да носите“. — Защо Христосъ е казалъ на ученицитѣ си, че не могатъ да носятъ? — Защото не били готови. Сжщото може да се каже и на съвременнитѣ хора, които искатъ да бждатъ богати, красиви, силни, учени. Тѣ не сж готови да носятъ това, което искатъ. Тѣ не сж готови още да се ползуватъ отъ тия блага. Когато благата идатъ прежде-временно, тѣ носятъ редъ нещастия за хората. Благата, които хората търсятъ, сж обикновени нѣща, а съзнанието на човѣка не трѣбва да се занимава съ обикновени работи. Обикновениятъ животъ трѣбва да служи на човѣка само за справка. Богатството, знанието сжщо така трѣбва да му служатъ за справка. Като разбере великия законъ на живота, човѣкъ ще се освободи отъ всички нѣща, които до това време сж му служили за пособия. Когато дойде на земята, Христосъ се постави при трудни условия, за да види, може ли самъ да

се освободи. Той казваше: „Имамъ власть да положа душата си, имамъ власть да я взема“. Впоследствие Той провѣри всичко, което бѣше казалъ предъ хората. Въ първо време Христосъ се показа слабъ, затова Го подложиха на голѣми изтезания. Той се моли на Господа да Го освободи. Като видѣ, че трѣбва да изпие горчивата чаша, Христосъ каза: „Господи, въ Твоитѣ ржце предавамъ духа си“. Богъ Му показа начинъ, какъ да се освободи. Освобождаването дойде отвжтре.

И тъй, докато не предадете всичко въ Божиитѣ ржце и не престанете да мислите, какво ще стане съ васъ, вие никога нѣма да се освободите. Докато не се молите, вие никога нѣма да се освободите. Като се помолите, ще почакате да видите, какъвъ е резултатътъ на молитвата ви. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не се моли. И слабиятъ, и силниятъ се молятъ. Всички ще се учите да се молите и ще бждете готови и да получите отговоръ на молитвата си, и да не получите. Понѣкога, като се молите, ще изпитате голѣма празнота, нѣма да чуете никакъвъ гласъ, никакъвъ отговоръ. Който обича Бога, той трѣбва да бжде готовъ на всичко.

По отношение на любовьта си къмъ Бога, съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на една красива китайка, която не могла да прецени своя другарь, виденъ мждрецъ, и скоро го напуснала. Тя се оженила за този китайски мждрецъ, но той билъ много бе-

день. Като поживѣла нѣколко години съ него, единъ день тя му казала: Слушай, ти си уменъ, мждъръ човѣкъ. Азъ обичамъ единъ богатъ търговецъ, затова не мога повече да живѣя съ тебе. Освободи ме, искамъ да отида при него. — Свободна си. Иди при своя възлюбенъ и бжди щастлива. Следъ време Китай преживявалъ трудни времена, вследствие на което търсили човѣкъ, който може да оправи объркаиото му положение. Този човѣкъ билъ мждрецътъ, когото жена му напуснала поради сиромашия. Като чула, че мжжътъ ѝ започналъ да се повдига въ обществото, тя веднга отишла при него и му казала: Хайде отново да заживѣемъ заедно. Вмѣсто отговоръ, той взелъ едно шише, пълно съ нѣкакъвъ нектаръ, излѣлъ го на земята и казалъ: Ние ще заживѣемъ заедно, ако можешъ отново да съберешъ този нектаръ.

Такова е отношението на съвременнитѣ хора къмъ Бога. Като се намѣрятъ предъ мжчнотии и страдания, тѣ напущатъ Бога и отиватъ въ свѣта да си поживѣятъ. Тукъ, именно, тѣ грѣшатъ. При скърби и при радости, тѣ трѣбва да живѣятъ съ свободния човѣкъ, съ мждреца въ себе си. — Ама защо ни се даватъ толкова страдания? — За изпитъ. Богъ ви изпитва чрезъ децата ви, чрезъ мжжа ви, чрезъ жена ви, чрезъ приятелитѣ ви, чрезъ всички ваши близки и познати. Най-малкото вжтрешно смущение показва, че човѣкъ не е готовъ още да възприеме новото. Когато изпитанията дойдатъ, умътъ

на човѣка се помрачава, и той не вижда никакъвъ изходъ. Мнозина казватъ, че единственият изходъ отъ трудното положение, въ което се намиратъ, е богатството. Ако мислите така, животътъ ви ще бѫде такъвъ, какъвто е днесъ: страдания и разочарования. Който влѣзе въ новия животъ, въ Божествения животъ, той не може да мисли за богатство и за сиромашия, нито за младость и старость. Това сж положения, които трѣбва да се разбиратъ. Тѣ не могатъ да разрешатъ въпроситѣ на живота.

Какво представятъ изпитанията? — Тѣ сж условия за познаване на себе си, за познаване на своитѣ ближни. Щомъ дойдатъ изпитанията, вие трѣбва да кажете: Иде часътъ! Така е казалъ Христосъ: „Иде часътъ на изпитанията, когато ще остана самъ“. Въпрѣки това, Христосъ знае, че никой не е самъ. Той съзнава, че Отецъ Му живѣе и работи въ Него. Човѣкъ е самъ, когато е на изпитъ, и то привидно само. Тогава той отговаря на зададенитѣ въпроси, отъ които провѣряватъ, какво е научилъ.

Всички хора искатъ да чуятъ нѣщо ново. Тѣ търсятъ новото, а живѣятъ по старъ начинъ. Старият животъ води къмъ стари пѫтища, къмъ стари постижения. Ако искате да придобиете новия животъ, вие ще работите върху себе си, сами да извоювате своя вѫтрешенъ миръ и своята свобода. Знанието, доброто, любовьта не идатъ отвънъ. Тѣ се постигатъ чрезъ работа, чрезъ приложение на новитѣ методи. — Не трѣбва ли да живѣемъ? Не

трѣбва ли да обичаме? — Ще живѣете и ще обичатѐ, но трѣбва да знаете, какъ да живѣете и да обичате. Ако не знаете, какъ да живѣете и какъ да обичате, вие ще се намѣрите въ чудо отъ онѣзи, които ви обичатъ и които вие обичате. Онѣзи, които вие обичате, ще вървятъ следъ васъ, ще искатъ да ги направите щастливи. И тѣзи, които ви обичатъ, ще вървятъ следъ васъ. Вие ще искате отъ тѣхъ да ви направятъ щастливи. Въ това, именно, седи заблуждението на хората. Слугата мисли, че господарьтъ му ще го направи щастливъ, като му даде голѣма заплата. Господарьтъ мисли, че слугата му ще върши добре работата си. Обаче, единиятъ и другиятъ могатъ да се излъжатъ. Това сж положения, които актьоритѣ играятъ на сцената. Даватъ една роля на нѣкой актьоръ, и той трѣбва да я изиграе така, както е написана. Понѣкога младиятъ актьоръ играе роля на старъ дѣдо, а стариятъ — играе роля на младъ човѣкъ. Актьоритѣ иматъ за цель да представятъ на хората въ ярки чърти живота имъ, за да могатъ да го корегиратъ.

Сега, като говоря по тия въпроси, имамъ предъ видъ, че вие трѣбва да допуснете въ ума си всичко, за да провѣрите, доколко съзнанието ви е просвѣтено. Ще допуснете и грѣха въ ума си, за да видите, ще окаляте ли съзнанието си, или не. Ако не се окаляте, водата, която тече презъ съзнанието ви, е силна. Каквото и да правите, съблазнитѣ ще дойдатъ

и ще ви повлияятъ. Като дойдатъ съблазнитѣ, тогава ще мислите. Какво хората мислятъ за васъ, не е важно. Какво вие мислите за себе си, това е важно. Човѣкъ може да мисли, че е постигналъ или не е постигналъ нѣщо. И едното, и другото е добро. Отъ всичко най-важно е новото, което иде сега въ свѣта. За да се домогне до новото, човѣкъ трѣбва да научи закона на проникването. Два начина има за проникване: или човѣкъ да проникне въ Бога, или Богъ да проникне въ човѣка. Въ първия случай човѣкъ се изкушава, а въ втория — човѣкъ се освобождава отъ всички заблуждения.

Една стара, 80 годишна баба живѣла на една висока планина, покрита съ ледове. Какво представятъ тия ледове? — Тѣ сж мѣстото, на което живѣли грѣшнитѣ души. Тѣзи души се движили по ледоветѣ, треперили отъ студъ и се сгушвали една до друга да се топлятъ по нѣкакъвъ начинъ. Никой не се интересувалъ за грѣшнитѣ души, но и за бабата не се интересували. Тя често си казвала: Никой не ме обича, никой не мисли за мене. Какъвъ смисълъ има моятъ животъ? — Никакъвъ. Следъ дълго мислене, тя дошла до съзнание, че иска да бжде обичана, но не се спрѣла върху мисъльта, че и тя трѣбва да обича. Тя решила, че трѣбва повече да работи, да събира повече дърва, по-добре да отоплява кжщата си. За да бжде обичана, тя оставяла кжщата си отворена, да могатъ грѣшнитѣ души

да слизатъ отъ повърхностьта - на ледоветѣ и да се топлятъ при нея. Като влизали въ кжщата ѝ, тѣ правѣли голѣмъ шумъ, нарушавали спокойствието ѝ, заради което тя намислила отново да затвори кжщата си. Щомъ видѣли това, грѣшнитѣ души казали помежду си: Слушайте, нека тихо и мирно влизаме и излизаме отъ кжщата на бабата, да не я смущаваме.

Следователно, ако не сте готови да приемете нещастието у дома си, да го стоплите, вие нищо не сте разбрали. Нещастието, това сж леденитѣ, грѣшнитѣ души, които търсятъ у васъ миръ и тишина, да се успокоятъ. Оставете нещастието да влиза и излиза отъ кжщата ви, безъ да ви смущава. Когато тѣзи души се просвѣтятъ, тѣ сами ще си кладятъ огънь, да се отоплятъ. Заблуждението на съвременнитѣ хора седи въ това, че тѣ говорятъ за смъртьта, безъ да сж готови за нея. Тѣ търсятъ щастие, безъ да сж готови за него. Човѣкъ трѣбва да проникне въ щастието. Не може ли да проникне въ него, нѣма защо да го търси. Човѣкъ трѣбва да проникне и въ смъртьта. Не може ли да проникне въ нея, не трѣбва да умира. Когато умре неподготвенъ, човѣкъ разбира, че се е лишилъ отъ блага на живота.

Христосъ казва: „Много още имамъ да ви кажа, но сега не сте готови да носите“. — Защо Христосъ не е казалъ на ученицитѣ си всичко? — Защото не сж били готови да разбиратъ. Когато човѣкъ не разбира нѣщата, той се спъва. Когато Духътъ дойде и ви покаже

пжтя, тогава и вие ще разберете това, което днесъ ви говоря. — Какво носи Духътъ? — Свобода. Когато разрешите правилно въпроситѣ си, вие ще придобиете свобода. Свѣтътъ гледа на свободата по единъ начинъ, а вие — по другъ. Това, което става сега въ свѣта, не може да донесе добри резултати. Днесъ братя се биятъ помежду си, едни други се изтезаватъ. Това става днесъ въ културна Испания. Стотици и хиляди хора на день се екзекутиратъ. Защо се биятъ испанцитѣ? — За свобода и да покажатъ нагледно на всички хора, че ако и тѣ постжпватъ като тѣхъ, ще иматъ сжщитѣ резултати. Който търси истината, той не може да постжпва по този начинъ. Той е примѣръ за всички. Когато праведният отиде на война, той нѣма да спре войната, но ще остави хората да се биятъ, докато иматъ сили. Следъ това ще започне да ги извиква единъ по единъ по списъкъ, да привързва ранитѣ имъ. Като оздравѣятъ, ще ги изпрати на работа.

Ще кажете, че трѣбва да се помага на беднитѣ.—На кои бедни трѣбва да помагате? Има бедни, които въ сжщность не сж бедни. За тѣхъ бедността е благо. — Ама ние на сила трѣбва да изтръгваме пари отъ богатитѣ за подкрепа на беднитѣ. — Това значи да създадете нещастието въ свѣта. Вие не знаете още, какво нѣщо е нещастие. Нѣма защо да си служите съ насилие, изкуствено да увеличавате страданията. Тѣ и безъ това ще дойдатъ като методъ за изправяне на човѣчеството. Страда-

ния, болести, гладъ, сиромашия сѫ методи за изправяне на свѣта. Задъ тѣхъ седи щастието. Нѣкой се оплаква, че е боленъ, че кракътъ го боли и не може да ходи. За да се справи съ болестьта, той трѣбва да проникне въ нея. Ако може да проникне, той е силенъ човѣкъ. Ако не може да проникне, той е слабъ човѣкъ, и болестьта винаги ще го владѣе. Нѣкой човѣкъ е сиромахъ. — Защо? — За да може да проникне въ сиромашията. Ако може да проникне въ нея, всички богати ще му се поклонятъ и ще му дадатъ съответенъ данъкъ.

Съвременнитѣ хора се държатъ за своитѣ стари разбирания и мислятъ, че като отидатъ на онзи свѣтъ, Христосъ ще ги посрещне тържествено. Тѣ се лъжатъ. Христосъ ще ги погледне и ще каже, че като тѣхъ такива хора е имало на земята и въ миналото, и сега ги има още. Следъ това ще имъ каже: „Вѣрният въ малкото е вѣренъ и въ многото“. Сегашнитѣ хора сѫ недоволни отъ всичко, което имъ е дадено, вследствие на което страдатъ. Това, което тѣ очакватъ, да бѫдатъ посрѣщнати отъ Христа, е вѫтрешенъ процесъ. Ако е въпросъ за външно посрѣщане, Христосъ може да ви посрещне много добре, но това нѣма да ви задоволи. Важно е вѫтрешното посрѣщане — Христосъ да дойде да живѣе у васъ.

Като четете Свещеното Писание, ще намѣрите хубави нѣща, върху които трѣбва да размишлявате. Тѣ представятъ пѫтища, презъ които сѫ минали мнозина преди васъ, за да

се домогнатъ до истинския животъ. Вие трѣбва да се ползувате отъ тѣхнитѣ опитности. Ще бждете смѣли, ще работите тихо и спокойно върху себе си, отъ нищо несмущавани. Отъ васъ зависи да проникнете въ всичко, което ви е дадено, и да го осмислите. Дали сте богати или бедни, това не е важно. Богатитѣ, ученитѣ, силнитѣ хора сж заключени каси. Вие трѣбва да намѣрите ключоветѣ на тѣхнитѣ каси, да ги отворите и направо да четете това, което тѣ сж придобили. Вие нѣма да повтаряте тѣхнитѣ опитности, но ще ги използувáте: ще дойдете до това, което тѣ сж придобили, и ще продължите да вървите напредъ. Останете ли на старото, вие нѣма да бждете полезни даже за сѐбе си. Запримѣръ, какво се ползувате, ако постоянно повтаряте стиха: „Азъ съмъ пжтьтъ, истината и животътъ?“ — Нищо нѣма да придобиете. Вие трѣбва да разбирате дълбокия смисълъ на този стихъ и да го прилагате въ живота си.

Дошло е време вече всички хора да се подложатъ на изпитъ, всѣки самъ да види, докжде е стигналъ. Кой кждето е, тамъ да си остане, на този постъ ще се изпита. Ако нѣкой е министъръ, като министъръ ще се изпита; ако нѣкой е воененъ, като воененъ ще се изпита; ако нѣкой е ученикъ или учитель, като такъвъ ще се изпита. — Ама тия науки се отличаватъ отъ духовнитѣ. — За слабия, за невежия само се отличаватъ, но не и за силния, за просвѣтения. Какво лошо има въ това,

ако покрай духовното човѣкъ изучава още и астрономия, химия, физика, математика, геология? Отъ тия науки той ще придобие нѣщо, но нѣма да изгуби. Какво по-хубаво отъ това, да знае човѣкъ, какъ е създаденъ свѣтътъ, или какъ е създадена земята? Отъ създаването си насамъ, земята е претърпѣла голѣми промѣни. И сегашното ѝ състояние не е постоянно. Нѣкои учени казватъ, че земята е въ началото на своето развитие. Въ това отношение земята може да се сравни съ кжщичкитѣ на беднитѣ хора, които постоянно се измѣнятъ. Значи, въ днешното си състояние земята представя беденъ човѣкъ, който има условия да забогатява. Днесъ земята е бедна, защото хората не сж готови още да възприематъ и да носятъ.

И тъй, за да разреши въпроситѣ на живота, човѣкъ трѣбва да се научи да прониква. Ако е сиромахъ, той трѣбва да проникне въ сиромашията; ако е богатъ — въ богатството; ако е ученъ — въ знанието; ако е добъръ — въ доброто. Да проникнешъ въ нѣщо, значи да му служишъ. Смисълътъ на живота се заключава въ служене на доброто. Ако не служите на доброто, вие ще изгубите и здравето, и силата, и знанието си. И сто пжти да се прераждате, въ края на краищата ще останете такива, каквито сте днесъ. Ще ставате и ще лягате, безъ да придобивате нѣщо сжществено въ живота си. Христосъ казва: „Още малко, и азъ отивамъ при Отца си. Нѣ-

ма да ме видите повече". Това значи: онѣзи, които сѫ готови, тѣ щѐ възприематъ истината вѫтрешно, а не външно. Вие искате да виждате нѣщата, но за това е нужно разположение. Който иска да придобие нѣщо сѫществено, той трѣбва да се моли. И сегашнитѣ хора се молятъ, но за временни нѣща. Майката се моли да роди дете — това е временно благо; богатиятъ се моли за пари — това е временно благо; невежиятъ и ученията се молятъ за знания — и това е временно благо. Бѫдещитѣ блага, къмъ които човѣкъ се стреми, трѣбва да бѫдатъ цель въ живота на всички хора: богати и бедни, учени и прости. Всички хора се молятъ. Бедниятъ се моли на богатия, да изкара нѣщо отъ него. Молитвата ли е единственият пѫть за придобиване на нѣщо? Много нѣща се придобиватъ и безъ молитва. — Какъ се придобиватъ? — Чрезъ знание. Когато сиромахътъ влѣзе въ кѫщата на богатия, той нѣма да му разправя за положението си, но ще види, отъ какво се нуждае богатиятъ, и веднага ще му услужи. Богатиятъ като види, че сиромахътъ е майсторъ въ известна область, той веднага ще приеме услугата му и щедро ще го възнагради.

Следователно, когато влѣзете въ единъ домъ, вижте, отъ какво се нуждае този домъ и, ако можете, помогнете му. Ако между членоветѣ на този домъ има несъгласие, отде трѣбва да започнете да помагате: отъ майката, отъ бащата, отъ дъщерята или отъ сина?

Колкото малка да е помощьта ви, това е една печалба за васъ. То е все едно да купите единъ лотариенъ билетъ и да очаквате тегленето на билетитѣ. Човѣкъ не печели всѣкога, но той трѣбва да постоянствува, докато спечели. Религиознитѣ хора очакватъ нѣкакви блага, но искатъ на готово да ги получатъ. — Не, работа, трудъ се иска отъ човѣка, за да придобие това, което желае.

Мнозина питатъ, какъ и кога ще се оправи животътъ имъ? — Да очакватъ на готово да се оправи живота имъ, това е заблуждение. Преди всичко, животътъ имъ е оправенъ. Щомъ човѣкъ е здравъ, животътъ му е изправенъ. Щомъ има какво да яде, животътъ му е изправенъ. При това положение, на човѣка не остава нищо друго, освенъ да работи. — Ама излишни работи нѣмалъ. — Това е другъ въпросъ. И излишни работи можете да имате. Докато не разрешите важнитѣ въпроси въ живота, вие не можете правилно да се ползувате отъ неговитѣ блага. Срѣщате единъ човѣкъ и казвате, че е като васъ. — Отде знаете това? Вие сте предъ единъ екранъ и виждате нѣщата такива, каквито не сж въ действителность. Човѣкъ не трѣбва да сжди за нѣщата по себе си. Даже когато говори за себе си, и тогава нѣщата сж вѣрни на половина само. Той не познава цѣлия си животъ. Той знае само една часть отъ своя животъ. Когато младата мома се жени, тя се изповѣдва предъ възлюбения си като предъ изповѣд-

никъ. Каквото и да каже, за сжществено тя ще мълчи. Тя ще каже, че е писала писма на нѣкой момъкъ. — Това не сж прегрѣшения. Истинскиятъ грѣхъ на мqмата или на момъка седи въ пристжпване на Божия законъ. Богъ е казалъ на първитѣ човѣци: „Отъ всички плодове можете да ядете, но не и отъ плодоветѣ на дървото за познаване на доброто и злото“. Тъй щото, грѣхътъ не седи въ ядението, но въ непослушанието.

И тъй, отъ знайното ще изучавате незнайното, т. е. това, за което сега ви се говори. — Ама азъ съмъ правовѣренъ, всичко зная. — Защо си правовѣренъ? — Защото проповѣдвамъ като Христа. — Това е заблуждение. Само онзи може да проповѣдва истината като Христа, който е изпълненъ отъ желание да се прослави името Божие. Има ли най-малкото желание въ себе си той да се прослави, а не името Божие, прегрѣшенията му лежатъ вече на неговитѣ плещи. Христосъ казва: „Господи, азъ Те прославихъ на земята. Прослави ме и Ти въ себе си!“ Истинското прославяне е предъ Бога, а не предъ хората. Когато правите нѣщо за Бога, не трѣбва да се чува ни гласъ, ни услишание за това. Ако се стремите къмъ слава, така постжпватъ хиляди и милиони хора. Въ това отношение между хората сжществува голѣмо състезание, но който търси славата Божия, а не своята слава и своето благо, той ще се домогне до правилно разрешаване на житейскитѣ въпроси. Който

работи за слава Божия, той е човѣкъ на вѣрата.

Единъ американски милионеръ ослѣпѣлъ. Той обещалъ единъ милионъ долари на онзи лѣкарь, който може да възстанови зрението му. Следъ известно време при милионера се явилъ единъ виденъ лѣкарь, който му казалъ, че има новъ начинъ за лѣкуване на слѣпи. Ако е съгласенъ, той може да приложи новия методъ върху него. Милионерътъ започналъ да разпитва лѣкаря, дали този методъ е сигуренъ, обещава ли операцията да излѣзе сполучлива и т. н. Докато милионерътъ решавалъ, да се подложи ли на операция, въ това време при лѣкаря се явилъ единъ беденъ слѣпецъ и казалъ: Господинъ докторе, ако обичате, направете опита на моитѣ очи и ако излѣзе сполучливъ, тогава направете операцията и на очитѣ на милионера. Лѣкарьтъ се съгласилъ и пристжпилъ къмъ опита. За щастие на бедния слѣпецъ, операцията излѣзла сполучлива, и той прогледалъ. Следъ това милионерътъ се подложилъ на сжщата операция, която, обаче, не излѣзла сполучлива. Той не могълъ да прогледа.

Следователно, когато човѣкъ работи за слава Божия, той трѣбва да бжде готовъ на всѣкакви опити, на всѣкакви жертви. И беденъ да е човѣкъ, щомъ е готовъ на жертви за Бога, той всѣкога печели. Който не е готовъ да се жертвува за слава Божия, и богатъ да е, той всѣкога губи. Той не може да постигне желанията си.

Днесъ искамъ отъ васъ безъ страхъ да изпълните всичко, което сте разбрали. Това е необходимо за вашето разбиране. Вие не живѣете само на физическия свѣтъ, следователно, нѣмате отношения само съ хора. Вие имате общение съ всички свѣтове, съ всички същества, добри и лоши. — Защо? — Понеже Богъ се проявява навсѣкжде. За васъ е важно да бждете доволни отъ всичко и да изучавате това, което Богъ е създалъ. Недоволството може да дойде, но вие не сте отговорни за него. То е сжществувало и преди васъ. Нѣкога дяволътъ натоварилъ човѣка съ своето бреме и му внушилъ, че е нещастенъ. Като не знае чие бремe носи, човѣкъ се оплаква отъ нещастието си. Хората не искатъ да страдатъ, но тѣ не знаятъ, че ако не страдатъ, нѣма и да се радватъ. Скръбьта и радостьта сж два полюса на живота, презъ които човѣкъ неизбѣжно трѣбва да мине.

„Много още имамъ да ви кажа". Днесъ всѣки проповѣдникъ предава думитѣ на Христа. Кой проповѣдникъ е билъ въ времето на Христа, да знае, какво Той е проповѣдвалъ? Ще каже нѣкой, че е намѣрилъ истината. Какъ е намѣрилъ истината? Да намѣри нѣкой истината, това значи да бжде въ единство съ Бога. Кой е въ състояние да свърже човѣка съ Бога? Силата на Христовото учение седи въ това, че може да направи тази връзка. Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да прославя Бога". Значи, вънъ отъ Христа, човѣкъ.

не може да намѣри истината. Да вѣрва човѣкъ въ Христа, това значи да намѣри истината.

Мнозина се смущаватъ, че не могатъ да намѣрятъ истината. Не е въпросътъ тамъ. Лесно е да се намѣри истината, но мжчно може да се разбере. Слънцето изгрѣва всѣки день — това е една реалность. То изгрѣва и за мравитѣ, и за рибитѣ, и за птицитѣ, и за млѣкопитаещитѣ, и за хората, но кои отъ тѣхъ разбиратъ, какво нѣщо е слънцето? Има сжщества, за които слънцето говори. Ще кажете, че това е идолопоклонство, защото Богъ е създалъ слънцето и казалъ да не се покланя човѣкъ на нищо, което е създадено. Всички нѣща сж създадени, за да учи човѣкъ по тѣхъ. Когато човѣкъ разбере слънцето, както трѣбва, то вѣчно ще грѣе, нѣма да изгрѣва и залѣзва, както става сега. И ученитѣ даже не сж разбрали, какво представя слънцето. Тѣ не разбиратъ слънцето, както не разбиратъ и живота. Нѣкой се оглежда въ огледало и казва: Остарѣхъ вече! Отидоха младитѣ години! Другъ нѣкой поглежда фотографията си преди десеть години и казва: Загубихъ вече младостьта си! — Това е неразбиране на живота. Ако не можешъ да проникнешъ въ своята младость, ти не си разбралъ младостьта. И ако не можешъ да проникнешъ въ своята старость, ти не си разбралъ старостьта. За да дойде до реалностьта, въ която Богъ се проявява, човѣкъ трѣбва да прониква въ

всичко. Докато всичко не оживѣе въ васъ, вие още не сте на правия пѫть. Щомъ всичко въ човѣка и около него оживѣе, той е влѣзълъ въ правия пѫть, той е намѣрилъ истината.

„Много още имамъ да ви кажа“. Отъ две хиляди години насамъ Христосъ е въ свѣта, но така се е скрилъ, че никой не Го вижда. Като не знаятъ това, хората и досега говорятъ за миналото на Христа, какъ страдалъ, какъ билъ разпнатъ на кръста и т. н. Всички се чудятъ, какъ е възможно, толкова младъ човѣкъ да води Божественъ животъ. — Това говори за неразбиране на нѣщата. Днесъ много хора се съмняватъ въ Божествения произходъ на Христа, а въ сѫщность трѣбвало е по-рано да се съмняватъ. Първитѣ човѣци още е трѣбвало да се усъмнятъ и да не вѣрватъ на дявола, който ги изкуси въ райската градина. Тогава тѣ му повѣрвали, а когато дойде Христосъ, не повѣрваха. —Защо?— Защото много се наплашили. И когато Христосъ дойде на земята, тѣ казали: Веднъжъ се излъгахме, вече не вѣрваме на никого. — Не, човѣкъ може да се излъже само веднъжъ. Втори пѫть той не може да се лъже. Когато дяволътъ дойде втори пѫть при васъ и ви кара да ядете отъ забраненото дърво, вие трѣбва да му кажете: Първо ти яжъ отъ тѣзи плодове, а после и азъ ще ямъ. Нека той яде, а вие гледайте само, какъ яде и какви сѫ резултатитѣ на това ядене. Мнозина оправдаватъ грѣховетѣ си съ дявола. — Не, човѣкъ самъ грѣши, и то по един-

ствената причина, че е лакомъ. Лакомията е причина за грѣховетѣ на хората. Тѣ искатъ повече, отколкото имъ е опредѣлено. Нѣкога дяволътъ е билъ безгрѣшенъ, но щомъ пожелалъ да има повече, отколкото му трѣбва, и той сгрѣшилъ. Грѣхътъ въ свѣта дойде отъ ангелитѣ. Първо тѣ изгубиха своята чистота, заради което ги вързаха. Защо ангелитѣ сж сгрѣшили, защо дяволътъ е дошълъ въ свѣта, не знаете, нито можете да разберете. Единъ день тия въпроси ще станатъ ясни. Засега, обаче, по тѣхъ трѣбва да се мълчи.

Запитали едного отъ древнитѣ мждреци: Какво нѣщо е злото? Той стисналъ само устата си и нищо не отговорилъ. И съвременнитѣ хора искатъ да знаятъ, какво нѣщо е злото, какъ е произлѣзло и т. н. Дойде ли въпросъ до злото, ще стиснете устата си като мждреца, и нито дума повече. Що се отнася до сжщината на злото, до неговата първопричина, ще мълчите. Вие разбирате злото, но не въ неговата сжщина, и казвате, че Адамъ и Ева били изпждени отъ рая, защото станали като боговетѣ, започнали да разбиратъ доброто и злото. И ако бѣха оставени въ рая, имало опасность да ядатъ отъ плодоветѣ на дървото на живота и да придобиятъ безсмъртие. Каквото и да знаете по този въпросъ, това не може да ви помогне. Вашиятъ животъ е несносенъ, мжченъ, което показва, че се нуждаете отъ нови разбирания, отъ нова философия за живота.

„Много още имамъ да ви кажа, но сега не можете да носите“. За да дойдете до новото, което ще ви се каже, вие трѣбва да учите, да видите погрѣшкитѣ си, да намѣрите начинъ за изправянето имъ и да ги изправите. Следъ това само ще можете да разберете истината. Докато сте напрегнати, както сте сега, вие не можете да разберете истината. Искате ли по-скоро да разберете истината, трѣбва да ликвидирате съ старото и да започнете да учите. Тогава ще живѣете като човѣци. И за Христа се казва, че като се намѣрилъ въ рабски образъ, Той се смирилъ.

Какво трѣбва да правите сега? Понеже сте ученици, вие трѣбва да учите. Ако сте въ първо отдѣление и като пръвъ ученикъ минавате въ второ отдѣление, вие трѣбва да учите сжщо така прилежно, за да минете въ трето, после въ четвърто отдѣление и т. н. Не учите ли добре, вие ще загубите първото си мѣсто. Затова хората често казватъ, че човѣкъ може да влѣзе въ рая, но може и да излѣзе. Сжщевременно човѣкъ може да влѣзе въ рая и да не излѣзе. Той ще влиза въ рая и ще излиза, докато се научи да не излиза. Влѣзе ли веднъжъ въ рая, той повече не трѣбва да излиза. Важенъ въпросъ за всички хора е въпросътъ за ученето. Човѣкъ трѣбва непрестанно да учи. Ученето подразбира приложение на Божествения животъ. Богъ иска човѣкъ да живѣе и да бжде доволенъ отъ живота си. Да живѣешъ, това не значи да носишъ товара на цѣлия

свѣтъ. Всѣки носи по една мѫлка часть отъ цѣлия товаръ. Смисълътъ на живота не е въ многото, но въ онова, което сте обработили и приложили. Малко да е, но обработено.

„Много още имамъ да ви кажа, но сега не можете да носите“. Това значи: много нѣща могатъ да ви се кажатъ, но не можете да ги разберете. — Ще се мѫчимъ да ги разберемъ. — Не е въпросъ да се мѫчите. Отъ преди две хиляди години насамъ вие се мѫчите. Време е вече да разбирате, да се молите, Духътъ да дойде у васъ, да ви научи, какво да правите. Казано е въ Писанието, че когато Духътъ на истината дойде у васъ, Той ще ви научи, какво трѣбва да правите. Този е пѫтътъ. Сега и азъ ще ви кажа: Много нѣща още имамъ да ви река, но първо трѣбва да приложите това, което досега съмъ ви казвалъ. Като приложите всичко, което сте чули и придобили, вие ще имате вече условия да поставите здрава основа на вашия животъ. Много нѣща и много положения въ живота ви сѫ безсмислени, безъ основа. Запримѣръ, каква майка е тази, която нѣма деца? Какъвъ богатъ човѣкъ е този, който нѣма пари? Значи, майката трѣбва да има деца; богатиятъ трѣбва да има пари; ученията трѣбва да има знание; добриятъ, светиятъ човѣкъ трѣава да има нужната доброта и светость въ себе си. Човѣкъ все трѣбва да има нѣщо ценно въ себе си, за което да живѣе.

И тъй, дълбоко въ себе си всѣки трѣбва

да си каже: Дошълъ съмъ на земята да разбирамъ това, което Христосъ ще ни каже. Христосъ нѣма да ви каже да се отречете отъ себе си, защото това е казано вече. Ако досега не сте научили, какъ да се отречете отъ себе си, безпредметно е пакъ да се говори сжщото. Каквото е казалъ Христосъ, трѣбва да се приложи.

Единъ свещеникъ проповѣдвалъ въ църква на своитѣ пасоми върху стиха, който Христосъ е казалъ: „Който има две ризи, да даде едната на бедни". Жената на свещеника била въ църква и чула, какво проповѣдва мжжътъ ѝ. Като се върнала въ дома си, единъ просекъ дошълъ да иска нѣщо отъ нея. Тя започнала да мисли, какво да даде на просека. Изведнъжъ въ главата ѝ дошла мисъльта да приложи това, което днесъ чула отъ мжжа си. Отишла въ килера, извадила отъ сандъка две нови ризи на мжжа си и едната дала на просека. Като се върналъ отъ служба, свещеникътъ поискалъ отъ жена си една отъ новитѣ ризи да се преоблѣче. Жена му занесла едната, но той я запиталъ: Де е втората риза? — Преди малко я дадохъ на единъ просекъ. Постжпихъ точно споредъ Христовитѣ думи, които чухъ днесъ отъ тебе. — Слушай, жена, това се отнася за другитѣ хора, а не и за мене. — Не, въпроситѣ не се разрешаватъ така. Човѣкъ трѣбва вжтрешно да се домогне до своята мисъль, до единството въ себе си и

него да слуша. Всѣки самъ трѣбва да изпитва нѣщата и да знае, вѣрни ли сж или не.

„Много нѣща още имамъ да ви кажа“. Това е казано отъ Христа преди две хиляди години. Съгласни ли сте днесъ съ този стихъ? Очаквате ли да ви се каже още нѣщо? За да бждете искрени, трѣбва да кажете, че много нѣща ви сж говорени, но вие още не сте ги разбрали и приложили. Колко години ви сж нужни, за да ги приложите? Още две хиляди години ли ви трѣбватъ? — Не, вие трѣбва да съзнаете, че сте дошли до положение да разбирате и прилагате. Щомъ кажете така, веднага трѣбва да започнете да учите и прилагате. Досега не сте разбирали, а отсега нататъкъ ще учите съ разбиране. Сега ще слушате, какво ще ви каже Христосъ днесъ. Щомъ чуете това, което Христосъ ви каже, ще благодарите, че можете да разбирате вече, и ще почнете да прилагате.

„Много имамъ още да ви кажа“. Каквото досега сте разбрали, приложете го по свобода и разположение.

5. Съборна беседа, държана на 23 августъ, 1936 г. 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

ЧОВѢШКО И БОЖЕСТВЕНО.

Съвременнитѣ хора се оплакватъ отъ страдания и не знаятъ причината за тия страдания. Много просто! Причината за страданията, нещастията, болеститѣ, презъ които хората минаватъ, се дължатъ на факта, че тѣ живѣятъ въ неорганизиранъ свѣтъ. Какво трѣбва да направятъ, за да се справятъ съ условията, при които живѣятъ? Тѣ трѣбва да се организиратъ. Организирането трѣбва да почне отъ тѣхния умъ. За да се организира човѣшкия умъ, въ него трѣбва да се внесе нѣщо ново. Само новото е въ състояние да опрѣсни ума на човѣка.

Каква е разликата между организирания и неорганизирания свѣтъ? Въ организирания свѣтъ всѣка часть живѣе за себе си, но живѣе и за цѣлото. Въ неерганизирания свѣтъ частитѣ живѣятъ изключително за себе си. Въ организирания свѣтъ хората се познаватъ напълно, а въ неорганизирания — отчасти. Следователно, когато частитѣ не сж свързани. помежду си, тогава се говори за неорганизиранъ свѣтъ. Като проследите личния, семейния, обществения, религиозния, духовния животъ на съвременнитѣ хора, навсѣкжде виждате тази неорганизираностъ, вследствие на което тѣ тър-

---

Иоана 5:5—10

сятъ добъръ, правиленъ животъ. Добриятъ животъ подразбира разумность. Разумниятъ човѣкъ се учи отъ всичко и търси причината на нѣщата. Като се намѣри предъ нѣкакви противорѣчия, или неразположения, той веднага търси произхода имъ, за да може да се справи съ тѣхъ. Които не разбиратъ причинитѣ за нещастията и страданията въ живота си, тѣ казватъ, че условията сж лоши, или че обществото е виновно за всичко. Може да е така, но това не разрешава въпроситѣ. Ако водата е нечиста, ти трѣбва да бждешъ разуменъ да не я употрѣбяващъ въ това състояние. Какво можете да очаквате отъ единъ неорганизиранъ свѣтъ? Нѣкой човѣкъ билъ ученъ и е недоволенъ, че хората не го оценили. Той трѣбва да знае, че въ неорганизирания свѣтъ, въ който живѣе, хората могатъ да го оценяватъ дотолкова, доколкото го използуватъ. Запримѣръ, вие имате единъ здравъ, силенъ конь. Докато го използувате, вие го цените. Щомъ коньтъ заболѣе и не може да ви служи, вие не го цените вече и го пенсионирате. Сжщото отношение ще срещнете и между хората.

Една отъ причинитѣ за страданията е тази, че хората се надценяватъ, присвояватъ си повече права, отколкото имъ се даватъ. Тѣ се сърдятъ, обиждатъ се, недоволни сж, че не имъ даватъ тѣзи права, къмъ които се стремятъ. Щомъ дойде за тѣхнитѣ права, тѣ сж готови да се борятъ до край. Дойде ли до сжщитѣ права на другитѣ хора, тѣ сж готови веднага

да ги отрекатъ. Правото за тебе е право и за другитѣ. Всички нѣща въ живота на хората произтичатъ отъ два източника: отъ разбиране и отъ неразбиране. Разбирането произвежда хармония, а неразбирането — дисхармония. Нѣкой пѣе, но нѣма развитъ слухъ да разбере, какъ пѣе, вследствие на което мисли, че е добъръ пѣвецъ. За онзи, когото обичате, вие мислите добре; за онзи, когото не обичате, не мислите добре. Това е неразбиране на нѣщата, което поражда редъ противоречия. Много естествено! Земята, на която живѣемъ, е добре устроенъ свѣтъ, но не е още съвършенъ. Това несъвършенство се вижда и въ всички народи. По развитие тѣ сѫ на степени. Като пътувате презъ различни държави, нѣкѫде ви посрѣщатъ добре, а нѣкѫде не искатъ да ви знаятъ. Това се случва не само въ чужди за васъ държави, но и въ отечеството ви. Дохожда нѣкой българинъ между сънародницитѣ си, но тѣ го приематъ като чуждъ, не го признаватъ за свой човѣкъ. Казватъ му: Ти не си отъ нашитѣ. — Защо? — Защото не могатъ да го използуватъ. Докато генералътъ е на бойното поле, дава заповѣди и печели победи, всички го признаватъ за тѣхенъ човѣкъ. Изгуби ли силата си, той вече е отхвърленъ отъ бойната линия, никой не го признава за герой.

Сега азъ ви навеждамъ на нѣща, които трѣбва да имате предъ видъ. Нѣмате ли ги предъ видъ, вие ще страдате. Страданията се

дължатъ на това, че вие пѫтувате презъ неорганизирана мѣстность. Въпрѣки това, казвате, че Богъ ще промисли за всички. Отчасти сте прави, но не напълно. Не се ли запитвате, защо Богъ промисля за едни, а за други не промисля? Единъ боленъ се моли и оздравява; другъ боленъ се моли и умира. Единъ се моли и му се помага; другъ се моли и не му се помага. Той даже изгубва всичко, каквото еималъ. — Защо става така? — Защото нѣкои нѣща сѫ човѣшки, а други — Божествени. Докато си младъ, ти си веселъ, разположенъ. Щомъ остарѣешъ, ставашъ киселъ, недоволенъ, не ти се живѣе, намирашъ, че животътъ нѣма смисълъ. — Не, животътъ всѣкога има смисълъ, безразлично, дали си младъ или старъ. Само за тебе животътъ е безсмисленъ, защото си слѣзълъ въ човѣшкия свѣтъ, дето нѣма никакво изобилие, а очакваш резултати на Божествения свѣтъ. Ти трѣбва да дадешъ ходъ на Божественото начало въ себе си и отъ него да очакваш резултати. Божественото е вѫтре въ човѣка, а не отвънъ. Веднъжъ дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да опита и човѣшкото, и Божественото. Човѣшкото е слабо, а Божественото — силно. Човѣшкото се кѫса, Божественото не се кѫса. Човѣшкото умира, Божественото възкръсва. Като знаете различието между тѣзи два свѣта, вие трѣбва да опитвате нѣщата, да опитвате хората, кой съ какви мѣрки работи. По този начинъ ще избегнете страданията и разоча-

рованията. Какво ще се разочаровате отъ човѣкъ, който си служи съ величини отъ човѣшкия свѣтъ? Колкото и да обещава, той никога нѣма да изпълни обещанието си. Преди всичко, съзнанието на този човѣкъ не е будно. То постоянно се прекжсва. Той и въ пѣнието, и въ свиренето, и въ говоренето си образува неправилна линия. Като разглеждате тази линия, вие не можете да очъртаете пжтя на нейното движение. Тя ту слиза, ту се качва, вследствие на което създава дисхармония въ живота на човѣка. Когато той пѣе, вие слушате, че пѣсеньта въ началото върви добре. Като дойде до нѣкое мѣсто, изведнъжъ се явява дисхармония, после пакъ се оправя и т. н. Това е човѣшко пѣние. Въ Божественото пѣние нѣма никаква дисхармония. Тамъ линията и да криволичи, пакъ запазва възходещо направление. Сжщото се забелязва и въ почерка на човѣка. Буквитѣ на нѣкой човѣкъ сж правилни, съ красиви линии, а на другъ — никаква красота, никаква линия.

Съвременнитѣ хора говорятъ за красота, безъ да знаятъ, какво представя истинската красота. Тѣ казватъ, че нѣкои нѣща сж гладки, красиви. Въ какво седи красотата на гладкитѣ нѣща? Всѣко нѣщо е красиво на мѣстото си. Ако шосето, по което вървите, е гладко, неговата гладкость е на мѣсто. Но ако планинскиятъ връхъ, по който се качвате, е гладъкъ, това качество не е на мѣсто. Щомъ е гладъкъ, той не може да мине за красивъ връхъ. Докато е на земята, човѣкъ не знае, презъ

какви мѣста ще мине, какви мжчнотии и страдания ще преживѣе. Добре е човѣкъ да предвижда всичко, което му предстои да мине, но ако не може да предвиди, поне да е готовъ да се справя съ всички изненади, съ всички мжчнотии въ живота си. Той не може всичко самъ да уреди, но има работи, въ които никой не може да му помогне. Той самъ трѣбва да ги нареди. Когато не може да се справи съ мжчнотиитѣ си, човѣкъ се оплаква отъ живота, отъ себе си и казва: Чудно нѣщо, очи имамъ — нищо не виждамъ. Уши имамъ — нищо не чувамъ. — Така е, зависи съ кои очи и уши си служишъ. Ако си служишъ съ човѣшки очи и уши, работитѣ всѣкога ще бждатъ неуредени. Ако си служишъ съ Божествени очи и уши, каквото пожелаешъ, ще постигнешъ. Ако си въ човѣшкия животъ, не очаквай постижение на идеалитѣ си; ако си въ Божествения животъ, всичко можешъ да постигнешъ. — Ама хората не сж щедри, не сж благородни. — И ти не си отъ най-щедритѣ и благороднитѣ. Както ти критикуваш хората, така и тебе ще критикуватъ. Въ човѣшкия свѣтъ критиката се отнася до всички хора. — Еди-кой си не живѣе добре. — Това е въ реда на нѣщата. Този човѣкъ нѣма нужното разбиране, вследствие на което разваля приятелството си съ хората.

И тъй, човѣкъ е дошълъ на земята да се научи правилно да живѣе и да слуша съ Божественитѣ си уши. Той трѣбва да започне съ човѣшкитѣ си уши, а да свърши съ Божест-

венитѣ. Човѣкъ мисли, че всѣки моментъ Божественото начало е въ него. — Не, той още не Го е турилъ въ действие. Когато Божественото въ човѣка започне напълно да се проявява, хората ще се разбиратъ добре, и всѣкога ще се обичатъ. Щомъ не се обичатъ, погрѣшката е или въ самия човѣкъ, или въ окржжаващитѣ. Хората сж раздѣлени помежду си, защото иматъ различни интереси. Всѣки гледа да задоволи себе си, жена си и децата си. Не е лошо човѣкъ да се грижи за себе си, за своя домъ, но по този начинъ той се ограничава и не дава възможность на Божественото въ него правилно и свободно да функционира. Божественото изключва всѣкаква обида, всѣкакво докачение. Обидили сте нѣкой човѣкъ. Какво трѣбва да правите? Нѣма да му се извинявате, но ще търсите случай да му помогнете. Когато го намѣрите въ нѣкакво затруднение, вие веднага ще му се притечете на помощь. Помогнете ли му, той всичко ще забрави. По този начинъ всѣкаква обида, всѣкакво неразположение изчезва. Иначе, колкото и да му говорите, колкото и да се извинявате, нищо не помага.

Съвременнитѣ хора искатъ да подобрятъ живота си. Тѣ лесно могатъ да го подобрятъ, но трѣбва да се запитатъ: по човѣшки начинъ ли искатъ да го подобрятъ, или по Божественъ? Човѣшкиятъ животъ изсушава нѣщата, а Божественият ги опрѣснява и възкръсява. Каквито печалби и да имашъ въ човѣшкия животъ,

най-после животътъ ти ще се обезсмисли. За да не изпаднешъ въ това положение, ти трѣбва самъ да осмислишъ нѣщата. Роди ти се дете. Кажи си: Ще се грижа за Божественото въ това дете и ще съдействувамъ за развитието му. — Ама остарѣхъ вече. — Докато живѣешъ по човѣшки, непременно ще остарѣешъ. Щомъ осмислишъ живота си, щомъ дадешъ ходъ на Божественото въ себе си, и старостьта ти ще стане приятна. Христосъ казва: „Ако не станете като малкитѣ деца, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Това значи: Ако не започнете съ Божествения животъ, вие ще остарѣете и ще се лишите отъ условията да влѣзете въ Царството Божие. Човѣшкото представя опаковка на всички нѣща въ живота, а Божественото — тѣхната сжщина. Като направи една погрѣшка, човѣкъ бърза да се извини. Не извинявайте погрѣшки, които сами не се извиняватъ. Не препоржчвайте добродетели, които сами не се препоржчватъ. Човѣшкото отблъсва, раздѣля хората, а Божественото ги привлича и обединява. То е като магнитъ. Затова, именно, казватъ за нѣкой човѣкъ, че е магентиченъ, т. е. привлича хората къмъ себе си. — Какъ се постига това? — Много лесно. Който живѣе по Божественъ начинъ, той всѣкога привлича хората. Мнозина не успѣватъ въ това, понеже живѣятъ по човѣшки, а искатъ резултати на Божествения животъ.

Следователно, за да дойдатъ до Божест-

вения животъ, на всички хора предстои велика задача: да работятъ върху себе си, да се изучаватъ, и въ всѣка своя мисъль, въ всѣко свое чувство и действие да различаватъ човѣшкото отъ Божественото. Пишешъ нѣщо, вижъ кждее човѣшкото и кжде — Божественото. Неразположенъ си, вижъ кжде се е вмъкналъ човѣшкиятъ елементъ въ тебе. Човѣшкото прекжсва съзнанието на хората. Тѣ губятъ връзка съ Божественото и търсятъ начинъ отново да възстановятъ тази връзка. Който живѣе по човѣщки, той се нуждае отъ помощьта на хората. Който живѣе по Божественъ начинъ, той помага на хората. Значи, просията е присжща на човѣшкия животъ. И човѣшкиятъ животъ има свои добри чърти, но той е времененъ, не може постоянно да се прилага. Той непременно трѣбва да се замѣсти съ Вѣчния, съ Божественния животъ.

Съвременнитѣ хора сж дошли до най-опасното мѣсто — до границата на човѣшкия животъ, дето се правятъ голѣми погрѣшки. Тѣ сж въ положението на пжтници, които се движатъ по хлъзгава планинска мѣстность. Какво трѣбва да правятъ, за да преминатъ благополучно тази мѣстность? — Тѣ трѣбва да бждатъ будни, досѣтливи, съ силно въображение. Казватъ: Единъ животъ ще се живѣе, да го минемъ, както и да е. — Не е така. Животътъ има смисълъ, когато отъ човѣшкия се минава въ Божествения. Става ли обратното, животътъ губи смисъла си. Адамъ, първиятъ човѣкъ, из-

падна въ това положение. Когато бѣше въ рая, той имаше всички условия да прояви Божественото въ себе си, но всичко изгуби. Той виждаше нѣщата отвънъ, а не отвжт е, вследствие на което не видѣ погрѣшката си и не издържа своя изпитъ. Погрѣшката му се заключаваше въ желанието да има жена. Той видѣ, че му недостига нѣщо. Когато недостига нѣщо на човѣка, това показва, че той живѣе по човѣшки. Какъ, именно, се е родило желанието на Адама да има другарка, и какъ се е явила тя, по това сж създадени много легенди.

Единъ еврейски равинъ изнася следната легенда за създаването на Адамъ и Ева. Той казва, че първоначално Богъ е създалъ Адамъ и Ева едновременно. Ева била невидима за Адама. Той постоянно я носилъ на гърба си като раница, вследствие на което усѣщалъ известна тежесть. Той молилъ Бога да го освободи отъ този товаръ. Единъ день Богъ скжсалъ връзкитѣ на товара му. Ева веднага скочила отъ гърба на Адама и се изправила предъ него. Като я видѣлъ, Адамъ се зарадвалъ, защото усѣтилъ голѣмо облекчение на гърба си, но и той самъ не знаелъ, какъ и откжде е дошла Ева. Дали тази легенда е вѣрна, или не, и ние не знаемъ, но вѣрно е, че когато хората се оплакватъ отъ страдания, отъ мжчнотии, това показва, че тѣ носятъ тежести на гърба си и молятъ Бога да

ги освободи, да промѣнятъ условията си, да влѣзатъ въ новия животъ.

Мойсей пъкъ е писалъ, че Богъ направилъ Адама отъ червена пръсть, заради което го наричатъ червенъ човѣкъ — мжжъ. Ева пъкъ направилъ отъ реброто на Адама, заради което я наричатъ жена. Често слушате женитѣ да казватъ: Защо Богъ ни създаде жени? — Защото е нѣмало достатъчно червена пръсть. Мжжътъ и жената се различаватъ по естеството на материята, отъ която сж създадени. Това, което е направено отъ пръсть, има едно естество; това, което е направено отъ ребро, има съвсемъ друго естество.

Когато казваме, че нѣщата се различаватъ по естество, ние разбираме, че тѣ се различаватъ по форма, по съдържание и по смисълъ. Формата на нѣщата е човѣшкото; съдържанието е духовното, а смисълътъ — Божественото. Смисълътъ на нѣщата свързва формата, съдържанието и смисъла. Всѣко нѣщо, което нѣма смисълъ, опорочава и развалля нѣщата. Смисълътъ обновява нѣщата. Божественото осмисля нѣщата, прави ги свежи, чисти — обновява ги.

Време е вече хората да влѣзатъ въ Божествения животъ, да дадатъ ходъ на Божественитѣ идеи въ себе си. Тѣзи идеи ще осмислятъ живота имъ, а не човѣшкитѣ. Нѣкой иска да бжде богатъ, силенъ, ученъ, но нито богатството, нито силата, нито ученостьта сж въ състояние да осмислятъ човѣшкия животъ. Всѣко нѣщо, което се придобива отвънъ, не е

въ сила да осмисли живота. Само Божественото може да го осмисли. Когато животътъ на човѣка се осмисли, той вижда вече предъ себе си всички възможности за постигане на своитѣ идеали. Това означава стиха отъ Писанието: „И ще минавашъ отъ слава въ слава". Докато минава отъ слава въ слава, човѣкъ живѣе въ Божественото. Минава ли отъ честь въ безчестие, той е нагазилъ въ човѣшкото. Какво трѣбва да прави този човѣкъ? — Единственото нѣщо, което може да го спаси, е да излѣзе отъ човѣшкото и да влѣзе въ Божественото. Божественият животъ е животъ на работа. Тамъ всѣки работи, безъ да очаква на другитѣ. Работа и учение — това изисква Божественият животъ отъ човѣка. Само така той ще разбере неговата сжщина.

Като изучавате живота, вие сами ще започнете да правите разлика между човѣшкото и Божественото. Това различие особено ярко изпъква въ любовьта. Момъкъ обича мома, готовъ е на всички жертви за нея. Щомъ се оженятъ, първата година още животътъ имъ се разваля. — Защо? — Защото тя си позволила да погледне другъ мжжъ. Това е човѣшка любовь. Божествената любовь не прави такава разлика между хората. И да има нѣкакво различие, то е въ формата на нѣщата, а не въ тѣхното съдържание и смисълъ. При това, въ човѣшката любовь има слизане, а въ Божествената — възлизане. Когато нѣкой казва, че не може да търпи хората, това подразбира, че

той живѣе още въ човѣшката любовь. Докато се отегчавате отъ хората, вие сте въ човѣшкия животъ. Докато умоветѣ ви се помрачаватъ отъ знания, вие сте въ човѣшката наука. Щастието е само въ Божествения животъ. Истинската наука е само въ Божествения животъ. И човѣшката наука е на мѣсто, но въ нея липсва онази истинска връзка, която обединява всички факти, всички явления и закони въ едно цѣло. Тази е причината, задето всички факти и явления въ човѣшката наука сж разхвърляни, както предметитѣ въ музеитѣ. Ако отидете въ нѣкой народенъ музей, тамъ ще намѣрите безразборно разхвърляни предмѣти, отъ които мжчно може да се възстанови, какъвъ е билъ животътъ на този народъ. Ако отидете въ нѣкой музей по естественитѣ науки, тамъ ще видите разхвърлянн кости, черепи отъ различни животни, отъ които мжчно може да се възстановятъ тѣхнитѣ форми.

Съвременнитѣ хора сж дошли до по-висока фаза на развитие. По черепитѣ, по коститѣ на предпотопнитѣ животни тѣ възстановяватъ миналитѣ форми отъ животинското царство. Не само това, но сжщевременно тѣ изучаватъ главитѣ на хората, и оттамъ, съ най-малки подробности, опредѣлятъ тѣхния характеръ. Въ заключение на своитѣ изследвания, тѣ казватъ, че всички човѣшки глави не сж еднакво правилни. Следователно, когато нѣкой пита, какво да направи, за да подобри живота си, може направо да му се отговори: За да

подобришъ живота си, ти първо трѣбва да измѣнишъ главата си. — Какъ ще я измѣня? — Като влѣзешъ въ Божествения животъ. Само Божественията животъ е въ сила да измѣни човѣшката глава. Всѣка енергия се използува разумно само въ Божествения животъ. Тамъ и гнѣвътъ, и обидата сж на мѣсто. Тѣ сж енергии, които се впрѣгатъ на работа и даватъ добри резултати. Сжщото може да се каже и за добродетелитѣ. Запримѣръ, щедрость, приложена на мѣсто, може да принесе добри плодове. Щедрость, която не е приложена на мѣсто, причинява редъ пакости и нещастия. Каква щедрость е тази, която уморява болния? Отивате при единъ боленъ и му занасяте много ядене. Той опитва яденето, харесва му и добре се нахранва. На другия день положението му се влошава. Въ такъвъ случай, за предпочитане е да бждете скържави, отколкото щедри.

И тъй, когато хората се оплакватъ отъ страданията си, това показва, че тѣ сж още въ човѣшкия животъ. Въ този животъ, именно, нещастията и страданията никнатъ като гжби. Въпрѣки това, хората търсятъ щастие. Тѣ сж прави, но трѣбва да знаятъ пжтя, по който щастието може да дойде. Срѣщате единъ беденъ, но талантливъ пѣвецъ. Вие започвате да мислите, какъ да му помогнете. Той самъ може да си помогне. — Какъ? — По два начина: или като обикновенъ просекъ, или като пѣвецъ. Ако се постави въ положението на обикновенъ

просекъ, той ще подаде ржка на този—на онзи и ще очаква да му дадатъ нѣщо. Кой какъ мине покрай него, ще му подхвърли съ недоволство левъ-два и ще си каже: Ще му дамъ нѣщо, само да се освободя отъ него. Ако пъкъ се прояви като пѣвецъ, всѣки минувачъ ще има желание да му даде нѣщо, като на талантливъ пѣвецъ да му помогне съ лептата си. Щомъ имашъ талантъ да пѣешъ, ти трѣбва да употрѣбишъ своя талантъ, да придобиешъ нѣщо сжществено. Пѣй, приложи Божественото въ себе си за подобряване на своя животъ. Ако имашъ сила, и нея приложи. Ако имащъ търпение, гледай и него да приложишъ. Всѣко нѣщо трѣбва да се приложи на своето мѣсто и време. Ще търпишъ, но нѣма да оставишъ децата да те биятъ. Да се оставишъ на деца да те биятъ, въ това нѣма никаква философия.

Сега, изучавайте едновременно и човѣшкия, и Божествения животъ, и каквото разберете, приложете го въ своя личенъ животъ. Пазете се отъ вкисване. Вкисването е свойствено на човѣшкия животъ, но не и на Божествения. Въ Божествения животъ плодоветѣ не вкисватъ. Тамъ никаква ферментация не става. Човѣшкото се изправя чрезъ Божественото. Достатъчно е човѣкъ да има силно желание да изправи живота си, за да му се помогне. Възвишени сжщества отъ Божествения свѣтъ слизатъ при него и му помагатъ. — Какъ става това? — По различни начини: външно — чрезъ други напреднали хора, и вжтрешно — чрезъ

самия човѣкъ. Кажешъ ли нѣкаква лъжа, веднага ще те корегиратъ. Тѣ ще ти докажатъ, че човѣкъ може да се изправи само чрезъ истината.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ прогресъ. Тѣ не подозиратъ даже, че прогресътъ се заключава въ намиране на истината, въ дълбоко вжтрешно разбиране на нѣщата. Който има вжтрешно разбиране на нѣщата, той постепенно се справя съ мжчнотиитѣ на своя животъ. Това значи човѣкъ да минава отъ човѣшкия въ Божествения животъ. И тогава, ако е билъ слабъ, посрѣдственъ ученикъ, той започва да развива дарбитѣ си и става даровитъ ученикъ. Обаче, ако нѣкой се връща отъ Божествения къмъ човѣшкия животъ, той постепенно губи дарбитѣ си и става обикновенъ, посрѣдственъ ученикъ. За да не изпадне въ това положение, човѣкъ трѣбва да бжде буденъ. Докато човѣкъ мисли, че е правъ въ всичко, ксето знае и което върши, той е въ човѣшкия животъ. Въ човѣшкия животъ нѣма щастие. Тамъ човѣкъ може да учи, но щастливъ не може да бжде. Нѣкой момъкъ иска да се ожени за нѣкоя красива, богата мома, да бжде щастливъ. Какво щастие очаква той отъ женитба, която не почива на любовь? Близкитѣ му ще започнатъ да търсятъ мома и ще се вслушватъ, кой ще имъ препоржча добра, красива и богата мома. Родителитѣ на момата, които искатъ да се освободятъ отъ нея, ще приематъ момъка въ дома си любезно: ще го

нагостятъ добре, ще му говорятъ сладко, докато го излъжатъ. Щомъ момъкътъ се ожени за момата, родителитѣ ще си въздъхнатъ спокойно и ще кажатъ: Досега ние я носихме на гърба си, а отсега нататъкъ ти ще я носишъ.— Не, така не се избира мома. Когато нѣкой момъкъ иска да изучи характера на момата, която е харесалъ, той трѣбва да влѣзе въ дома ѝ като слуга. Като не го познаватъ, като не знаятъ намѣренията му, родителитѣ на момата, както и самата мома, ще се проявятъ такива, каквито сж въ действителность. Така и Богъ изпитва хората. Той изпраща нѣкой ангелъ между тѣхъ и гледа, какъ ще се отнасятъ съ него. Отъ поведението на хората къмъ този ангелъ, се познава и тѣхниятъ характеръ.

Хората се стремятъ къмъ небето, къмъ Божественія животъ, понеже не сж доволни отъ своя животъ. Обаче, тѣ виждатъ, че не могатъ да постигнатъ това, което желаятъ. — Защо? — Понеже иматъ много грѣхове, които трѣбва да изкупятъ. Наистина, докато не изправятъ погрѣшкитѣ си, докато не изкупятъ грѣховетѣ си, хората нѣма да напуснатъ земята. Тѣ трѣбва да работятъ усилено върху себе си, да изправятъ погрѣшкитѣ си, да коригиратъ формитѣ си и тогава да очакватъ пробуждане на Божественото въ себе си. Божественото е нѣщо неуловимо. Докато го видите единъ моментъ въ човѣка, вториятъ моментъ вече го нѣма. Най-малкото отклоняване на чо-

вѣка отъ правия пѫть е въ състояние да за-
твори пѫтя на Божественото въ него. Раз-
биране, съзнание се иска отъ човѣка, за да
схване, какво представя Божественото начало.
Мнозина мислятъ, че като влѣзатъ въ
Божествения свѣтъ, ще придобиятъ онова,
което търсятъ. — Не, влѣзете ли въ Божест-
вения животъ, вие трѣбва да дадете всичко,
каквото сте спечелили. Когато отидете на он-
зи свѣтъ, вие трѣбва да вземете съ себе си
всичкия капиталъ, който сте спечелили на зе-
мята, и да кажете: Заповѣдайте, всичко, което
спечелихъ, е на ваше разположение. Разум-
нитѣ сѫщества ще ви приематъ добре и ще
ви поздравятъ съ думитѣ: „Добре дошли!“
Следователно, когато отидете въ Божествения
свѣтъ, вие трѣбва да бѫдете готови да даде-
те всичкото си богатство. Щомъ дадете всич-
ко, ще получите всичко.

„Божията Любовь носи пълния
животъ“.

*

6. Съборна беседа, държана
на 26 августъ, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ПРОЯВЕНИЯТЪ И НЕПРОЯВЕНИЯТЪ.

Апостолъ Павелъ казва: „Ако говоря съ човѣчески или съ ангелски езици, а любовь нѣмамъ, нищо не съмъ“. Много се е говорило и говори за любовьта, въпрѣки това хората не я разбиратъ. По-право казано, хората разбиратъ любовьта, но по свой начинъ. Тѣ влизатъ въ любовьта и изиграватъ такава роля, каквато не имъ подобава. По отношение на любовьта, човѣкъ може да бжде само проводникъ, но не и самостоятеленъ актьоръ. Чрезъ любовьта човѣкъ става проводникъ на Божественото въ себе си. По този начинъ той вижда Божественото, както въ себе си, така и въ другитѣ. Какво правятъ хората? Като ги обикне нѣкой, тѣ искатъ да ги считатъ за божества, абсолютно да не се съмняватъ въ тѣхъ. За да не се съмняващъ въ човѣка, той трѣбва да бжде съвършенъ.

Какво представя съвършенството? Кой е съвършенъ човѣкъ? Съвършенъ човѣкъ е онзи, който носи Божията Любовь въ себе си. Каквото пипне, той го извършва тъй, както трѣбва. Той не говори много, но работи.* Отъ това, което изработва, вие виждате любовьта и знанието му. За любовьта не трѣбва да се говори много, сжщо и за знанието. Отъ това, кое-

---

* Иоана 12.

то човѣкъ проявява, се сжди за неговата любовь. Безъ знание любовьта не се проявява. Докато любовьта се проявява чрезъ даденъ / човѣкъ, той свѣти. Щомъ любовьта престане да действува въ него, той става черенъ вжгленъ. Тази е причината, задето човѣкъ се обезсърдчава, отчайва и изгубва смисъла на живота. Съзнанието му се помрачава и всичко предъ него потъмнява. Ако го питатъ, защо е обичалъ, и той не знае. Какво е обичалъ на даденъ човѣкъ, сжщо не знае. Днесъ обичашъ нѣкого, утре не го обичашъ. — Защо? — Имало е нѣщо въ този човѣкъ, отъ което ти си ялъ и пилъ. Щомъ се свърши това нѣщо, ти вече не го обичашъ. Това показва, че въ човѣшката любовь има нѣщо материално. За да бжде любовьта на човѣка чиста, идеална, той трѣбва да бжде като дете. Каквото любовьта върши и както се изявява, ти трѣбва да ѝ вѣрвашъ. Защо и за какво прави това или онова, нѣма да питашъ. Ти само ще гледашъ, какво прави любовьта, и ще се учишъ.

Религиознитѣ хора започватъ съ любовьта, но скоро я изгубватъ. Тѣ започватъ да изискватъ почитание отъ окржжащитѣ съ което изгубватъ любовьта имъ. Любовьта не трѣбва да се чопли. Приемете я такава, каквато ви се дава. Когато човѣкъ изгуби любовьта си, това показва, че той е взелъ нѣщо безъ нейно позволение. Въ любовьта има свещени нѣща, които никой нѣма право да взима безъ позволение. Бждете благодарни на това, което любовь-

та сама дава. Любовьта е особено чувство, особено състояние въ човѣка, при което Богъ, Божественото въ самия него иска да му покаже начинъ, какъ да живѣе правилно. Не е приятно на Бога да гледа, какъ хората грѣшатъ и вършатъ престжпления. Затова Той имъ изпраща любовьта си, да ги поздигне, безъ да обръща внимание на тѣхнитѣ грѣхове. Той казва: „Ще залича грѣховетѣ ви и нѣма да ги споменавамъ“. Наистина, любовьта заличава грѣховетѣ на хората, не ги вижда. Следователно, вие не можете да обичате единъ човѣкъ, докато не престанете да виждате неговитѣ грѣхове. — Можемъ ли да обичаме всички хора еднакво? — Можете. Да обичате всички хора еднакво, това значи, да дадете на всѣки човѣкъ онова, отъ което той се нуждае. Дали той ще ви разбере, или не, то е другъ въпросъ. Дали той ще ви отговори съ сжщото чувство, то е другъ въпросъ. Обаче, има законъ, който гласи: Любовьта любовь ражда. И камъкъ да обикнете, ще ви разбере. Нѣма сжщество въ свѣта, което, като обикнете, да не разбере любовьта. Разликата ще бжде само въ това, че всѣко сжщество изявява любовьта споредъ степеньта на своето развитие.

И тъй, всички хора чувствуватъ, възприематъ любовьта, но не могатъ за дълго време да я задържатъ въ себе си. Причината за това е, че тѣ нѣматъ вѣра. Човѣкъ трѣбва да вѣрва въ това, което не знае. Запримѣръ, той не знае, какво ще му донесе любовьта. — Ще

придобия ли нѣщо отъ любовьта? — Придобиешъ или не, ти трѣбва да вѣрвашъ. Като вѣрвашъ въ любовьта и я приемешъ въ себе си, животътъ ти ще се осмисли. Какво повече може да желаете отъ това? Като изучавате любовьта, вие ще започнете отъ проявитѣ ѝ въ низшитѣ сжщества и постепенно ще отивате до висшитѣ. Когато наблюдавате, какъ змията се увива около жертвата си, ще разберете, че тя върши това отъ любовь. Като не може да почувствува любовьта отвънъ, тя поглъща жертвата си, т. е. приема любовьта вжтрешно.

Всички хора се оплакватъ отъ противоречия въ живота. — Защо идатъ противоречията?—Защото хората не разбиратъ любовьта. Оставете всѣки човѣкъ да се проявява свободно, както отвжтре му се диктува, и вие ще избегнете поне 50 % отъ противоречията. Не се занимавайте съ това, какво хората правятъ. Всѣки да постжпва така, както разбира. — Ама натъкваме се на противоречия. — Любовьта изключва всички противоречия. Казвате, че обичате нѣкого, а сжщевременно виждате неговитѣ недостатъци. Щомъ виждате недостатъцитѣ му, вие не го обичате. Ако го обичате, любовьта ще заличи недостатъцитѣ, т. е. тя ги взима върху себе си. Тя счита себе си виновна за човѣшкитѣ грѣхове и престжпления. Човѣкътъ на любовьта казва: Ако азъ бѣхъ добъръ, и хората около мене щѣха да бждатъ добри. Може ли лоша майка да роди

добро дете? Щомъ обичашъ нѣкого, ти си му майка, ти си го родила вече. И ако той не се проявява, както трѣбва, причината е въ тебе. Който съзнава, че е причина за нѣкои непра-вилности въ живота си, той е въ състояние да ги изправи. Създателтъ винаги се грижи за това, което е създалъ. Щомъ нѣкой човѣкъ е съз-далъ нѣщо, било то право или криво, добро или зло, той има грижа за него. Тъй щото, знай-те, че въпросътъ за любовьта, който трѣбва да изучавате, е дълбокъ. Обичайте човѣка и не говорете за неговитѣ недостатъци.

„Ако говоря съ човѣчески и ангелски ези-ци, а любовь нѣмамъ, нищо не съмъ". Любовь-та е безкористна. Тя дава и не се интересува, кой какъ ще използува даденото. Нѣкой гово-ри за любовьта и събужда съответно чувство въ даденъ човѣкъ. Той веднага изважда отъ касата си 20,000 лева и ги дава на разполо-жение на беднитѣ. На кои бедни ще се разда-датъ, какъ ще става раздаването, отъ това той не се интересува. Той изпълнява Божия за-конъ — законътъ на любовьта. Богъ се грижи едновременно за змията и за гълъба, за вълка и за овцата. Когато Той се проявява въ тебе, ти ще имашъ едно и сѫщо разположение къмъ всички сѫщества. Това значи да обичашъ всич-ки. Прекѫсне ли се любовьта въ тебе, едно-временно съ това ще се прояви и различие въ отношенията ти къмъ всичко живо, което те оби-каля. Когато хората казватъ, че трѣбва да оби-чате всички сѫщества, това показва, че любовь-

та е започнала вече да се проявява чрезъ васъ.

Когато хората започнатъ да философствуватъ, казватъ, че невъзможно е да обичатъ всички сѫщества еднакво, както е невъзможно да обичатъ еднакво сладката, узрѣла ябълка и тази, която е още стипчава. За невежия човѣкъ е така, но за Бога, Който гледа другояче на нѣщата, не е така. Той знае, че и сладката ябълка нѣкога е била стипчава, но подъ влиянието на слънчевата свѣтлина и топлина е станала сладка. Любовьта е дала условия на ябълката да узрѣе, сладка да стане. Тя знае, че и отъ стипчавата ябълка ще излѣзе нѣщо. — Кога?—Когато живѣе въ любовьта. Външната форма само не опредѣля нѣщата. Въ всѣка форма има нѣщо скрито — нѣкакво съдържание и нѣкакъвъ смисълъ, които опредѣлятъ нейното бѫдеще. Всѣки червей, всѣка малка форма има велико бѫдеще. Червеятъ пъпли, мѫчи се да излѣзе отъ тази форма, да си пробие пѫть. — Ама страдалъ този червей. — Нищо отъ това. Страданията криятъ въ себе си известни блага. — Защо Богъ праща страдания? — Страданията не сѫ отъ Бога. Когато хората не разбиратъ Божиитѣ закони, тѣ ги нарушаватъ. Всѣко нарушаване на закона води следъ себе си ограничаване. Това ограничаване на хората, именно, създава страдания. Щомъ изпълнятъ Божиитѣ закони, и страданията ще престанатъ.

Богъ не гледа на външнитѣ форми. Ако едно животно проявява любовь, то се-

ди по-високо отъ човѣка, който не проявя-ва любовь. Когато въ нѣкое общество влѣзе човѣкъ, който има любовь въ себе си, той може да повлияе на всички, които влизатъ въ това общество. Тѣ чувствуватъ трепенията на неговата душа и започватъ да проявяватъ своята любовь. Ако този човѣкъ напусне обществото, тѣ оставатъ такива, какквито първоначално сж били. Ето защо, всички хора търсятъ човѣкъ, който да проявява любовь, а не знание. Знанието идва впоследствие. Първо е нужна любовь, а после знание. Знанието ползува човѣка дотолкова, доколкото любовьта е проникнала въ него. Добро нѣщо е знанието, но то трѣбва да дойде като последствие на любовьта.

Сега, за да провѣрите, докжде сте дошли въ любовьта, правете опитъ, всѣки день съзнателно да проявявате любовьта си. Всѣки опитъ да трае отъ 10—20 минути. Представете си, че сте богатъ човѣкъ, разполагате съ стотици хиляди лева, съ кжщи, ниви, лозя. Мислено започнете да раздавате всичкото си богатство на бедни и да останете безъ нищо. Но това трѣбва да го преживѣете толкова живо, като че въ действителность става. Въ това време наблюдавайте, какво ставо у васъ. Ако започнете да се вълнувате, да треперите за себе си, да се страхувате, какво ще стане съ васъ, това показва, че нѣмате любовь. Така и Богъ ви изпитва. Представете си, че нѣкой отъ васъ е женен, обича жена си. Вашиятъ при-

ятель дохожда често въ дома ви, разговаря се съ жена ви. Вие започвате да се страхувате отъ приятеля си, да не изгубите своето богатство — жена си. За да не стане това, вие постепенно затваряте вратата на своя домъ за приятеля си и ставате къмъ него хладенъ. Обаче, Богъ ви дава задача да обичате жена си, но да обичате и приятеля си, безъ да се съмнявате въ тѣхъ.

Другаде пъкъ жена обича мѫжа си. Сега се дава задача на жената да обича приятеля на мѫжа си, безъ да внесе нѣкакво съмнение и въ двамата. Тя казва: Азъ съмъ женена, не мога да обичамъ другъ мѫжъ. — Ти ще го обичашъ като душа, вѫтрешно, а не външно, както своя мѫжъ. Когато жената или мѫжътъ се страхуватъ да приематъ въ сърдцето си другъ мѫжъ или друга жена, това показва, че тѣ даже единъ другъ не се обичатъ, както трѣбва. Богата е трапезата на любовьта. Всѣки може да седне предъ нея и да си хапне нѣщо.

Съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ Божията Любовь, вследствие на което не могатъ да я приложатъ. Казано е въ Писанието: „Цѣлунете се съ свето цѣлование“. Казвате: Какъ може мѫжъ да цѣлуне жена, или жена — мѫжъ? Какво ще кажатъ хората, като видятъ, че мѫжъ и жена се цѣлуватъ? Значи, страшно е хората да видятъ, че мѫжъ и жена се цѣлуватъ. Ако не ги видятъ, въ това нѣма нищо страшно, нищо противозаконно. — Не, и въ

тайно да стават нѣщата, хората виждатъ всичко, което е противозаконно. Божественото, обаче, не се вижда. Дали въ тайно или на яве се върши нѣщо Божествено, хората не могатъ да го видятъ. Нѣма по-голѣмо благо за човѣка отъ това да получи Божествена цѣлувка. Срѣщате човѣкъ, който отива да извърши нѣкакво престжпление. Господъ ви казва: Цѣлуни този човѣкъ! Ако послушате Бога и го цѣлунете, той ще омекне и ще се откаже отъ намѣрението си да върши престжпление. Ако вашата цѣлувка може да произведе такъвъ ефектъ, тя е на мѣсто. Ако цѣлувката на мжжа може да повдигне жената, тя е на мѣсто.

Днесъ всички хора говорятъ за любовьта, но я разбиратъ по свой начинъ. Когато нѣкоя жена обича единъ мжжъ, тя иска той да мисли само за нея, да не поглежда друга жена. Тя му казва, че любовьта включва само едно сжщество. — Не, любовьта включва всички сжщества въ себе си. Що се отнася до човѣшката любовь, нѣма какво да се говори. Има хубави нѣща въ човѣшката любовь, но сжщевременно въ нея има и много патологически състояния. Запримѣръ, каква любовь е тази, която се налага на хората? Нѣкой казва: Искамъ да ме обичашъ! — Любовьта нито се изисква, нито може да се раздава. Любовьта дава свобода на човѣка да се проявява, както той разбира. Който се мѣси въ живота на своя възлюбенъ, той не обича, както трѣбва. Той е въ положе-

нието на дете, което прави пакости. По естество любовьта никому не причинява пакости.

Що е любовь? — Това, което всѣки човѣкъ въ даденъ моментъ разбира отъ любовьта, за него това е любовь. Другояче любовьта не може да се опредѣли. Тя е различна за различнитѣ хора. Сама по себе си любовьта е недѣлима. Дойдете ли до любовьта, вие ще дадете свобода и на себе си, и на своитѣ ближни. Като видите нѣкой човѣкъ, вие искате да го обърнете къмъ Бога, да го заквасите съ любовьта. Какъ ще го обърнете, не знаете. Обаче, виждате, че той е коравъ човѣкъ и трѣбва да омекне. Много лесно може да стане това. — Какъ? — Ако имате нужната топлина въ себе си. Твърдитѣ тѣла омекватъ или се стопяватъ при нагрѣване. — Еди-кой си човѣкъ не е добъръ. — Какъ ще го направите добъръ? — Пакъ трѣбва да го нагрѣете до известна температура. Този човѣкъ е твърдъ, не е добъръ, защото топлината на любовьта не го е засегнала още. Богъ търси начинъ, чрезъ който да засегне човѣшкитѣ души, да възприематъ любовьта вжтрешно. Всички души не могатъ еднакво и едновременно да възприематъ любовьта. — Като отидемъ въ онзи свѣтъ, тогава ще живѣемъ споредъ любовьта. — Не, ако вие на този свѣтъ не можете да живѣете споредъ любовьта, на онзи свѣтъ още повече не можете да я приложите. Ако на този свѣтъ не обичате ближнитѣ си, както трѣбва, на онзи свѣтъ още повече не можете да ги обичате. —

Защо? — Защото любовьта не се прекжсва. Тя се проявява на земята, но продължава и на онзи свѣтъ. Тамъ ще видите всички противоречия, които сте имали на земята и ще разберете, кжде сте грѣшили, защо нѣкого сте обичали повече, а нѣкого — по-малко. Казва се, че Христосъ обичалъ Иоана повече отъ другитѣ си ученици. — Защо го обичалъ повече? — Защото съзнанието му било по-будно, по-отворено. Той повече разбиралъ и повече прилагалъ. Следователно, колкото по-отворено е съзнанието на човѣка, толкова повече ще бжде обичанъ; колкото по-затворено е съзнанието му, толкова по-малко ще бжде обичанъ. Колкото вода да излѣете върху единъ камъкъ, той не може да я използува. Полѣете ли черномема съ вода, той ще я използува рационално.

Когато не разбиратъ любовьта, хората се дразнятъ, смущаватъ се, вълнуватъ се. Това е животъ на безлюбие. Въ любовта нѣма смущения, нѣма безпокойствия, нѣма гнѣвъ. Нѣкой се моли за нѣкого да бжде обичанъ отъ хората, да вървятъ работитѣ му добре. — За да помогнете на нѣкого, първо вие трѣбва да го обичате, да му помагате. Значи, благото, което искате за нѣкой човѣкъ, ще мине презъ васъ, пръвъ ще го опитете. Вие пръвъ ще знаете, какво се дава на този човѣкъ.

Въ едно евангелско училище единъ отъ учителитѣ се влюбилъ въ една учителка, но не се решавалъ да ѝ говори за себе си. За тази цѣль той изпратилъ единъ отъ ученицитѣ си

при нея, да ѝ поговори за него, за чувствата му къмъ нея, за характера му и т. н. Ученикътъ отишълъ при учителката и започналъ да говори за своя учитель, за неговото благородство, за неговия добъръ характеръ. Като ходилъ нѣколко пжти при учителката, съ намѣрение добре да изпълни мисията си, най-после тя му казала: Защо ми говоришъ толкова много за своя учитель? Защо не кажешъ нѣщо за себе си? Въ края на краищата, учителката се оженила за ученика, а не за неговия учитель. Той се молилъ за своя учитель и за своята учителка, тѣ да получатъ нѣкакво благо, безъ да подозира, че това благо ще мине първо презъ него. Любовьта не търпи никакво сватовство. Щомъ се опиташъ да бждешъ сватъ на нѣкого, ти самъ ще попаднешъ въ тази клопка. Щомъ става въпросъ за любовьта, вие трѣбва да мълчите. Изучавайте своята любовь, изучавайте любовьта на другитѣ хора, безъ да говорите нѣщо за нея. Като обичате нѣкого, трѣбва да знаете опредѣлено, какво обичате въ него. Нѣкои хора се обичатъ съ години, безъ да знаятъ, кое е това, което обичатъ единъ въ другъ.

Казвате, че човѣкъ трѣбва да обича Бога. — Ако не обичате брата си, когото виждате, какъ ще обичате Бога, Когото не виждате? Ако знаете, какъ да обичате Бога, всичкитѣ ви работи ще вървятъ добре. Тогава лесно се отваря касата и на най-голѣмия скжперникъ. Не обичате ли Бога, касата и на най-щедрия чо-

вѣкъ се затваря предъ васъ. Когато живѣятъ въ любовьта, хората представятъ скачени сждове: благото на едного се прелива въ благото на другитѣ. Докато човѣкъ затваря крановетѣ си, да не мине неговото благо въ съседнитѣ нему сждове, той не е разбралъ Божията Любовь, а още повече не я приложилъ. Не проявявайте непроявената любовь. Това значи: Ако Богъ не е съ васъ, не се стремете да обичате. — Защо? — Защото ще се разкайвате за любовьта си. Щомъ се разкайвате за любовьта си, това показва, че вашата любовь е човѣшка. Обичайте; когато Богъ е съ васъ. Тогава и най-голѣмиятъ грѣшникъ да обичате, той ще се измѣни, новъ човѣкъ ще стане — не изведнъжъ, но постепенно. Физическата, човѣшката любовь е на мѣсто, когато е предшествувана отъ Божествена. Не е ли предшествувана отъ Божествената, тя не е на мѣсто. Божията Любовь седи надъ свободата. Дойде ли любовьта въ тебе, ти ще обичашъ всички. Ти нѣма да мислишъ, че имашъ мжжъ, жена, деца. Ще бждешъ свободенъ да проявишъ любовьта така, както тя се проявява. Богъ е Любовь. Значи, ще оставишъ Бога въ себе си да се прояви така, както Той разбира. — Възможно ли е това? — Възможно е. За да провѣрите думитѣ ми, изучавайте и прилагайте Божията Любовь. Ако не сте свободни отъ всички отрицателни нѣща въ себе си — отъ съмнение, безвѣрие, злоба, и не влѣзете въ свѣта на ангелитѣ, вие никога нѣма да проявите великата

любовь. Вие никога нѣма да-се подмладите. Само Божията Любовь е въ състояние да подмлади и възкръси човѣка.

И тъй, който иска да се подмлади, той трѣбва да обича. Той трѣбва да обича всички свои противорѣчия, за да ги привлѣче при нозетѣ на любовьта. Дойдатъ ли при любовьта, тѣ веднага ще отстжпятъ. При любовьта и умразата, и лъжата, и безвѣрието — всички се помиряватъ. Тамъ и ангелитѣ, и дяволитѣ живѣятъ заедно. Тогава дяволътъ казва: Защо съмъ билъ толкова глупавъ, че съмъ живѣлъ така? Щомъ излѣзе отъ полето на любовьта, той пакъ си живѣе по дяволски. Който иска да задържи любовьта въ себе си, той трѣбва да живѣе въ закона на свободата. Не се бъркайте въ работитѣ на хората. Не се мѣсете въ тѣхната любовь. Оставете всѣки свободно да се проявява. Всички хора обичатъ еднакво, понеже Богъ е единъ. Обаче, два вида любовь сжществува въ свѣта: Любовьта на непроявения Богъ, Който е създалъ свѣта, и любовьта на проявения Богъ, Която се изявява чрезъ хората — чрезъ разумното слово. Тъй щото, любовьта трѣбва да се изучава отъ две гледища: отъ гледището на проявения Богъ — на Христа, и отъ гледището на непроявения Богъ — Богъ Отецъ. Вие трѣбва да направите връзка между двата вида любовь. Любовьта, която хората и животнитѣ иматъ, е любовь на непроявения Богъ. За да разберете любовьта на проявения Богъ, отъ васъ се искатъ съвър-

шено други разбирания отъ тѣзи, които имате. Проявената любовь има два начина на изявяване: външенъ и вжтрешенъ. Като я изучавате, тя ще ви покаже начинъ, какъ да проявите любовьта си къмъ всѣки човѣкъ отдѣлно, както и къмъ всѣко живо сжщество.

„Ако говоря съ човѣчески и ангелски езици, а любовь нѣмамъ, нищо не съмъ". За да проникнете въ вжтрешния смисълъ на любовьта, всѣки день размишлявайте върху нея по петь минути. Презъ това време бждете напълно свободни и мислете за нѣща, които не сж позволени. Мислете върху това, което и вие сами не познавате. Казано е въ Писанието: „Каквото едната ржка дава, другата не трѣбва да знае". Вие трѣбва да придобиете онази свобода, която ще ви извади отъ вжтрешното робство. Затова, по петь минути на день мислете върху непозволеното. Каква е любовьта на съвременнитѣ млади? — Като обичатъ нѣкого, тѣ ставатъ разсѣяни. — Не, когато обичате нѣкого, вие трѣбва да учите и да работите повече, отколкото по-рано. Разсѣяността не е признакъ на любовь. Който се разсѣйва въ любовьта, това показва, че той е користолюбивъ човѣкъ, той иска всичко да задържи за себе си. Единственото нѣщо, което не се ограничава, това е любовьта. Ако обичашъ, ти ще вършишъ всичко, каквото любовьта ти диктува. Тя казва: Ти ще обичашъ еди-кого си, ще помагашъ на еди-кого си. Каквото каже, ти трѣбва да го изпълнишъ. Откажешъ ли вед-

нъжъ само да изпълнишъ това, което любовьта казва, тя ще те напусне, и дълго време следъ това трѣбва да чакашъ, докато това благо отново те посети. Когато любовьта не се прилага, тя напуща човѣка. Каквото Богъ ви каже да направите, изпълнете го безъ никакво съмнение и колебание. Следователно, за да разберете всичко, което Богъ ви казва, мислете всѣки день по петь минути върху това, което не е позволено. Кое е непозволено, сами ще си отговорите. Мислете върху тѣзи думи и прилагайте любовьта въ живота си.

„Ако говоря съ човѣчески и ангелски езици, а любовь нѣмамъ, нищо не съмъ". Казвамъ: Ако обичамъ съ човѣчески и съ ангелски сърдца, какво ще представямъ? Значи, не е достатъчно човѣкъ само да говори за любовьта, но той трѣбва еднакво да обича и грѣшника, и обикновения човѣкъ, и светията, и ангела. Любовьта е една, въ нея нѣма никаква разлика. Разлика се прави впоследствие. Когато хората започнатъ да правятъ различие въ любовьта си, едного обичатъ повече, а другиго — по-малко, това се дължи на тѣхнитѣ ограничени разбирания. Въ тази любовь нѣма прогресъ, нѣма никакво повдигане.

„Ако говоря съ човѣчески и ангелски езици, а любовь нѣмамъ, нищо не съмъ".

*

7. Съборна беседа, държана на 29 августъ, 1936 г. 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

ПЖТИЩА НА ЛЮБОВЬТА.

Съвременнитѣ хора не разбиратъ живота въ неговата сжщина. Тѣ говорятъ и за истината, безъ да я разбиратъ. Истината има отношение къмъ живота. Дето е животътъ, тамъ е истината. Дето нѣма животъ, тамъ нѣма истина. Религиознитѣ хора пъкъ изпадатъ въ друго заблуждение. Тѣ мислятъ, че като се приближатъ до Бога, всичко ще знаятъ. Не е така. Когато люби, човѣкъ може да има всичко, но не и знание. Любовьта се придобива по единъ начинъ, а знанието — по другъ. Едно дете се ражда въ царски палатъ, като царски синъ. Той има на разположение всичко, каквото пожелае, но за да се развива, за да се пробуди съзнанието му, той самъ трѣбва да работи, да учи: Ако иска да учи музика, той ще влѣзе въ музикална академяя и ще учи като обикновенъ ученикъ. Ако иска да напредва, да се отличи отъ другитѣ ученици, той трѣбва да пѣе и да свири добре. Щомъ сте дошли на земята, било като царски синове, било като обикновени хора, вие трѣбва да учите, да знаете, какво ви предстои да придобиете. Човѣкъ самъ трѣбва да се провѣрява, да се изпитва, какво знае и какво не знае. Хиляди години стоятъ предъ човѣка, но той все има какво да учи. Знанието, което придобива, ще

Иоана 15 гл.

го повдига и постепенно ще го приближава до Бога. Значи, човѣкъ може да се приближи до Бога отъ различни пѫтища.

Веднъжъ дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да изучава пѫтищата на любовьта. Дали е на този, или на онзи свѣтъ, той трѣбва да придобие това знание. Мнозина си представятъ онзи свѣтъ подобенъ на земния. Ако онзи свѣтъ бѣше подобенъ на физическия, тогава нѣмаше нужда да се ходи тамъ. Тукъ или тамъ, цельта е човѣкъ да учи. Щомъ нѣма какво да учи на онзи свѣтъ, човѣкъ нѣма защо да отива тамъ. Тъй щото, когато не знае нѣщо, човѣкъ трѣбва да признае невежеството си, а не да говори, каквото му дойде на ума. Щомъ не знаешъ нѣщо, ще бѫдешъ като малкитѣ деца, готовъ да слушашъ, да възприемашъ и прилагашъ. Понѣкога и детето може да знае повече отколкото нѣкой виденъ философъ. Единъ знаменитъ писатель, като изучавалъ френология, констатиралъ въ себе си слабо развитъ математически центъръ. Той си казвалъ: Ако всичкитѣ ми способности сѫ тъй слабо развити, както математическитѣ, азъ щѣхъ да бѫда идиотъ. Наистина, когато трѣбвало да реши нѣкоя проста задача, той се обръщалъ за помощь къмъ жена си. Въ друго отношение той билъ отличенъ мислитель и писатель. Всѣки човѣкъ въ едно отношение е добре развитъ, а въ друго — слабо развитъ. — Защо ме е създалъ Господъ такъвъ? — Господъ не те е създалъ такъвъ, но въ дадена

область ти не си работилъ достатъчно, вследствие на което си изпратенъ днесъ да работишъ, именно, въ това направление. Не е математикъ онзи, който знае само да работи съ числата, безъ да разбира смисъла имъ. Числата трѣбва да оживѣятъ въ него. Красиво нѣщо е музиката, но човѣкъ трѣбва да знае да пѣе. Красивъ е животътъ, но човѣкъ трѣбва да го разбира.

Какъвъ е смисълътъ на живота? Ако искате да разберете смисъла на живота, изучвайте пѫтищата на любовьта. Всѣки день мислете по петь минути за непозволеното, за да се домогнете до тия пѫтища. — Какво нѣщо е непозволеното? Кое е непозволеното, за което трѣбва да се мисли? — Това всѣки самъ ще намѣри. — То е различно за различнитѣ хора. Важно е за васъ да мислите за непозволеното, за да се освободите отъ мѫчнотиитѣ си. Когато мислите за непозволеното, въ ума ви се събуждатъ редъ контрасти. Истината пъкъ се намира между контраститѣ. Мислете за непозволеното, за забраненото и не се страхувайте. Ако Адамъ бѣше мислилъ за забраненото дърво, той нѣмаше да сгрѣши. Понеже не мисли за него, той забрави дадената отъ Бога заповѣдь и сгрѣши. Затова, именно, той излѣзе отъ рая. Щомъ излѣзе отъ рая, Адамъ изгуби добритѣ условия на живота. За него настанаха лоши условия: гладъ, болести, старость, мѫчнотии и страдания.

Христосъ казва: „Азъ съмъ истинната лоза“. Коя е истинната лоза? — Която дава

грозде. Който яде отъ тази лоза, той има животъ въ себе си и не остарява. Който има животъ въ себе си, той има условия да учи. Човѣкъ е пратенъ на земята да учи. Той знае много нѣща, но едни отъ тѣхъ трѣбва да забрави, а други — да разшири, да разработи. Щомъ сте пратени на земята, вие трѣбва да мислите и върху непозволеното. — Защо трѣбва да се мисли за непозволеното? Да питате, защо и за какво нѣщата стават по единъ, а не по другъ начинъ, това не е наука. Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно да питате, защо огънътъ разтопява твърдитѣ тѣла? Има научни обяснения върху този въпросъ, но кои сж дълбокитѣ психологически и органически причини за това, сега не може да се говори. Благодарете, че огънътъ разтопява твърдитѣ тѣла. Какво би станало въ свѣта, ако нѣмаше огънь, който да смекчава коравитѣ, твърдитѣ тѣла? Купувате вжже, но гледате да е здраво, да не се кжса. Добре е вжжето да не се кжса, но въ едно отношение само — когато вадите вода отъ кладенецъ. Обаче, ако съ това вжже трѣбва да обесятъ единъ човѣкъ, не е ли по-добре да е слабо, лесно да се кжса?

Сега, вие трѣбва да изучавате живота така, както се проявява. Хората не разбиратъ още, какво нѣщо е животътъ. Това се вижда отъ факта, че младиятъ не се интересува отъ стария и прави, каквото разбира. И старият не се интересува отъ живота на младия. И той прави, каквото разбира. Това сж частични

разбирания за живота. Въпрѣки това, всѣки човѣкъ мисли, че разбира живота, че е намѣрилъ истината. Който е намѣрилъ истината, той е свободенъ въ мисълитѣ, въ чувствата и въ действията си. Истината не е нѣщо механическо. Тя е жива и, дето влѣзе, всичко преобразява. Колкото и да се е домогналъ човѣкъ до истината, хиляди години да живѣе на земята, все има какво да учи. Мнозина задаватъ въпроса: Истината ли седи по-горе или любовьта? На този въпросъ може да се отговори съ другъ въпросъ: Майката ли седи по-горе или детето? Майката влиза въ детето си, вследствие на което детето съдържа всичко, което и майката съдържа. Какво ще разберете, ако ви кажа, че истината е любовь, и любовьта е истина?

Като слушате да се говорятъ такива нѣща, вие считате, че тѣ сж отвлѣчени, не можете да ги разберете. Щомъ не можете да ги разберете, казвате, че сте невежи. Не бързайте да се произнасяте за себе си. Като не разбирате нѣщо, ще мислите, ще учите, докато единъ день го разберете. Само така човѣкъ може да расте и да се развива. Самото ученията човѣкъ може да ви каже, дали сте музикаленъ, дали сте религиозенъ; изобщо, ученията може точно да опредѣли, какви способности имате. Човѣкъ носи всичко въ себе си. Когато учи и прилага, той самъ ще провѣри, за какво е способенъ и за какво не е способенъ. Човѣкъ се ражда съ известни способности и дарби, за

които му сѫ дадени условия да ги развива и обработва. Като знаете това, работете върху себе си, да развивате доброто, което е вложено у васъ. Така ще изразите и любовьта си къмъ Бога. Когато ученикътъ изучава и прилага всичко, което учителтъ му предава, съ това той изявява своята любовь къмъ него. Колкото по-добре ученикътъ учи и прилага, толкова повече учителтъ го обича. Любовьта между учителя и ученика представя вѫтрешна връзка между душитѣ имъ. Ученикътъ не трѣбва да се заблуждава, че ако научи днешния си урокъ, той е спечелилъ вече любовьта на учителя си. — Не, той трѣбва да учи непрекѫснато. Ако днешниятъ си урокъ е научилъ, а утрешниятъ не е научилъ, връзката на любовьта се прекѫсва. Ще кажете, че Богъ е Любовь. Така е, но любовьта се подържа, само когато ученикътъ учи и прилага наученото.

Христосъ казва: „Азъ съмъ истинната лоза, а вие — пръчкитѣ“. Съ този стихъ Христосъ опредѣля отношението, което трѣбва да сѫществува между Бога и хората, между Учителя и ученицитѣ. Божествениятъ огънь въ човѣка трѣбва непрекѫснато да се подклажда. У съвременнитѣ хора този огънь още не е силенъ. Тази е причината, задето тѣ не могатъ да издържатъ на голѣми външни и вѫтрешни напрежения. Щомъ се намѣрятъ предъ нѣкое голѣмо изпитание, тѣ се провалятъ. За тази цель тѣ трѣбва да работятъ усилено върху себе си, да се калятъ въ мѫчнотиитѣ и стра-

данията. Ако разчитате само на външни благоприятни условия, вие нищо не можете да направите. Вжтрешна работа се иска отъ човѣка. Турете вълка между добри, благородни хора, той пакъ вълкъ ще си остане. Турете овцата между лоши хора, тя пакъ овца ще си остане. За да се оправдаятъ за злото, хората казватъ, че условията на живота сж ги направили лоши. Не е така. Вземете, запримѣръ, гължба. Отъ хиляди години насамъ той е вегетарианецъ, храни се изключителѐлно съ зрънца. Презъ каквито условия и да е миналъ, добри или лоши, той е запазилъ своитѣ идеи. Никой не е въ състояние да застави гължба да яде месо. Той гладенъ ще умре, но нѣма да наруши своя принципъ. Заставите ли гължба на сила да яде месо, той непременно ще умре.

Животътъ на нѣкои птици е изопаченъ по единствената причина, че когато сж били въ лоши условия на живота, тѣ не сж издържали на своитѣ идеи. Птицитѣ трѣбва да изправятъ живота си, да се върнатъ въ това положение, въ което нѣкога сж се намирали. Нищо не може да извини тѣхното отклоняване отъ правия пжть. Какво ще прави орелътъ, ако влѣзе въ срѣда, дето не е позволено да се яде месо, нито да се нападатъ живи сжщества? Ще не ще, той ще се принуди да стане вегетарианецъ. Ще кажете, че Господъ е наредилъ работитѣ да ставатъ по единъ или по другъ начинъ. — Не, Господъ не е направилъ всички нѣща. Не се извинявайте съ Него. Има

нѣща, които хората сж направили, и сами страдатъ отъ собственитѣ си произведения. Богъ е далъ свобода на човѣка, да се проявява, както разбира, но Той не е причина за злото въ свѣта. Като погладува два-три деня, човѣкъ прибѣгва до кражба и после се извинява, че билъ гладенъ и трѣбвало да задоволи глада си по нѣкакъвъ начинъ. Човѣкъ може да е гладенъ, нѣколко деня да не е ялъ, но това не му дава право да краде, да си служи съ насилие. Много начини има, по които човѣкъ може да изкара прехраната си. Когато си служи съ кражба, съ насилие, съ лъжа, това показва, че той е изгубилъ равновесието на своя животъ. Безъ да има желание да грѣши, той сгрѣшава и самъ се чуди, какъ е сгрѣшилъ, какъ се е подалъ на изкушение. За да грѣши човѣкъ, има редъ причини. Наистина, за всѣко нѣщо има причина, но причината не оправдава грѣха и грѣшкитѣ на човѣка. Гладъ сжществува въ живота, и той става причина нѣкои хора да крадятъ, а други — усилено да работятъ. Гладътъ е стимулъ въ живота. Сжществува не само физически, но и духовенъ гладъ, който се изразява въ вжтрешенъ копнежъ къмъ духовното.

Като не могатъ да разграничатъ нѣщата, хората смѣсватъ физическия животъ съ духовния, вследствие на което сж недоволни отъ живота си. Тѣ трѣбва да разграничатъ тѣзи два живота въ съзнанието си и тогава ще видятъ, че сегашниятъ имъ животъ е добъръ.

Тѣ не могатъ да намѣрятъ по-добри условия отъ сегашнитѣ. Мнозина се стремятъ къмъ богатство, искатъ да спечелятъ много пари. — Какво ще направятъ съ тия пари? Нѣкой казва, че като стане богатъ, ще направи нѣколко кѫщи, да живѣятъ бедни хора въ тѣхъ. Той може да направи нѣколко кѫщи по различни съображения: отъ любовь къмъ себе си, отъ любовь къмъ хората и отъ любовь къмъ Бога. Това сѫ три различни положения съ три различни резултата. Обаче, основа на всички нѣща е Божията Любовь. Четири нѣща има, съ които се опредѣля проявата на тази любовь. Казано е: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце, съ всичкия си умъ, съ всичката си сила и съ всичката си душа". Значи, за да прояви Божията Любовь и да я възприеме, човѣкъ трѣбва да има разбиране въ ума, въ сърдцето, въ волята и въ душата си. Безъ тѣзи разбирания любовьта не може да се прояви въ своята пълнота. Това сѫ четири пѫтища, чрезъ които любовьта се проявява. Следователно, когато хората не се разбиратъ, причина за това е ограниченото проявление на любовьта.

Втората заповѣдь, споредъ която човѣкъ трѣбва да изяви любовьта си, гласи: „Да възлюбишъ ближния си като себе си". Думата „себе си" е мѣрка, съ която човѣкъ опредѣля любовьта къмъ своя ближенъ. Той познава себе си най-добре. Ближния си ще обича като себе си; ще го обича и

чрезъ сърдцето, и чрезъ ума, и чрезъ силата, и чрезъ душата си. Това значи: ще учишъ и съ ума, и съ сърдцето, и съ волята, и съ душата си, за да познаешъ Бога и да Го възлюбишъ. Въ силното желание на човѣка да учи, да познае Великия въ свѣта влизатъ всички елементи, съ които той може да изучи любовьта — не само като чувство, като сила или като принципъ, но и като носителка на истината. Казано е въ Писанието: „Истината ще ви направи свободни“. Сжщото може да се каже и за любовьта: „Любовьта ще ви направи свободни“. Хората търсятъ любовьта заради свободата, която тя съдържа въ себе си. Въ това отношение любовьта седи по-горе отъ свободата. Който има тази любовь въ себе си и се жертвува за нея, той може да бжде истински свободенъ човѣкъ. Той е свободенъ, но сжщевременно дава свобода и на другитѣ хора.

Съвременнитѣ хора искатъ да бждатъ свободни, но като не могатъ да придобиятъ свободата, която търсятъ, отегчаватъ се отъ живота. Нѣкой е търговецъ на дрехи и казва, че се е отегчилъ отъ тази работа. Той не знае, че съ тази работа, именно, ще се благослови. Какво по-голѣмо благословение за него отъ това, да продаде една нова дреха на нѣкого, да се разговори и обмѣни съ него? Другъ нѣкой се отегчава, че е бакалинъ. И той не разбира, какво благословение се крие въ неговата работа. Какво искатъ тѣзи хора? Тѣ искатъ да заематъ високи положения въ обществото,

да заповѣдватъ на хората. Тѣ не знаятъ, че въ това положение, именно, ще изгубятъ всички възможности за познаване на истината. И тогава, за да ги освободятъ отъ положението на хора, които иматъ власть и заповѣдватъ, невидимиятъ свѣтъ ще имъ изпрати нѣкаква тежка болесть, да полежатъ четири-петъ месеца на легло. Тогава тѣ ще се нуждаятъ отъ тия хора, които по-рано сж считали невежи, слаби. Тѣ ще имъ помогнатъ и ще имъ покажатъ, че нито сж невежи, нито сж слаби. Следователно, дръжте въ ума си мисъльта, че Богъ се проявява въ всѣка мисъль, въ всѣко чувство и въ всѣка постжпка на хората и следи, доколко тѣ се изявяватъ правилно. Човѣкъ чувствува нѣщата правилно, но всѣкога не постжпва добре, защото се ржководи отъ свои лични интереси и разбирания.

Съвременнитѣ хора сж живѣли и живѣятъ споредъ законитѣ на непроявения Богъ, Който никого не сжди. Той оставя хората свободни, да правятъ, каквото искатъ. Обаче, проявенията Богъ иска да научи хората да живѣятъ правилно. Като види, че нѣкой не постжпва добре, Той му казва: Ти не постжпвашъ добре, трѣбва да мислишъ, да изправишъ живота си. Проявенията Богъ регулира всички нѣща въ живота. Като не мислятъ много, съ единъ замахъ само хората разрешаватъ всички трудни въпроси. Тѣ бързатъ въ всичко, затова и решенията имъ не сж прави. Тѣ прилагатъ любовьта въ живота си, но въпрѣки това труд-

нитѣ условия не се смекчаватъ. Любовь, която не може да смекчи тежкитѣ условия на живота, е слаба любовь. Тази любовь е безъ истина, т. е. тя е въ разрѣзъ съ Божията истина. Когато истинската любовь влѣзе въ човѣка, тя ще го застави да измѣни своитѣ криви възгледи за живота. Тя ще го застави да възлюби истината. Ще възразите, че вѣрвате въ Христа. Цѣлиятъ свѣтъ вѣрва въ Христа, но външно. Вие можете да вѣрвате, че нѣкой човѣкъ е красивъ, но тази вѣра не е въ състояние да ви свърже съ него.

И тъй, веднъжъ дошли на земята, вие трѣбва да съзнавате, че каквото вършѝте презъ деня, това сѫ задачи, които правилно трѣбва да решите. Срѣщате, запримѣръ, човѣкъ, който ви дължи една голѣма сума. Какъ ще се справите съ него? По два начина: или съ насилие, или съ любовь. Ако сте по-силенъ отъ него, а сѫщевременно и неразуменъ, ще го набиете. Ако сте разуменъ, ще му кажете благо, братски, че той ви дължи и трѣбва да изплати дълга си. Както вие постѫпвате съ хората, така и Богъ постѫпва спрѣмо васъ. По отношение на Бога, всѣки човѣкъ е длъжникъ. Ще кажете, че Богъ е Любовь. Така е, но въпрѣки това хората страдатъ. Какъ си обяснявате противоречията? Отваря се война, хиляди и милиони хора отиватъ да се бият и се връщатъ съ изпочупени глави, крака, ръце. Казваме, че въ любовьта нѣма страдания, а при това хората страдатъ. Много прости! Хората

страдатъ, защото не живѣятъ споредъ законитѣ на любовьта.

Казвате: Ние не разбираме тия нѣща, но единъ день, когато отидемъ въ другия свѣтъ, между ангелитѣ, тогава всичко ще ни стане ясно. Ако отидете при ангелитѣ съ сегашнитѣ си разбирания, тѣ нѣма да ви погледнатъ. Ще минатъ и заминатъ покрай васъ, безъ да ви кажатъ дума. За тѣхъ вие сте мъртви сжщества. Тѣ не могатъ да влѣзатъ въ общение съ васъ. Каква връзка може да има между васъ и единъ умрѣлъ волъ? Като минете покрай този волъ, вие гледате часъ по-скоро да го отминете, да не ви смущава съ миризмата си. Ангелитѣ иматъ на разположение цѣли свѣтове, върху които работятъ. Тѣ не сж свободни да се занимаватъ съ всѣки, който е миналъ или минава покрай тѣхъ.

„Азъ съмъ истинната лоза, и Отецъ ми е земедѣлецътъ. Всѣка пржчка въ мене, която не принося плодъ, отрѣзва я; и всѣка, що дава плодъ, очиства я, за да даде по-много плодъ“. Следователно, ако не приносяте плодъ на лозата, вие не сте отъ умнитѣ пржчки. Вие трѣбва да бждете разумни пржчки, да приносяте много плодъ. Тукъ думата „плодъ“ е употрѣбена въ преносенъ смисълъ. Човѣкъ трѣбва да разбира живота, за да се развива всестранно, да принося много плодъ. Това значи да работи човѣкъ за Бога, да бжде полезенъ, както за себе си, така и за своитѣ ближни. Единствената работа на човѣка, която остава на вѣко-

ветѣ, това е работата за Бога. Когато човѣкъ работи за себе си и за своитѣ ближни, това сж условия, които му се даватъ, за да свърши опредѣлената работа за Бога. Като знаете това, не трѣбва да правите различие въ работата. Богъ прониква въ всички работи, въ всѣки животъ и кара всички сжщества, малки и голѣми, да работятъ така, както Той е опредѣлилъ. Щомъ изпълнявате волята Божия, както Богъ е опредѣлилъ, вие имате право да кажете: „Азъ съмъ истинната лоза, и Отецъ ми е земедѣлецътъ“. Докато не сте изпълнили и не изпълнявате тази Висша воля, вие не можете да се уподобите на тази лоза. Веднага ще ви запитатъ: ти видѣлъ ли си тази лоза? — Ама искамъ да се обърна къмъ Бога. — Ти изучавалъ ли си законитѣ на това обръщане? Богъ слуша ли те, отговаря ли на твоитѣ молитви?

Казано е въ Писанието, че Богъ слуша само праведнитѣ, които иматъ прави разбирания за живота и за любовьта. Когато Духътъ на истината дойде, Той ще научи останалитѣ хора, какво да правятъ, какъ да живѣятъ. Човѣкъ има единъ учитель, който го учи отвънъ, Но когато Духътъ на истината дойде въ човѣка, Той ще го учи отвжтре. Докато е живъ, човѣкъ все има какво да учи. Отвънъ или отвжтре, той непрестанно трѣбва да учи. Разумниятъ се учи отъ всичко. Неразумниятъ, обаче, всѣкога се заблуждава. Ако нѣкой му даде пари, съ цель да му услужи, той взима паритѣ и казва, че не сж дадени съ разположение. —

Ако, наистина, той е убеденъ, че паритѣ не сж дадени съ разположение, защо ги взима? Споредъ мене, той подозира само, че паритѣ сж дадени безъ разположение, но не е напълно убеденъ въ това. Този човѣкъ се намира въ положението на боленъ, който постоянно е недоволенъ. Даватъ му едно ядене, не го харесва, Даватъ му второ ядене, и него не харесва. Де е причината за това? Причината е въ самия боленъ, въ неговия изопаченъ вкусъ. Следователно, за да има прави разбирания, човѣкъ трѣбва да познава законитѣ, които регулиратъ живота.

Тъй щото, ако разбирате законитѣ на живота, вие ще познавате хората, ще знаете, кой какъ се проявява — по човѣшки или по Божественъ начинъ. Запримѣръ, виждате, че единъ човѣкъ се сърди. Вие трѣбва да знаете, защо се сърди и какво е неговото сърдене. Той може да се сърди, когато се нарушаватъ Божествени закони. Това сърдене е на мѣсто. Той може да се сърди, когато неговитѣ лични интереси се накърняватъ. Това е човѣшко сърдене и не е на мѣсто. Сърденето е подобно на забиване на гвоздеи. Когато забива гвоздей, човѣкъ трѣбва да удря силно върху главичката му, да го набие добре, да върши работа.

Сега, за да се ползувате отъ живота, който ви е даденъ, вие трѣбва да разсѫждавате правилно, да се учите. Вие сте добри, но не сте проявили добротата си, както трѣбва.

Вие имате дарби, но още не сте ги проявили. — Защо? — Защото търсите лекъ пѫть. Нѣкой казва, че обича да учи, да работи, но нѣмалъ време за това. Този човѣкъ прилича на онѣзи богати момци, които нѣ искатъ да свършатъ никаква работа на баща си. Тѣ всѣкога се оправдаватъ съ това, че иматъ важна работа. — Каква е тѣхната важна работа? — Да се срѣщатъ съ красиви моми. Не е лошо да се срѣщатъ съ красиви моми, но тия моми ги отклоняватъ отъ правия пѫть. Следователно, всѣка мисъль, всѣко чувство, които отклоняватъ човѣка отъ правия пѫть, сѫ такива, именно, красиви моми, които отклоняватъ момцитѣ отъ пѫтя имъ. Младитѣ моми сѫ предметно обучение за момцитѣ, Чрезъ тѣхъ човѣкъ се изпитва, докжде е дошълъ въ развитието си. Мислитѣ и чувствата на човѣка сѫ на мѣстото си, когато той разбира тѣхния вѫтрешенъ смисълъ.

Предъ васъ стои велика работа, въ която всѣки трѣбва да вземе участие. Всѣки трѣбва да изработи нѣщо ценно въ себе си, което да го отличава отъ другитѣ хора. Ценното въ него е капиталътъ му, силата му, съ която той работи при всички мѫчнотии и изпитания. Такъвъ човѣкъ лесно се справя съ трудноститѣ въ живота. За него нѣма лоши хора. Той познава хората, разбира ги и се съобразява съ тѣхния характеръ.

„Азъ съмъ истинната лоза, а вие — пръчкитѣ“. Христосъ казва за себе си, че е истин-

ната лоза, на която хората трѣбва да бждатъ пржчки, способни да се развиватъ и даватъ плодъ. Съ други думи казано: Хората трѣбва да учатъ, да познаватъ волята Божия и да имать готовность да я вършатъ. Само при това положение животътъ имъ ще се развива правилно и на земята, и на небето.

„Азъ съмъ истинната лоза".

*

8. Съборна беседа, държана на 30 августъ, 1936 г. 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

ЗА СЛАВА БОЖИЯ.

„Това рече и подиръ туй казва имъ: Лазаръ, нашиятъ приятель, заспа; но да ида да го събудя“ *).

„Да ида да го събудя“. Съвременнитѣ хора ще кажатъ, че Лазаръ умрѣлъ, т. е. дошълъ до края на живота си, а не е заспалъ. Думата „край“ се разбира различно. Краятъ показва, какво е било началото. По края се сѫди за началото на нѣщата, което показва, че между началото и края сѫществува известна връзка.

Христосъ казва: „Да ида да го събудя“. Защо и кога заспива човѣкъ? — Когато се умори. Значи, следъ всѣка умора, човѣкъ търси начинъ да си почине. Въ това отношение сънътъ представя почивка.

Като слушатъ да се говори за възкресението на Лазара, мнозина се запитватъ, какво общо има между тѣхъ и заспалия преди две хиляди години Лазаръ? Общото се заключава въ това, че у всѣки човѣкъ има по единъ заспалъ Лазаръ, който очаква да дойде Христосъ при него да го събуди. Всѣки човѣкъ има и по две сестри въ себе си — Марта и Мария. Казва се въ Евангелието, че Исусъ обичалъ Марта, и сестра ѝ Мария, и Лазара. Марта се

---

*) Иоана 11 : 11.

мълвѣше и суетѣше за външни работи и бѣше недоволна отъ сестра си, че не ѝ помага. Но Христосъ ѝ каза, че се суети за непотрѣбни нѣща, а Мария избра добрата часть. Значи, Марта представя физическата, материалната страна на човѣка, а Мария — духовната страна.

И тъй, въ човѣка има три съзнания, т. е. три страни на съзнанието: първата е заинтересувана отъ физическата, отъ материалната страна на живота. Втората е заинтересувана отъ духовната страна на живота, а третата представя заспалия човѣкъ, който отъ нищо не се интересува. Той очаква да дойде при него Исусъ, да го събуди, и следъ това да се прояви истинскиятъ му животъ. За възрастния е важно онова, въ което той живѣе. За детето е важно, колко ще израсте. Нѣкои деца се мѣрятъ всѣки день. Като станатъ сутринь, дойдатъ до стената, изправятъ се добре и турятъ чъртичка на стената, доде достигатъ на височина. На другия день пакъ се мѣрятъ, пакъ поставятъ чъртичка на стената. Така се мѣрятъ день следъ день и се радватъ, когато забележатъ, че сж израсли малко. Каква връзка сжществува между височината на човѣка и неговия вжтрешенъ стремежъ? Между височината на човѣка и неговия вжтрешенъ стремежъ има известна връзка. Не е все едно, дали човѣкъ ще расте или ще остане малко дете. Човѣкъ трѣбва да има известна височина, отъ която да расте нагоре.

Животътъ има своя вжтрешна страна,

която трѣбва да се изучава. Съвременнитѣ хора се спиратъ върху маловажни нѣща въ живота, а важнитѣ пренебрегватъ. Маловажнитѣ нѣща спъватъ хората, но въпрѣки това тѣ се занимаватъ съ тѣхъ. Запримѣръ, нѣкои учени изучаватъ бързината; съ която се движатъ атомитѣ, йонитѣ, безъ да намиратъ нѣкакво приложение на това знание въ практическия животъ на човѣка. Всѣко нѣщо е важно за човѣка дотолкова, доколкото има отношение къмъ неговия животъ. Запримѣръ, вие се интересувате отъ единъ добъръ и отъ единъ лошъ човѣкъ дотолкова, доколкото тѣ иматъ отношение къмъ васъ.

Следователно, когато говорите добре или зле за нѣкой човѣкъ, вие подхранвате злото и доброто, както въ самия човѣкъ, така и въ себе си. Сжщевременно, това показва, че вие обичате и добрия, и лошия човѣкъ. Иначе, не бихте говорили за тѣхъ. Тъй щото, като знаете това, не трѣбва да говорите за злото, за да не го подхранвате. Когато пъкъ правите добро, или говорите добре за хората, вие подхранвате доброто въ себе си. Вие трѣбва да знаете, че живѣете въ свѣтъ, дето има и добри, и лоши сжщества, които ви влиятъ. Тѣ познаватъ и добритѣ, и лошитѣ страни на човѣка. Тѣ познаватъ неговитѣ добродетели, но познаватъ и неговитѣ недостатъци, неговитѣ слаби страни. За да познае човѣкъ своитѣ добри и лоши страни, невидимиятъ свѣтъ го поставя на изпитъ. Като дойдатъ на земята, хората се виждатъ предъ изпитания, сами да се

познаятъ, да разбератъ, какви добродетели и какви слабости иматъ. Никой не може да избегне изпитанията въ живота. И светията е поставенъ предъ изпитания. Когато Христосъ слѣзе на земята, и Той не избегна изпитанията.

„Да ида да го събудя“. Добре е нѣкога да събудишъ човѣка; добре е нѣкога да го оставишъ да спи. Като чу Исусъ за Лазара, рече: „Тази болесть не е на смъртъ, но за слава Божия, да се прослави Синъ Божий чрезъ нея“. Следователно, когато нѣкой се оплаква, че има страдания, че боледува, казвамъ: Всичко, което става, е за слава Божия. Боли те око — за слава Божия. Боли те ухо — за слава Божия. Боли те кракъ — за слава Божия. Боли те коремъ — за слава Божия. Боли те глава — за слава Божия. Какво се разбира подъ думитѣ, че всичко, което става, е все за слава Божия? — Какъ е възможно човѣкъ да боледува, и болестьта му да бжде за слава Божия? — Следъ всѣка болесть, следъ всѣко страдание и изпитание, човѣкъ придобива известна опитность, която го повдига. Колкото по-тежка е била болестьта, презъ която човѣкъ е миналъ, толкова по-силенъ е станалъ той. Колкото по-голѣми сж били изпитанията и страданията му, толкова по-голѣма сила е придобилъ. Голѣмитѣ изпитания носятъ голѣми придобивки; малкитѣ изпитания — малки придобивки. Следователно, всички болести, всички мжчнотии, изпитания и страдания, които човѣкъ преживява, безъ да изгуби живота си, сж за слава Божия, защото

носятъ съ себе си велики опитности, велики блага и придобивки.

Този законъ се провѣрява навсѣкжде въ природата. Джбътъ, запримѣръ, е станалъ голѣмо, силно дърво, защото е миналъ презъ голѣми бури и вѣтрове, презъ голѣми стихии. Малкитѣ растения и тревички сж слаби, защото не сж минали презъ голѣми изпитания. Природата постепенно ги излага на голѣми изпитания, за да уякнатъ, да се калятъ, да станатъ голѣми, силни. Като знаете този законъ, вие разбирате, че не можете да бждете силни, щастливи, докато не минете презъ голѣми изпитания. При това, човѣкъ не може да бжде щастливъ, докато всички хора не станатъ щастливи. Щастието е достояние на всички хора, на всички живи сжщества. Какъ ще бждете щастливи, когато виждате на пжтя си смачканъ стръкъ, или премазано животно? Когато се стреми къмъ щастие, едновременно съ това човѣкъ трѣбва да се моли за щастието и на своитѣ ближни. Това значи да обичате ближнитѣ си. Като желаете, както своето щастие, така и щастието и доброто на хората, вие изявявате любовьта си къмъ тѣхъ. Докато не обичате хората, вие не можете да бждете добри, не можете да бждете щастливи.

Сегашнитѣ хора обичатъ главно ближнитѣ си: мжжътъ, жената и децата си. Отъ това зависи тѣхното частично щастие. Колкото по-малко хора обичате, толкова по-малко щастие ще имате. Щастието на хората е въ зависимость отъ любовьта имъ. Ако обичате много

хора, голѣмо щастие ще имате. Сжщиятъ законъ се отнася и до умразата. Малко мразите, малко нещастия ще ви сполетяватъ. Много мразите, много нещастия ще ви сполетяватъ. Любовьта подхранва доброто у човѣка, а умразата — злото. Обичайте, за да се пользувате отъ плодоветѣ на доброто. Пазете се отъ умразата, за да не изпитвате горчивитѣ плодове на злото. При умразата вие плащате, а другитѣ ядатъ и пиятъ. Когато се натъкватъ на злото въ свѣта, хората казватъ, че това е кармата имъ, това е лошата имъ сждба, която не могатъ да избегнатъ. Какво представя кармата на човѣка? — Кармата е бомба, заровена въ земята, която тѣ разравятъ и започватъ да изследватъ. Бутнатъ ли я не на мѣсто, или изпуснатъ ли я на земята, тя веднага експлодира. Дойдете ли до нѣкоя бомба, вие трѣбва да бждете внимателни, да я заобиколите, да не я пипате. Много бомби има човѣкъ въ себе си, които не трѣбва да пипа. Докато не ги пипа, той е добре. Пипне ли ги, кармата се проявява. И грѣшниятъ, и праведниятъ иматъ бомби въ себе си. Разликата иежду тѣхъ се заключава въ това, че грѣшниятъ постоянно пипа своитѣ бомби, а праведниятъ ги заобикаля.

Сега, за да се справите съ кармата си, вие трѣбва да желаете доброто, щастието на всички хора. По този начинъ вие повдигате себе си, а сжщевременно помагате на ближнитѣ си, както и на цѣлото човѣчество. Това значи да изпълни човѣкъ волята Божия. Сле-

дователно, когато нѣкой прави добро на своя ближенъ, той има предъ видъ да изпълни волята Божия. Щомъ изпълни волята Божия, и той се радва, и ближниятъ му се радва. Когато изпълнява волята Божия, човѣкъ е радостенъ и доволенъ отъ себе си. Престане ли да изпълнява волята Божия, и радостьта му изчезва. Тъй щото, когато говоришъ нѣщо на човѣка, говори му това, което е въ връзка съ волята Божия. Дали му говоришъ добре или зле, щомъ е въ съгласие съ волята Божия, то е на мѣсто. Волята Божия се заключава въ всѣко нѣщо, което дава потикъ на човѣка, което повдига и осмисля неговия животъ.

Ако искате да прогресирате, изпълнявайте волята Божия, а не своята воля. Който мисли само за себе си, той не може да прогресира. Истинскиятъ прогресъ на човѣка се обусловя отъ любовьта му къмъ всички хора, къмъ всички живи сѫщества. Любовьта на човѣка къмъ себе си е най-малката любовь. Любовьта на човѣка къмъ Бога е най-голѣмата любовь, която осмисля живота. Човѣкъ се движи между тѣзи два полюса на любовьта. Той започва отъ себе си, върви къмъ ближния си, докато единъ день достигне до Бога. Който иска да бѫде силенъ, щастливъ, той трѣбва да обича Бога. Който иска да се освободи отъ нещастията, той трѣбва да обича себе си. Само онзи може да обича себе си, който се отличава съ голѣма разумность. Като не разбиратъ смисъла на живота, нѣкои казватъ, че обичатъ само се-

бе си — никой другъ не ги интересува и за никого не искатъ да знаятъ. Да се говори така, това значи да не разбира човѣкъ, какво представя самотията. Страшно нѣщо е самотията! Тя представя затворъ, въ който не прониква никакъвъ свѣтлиненъ лжчъ. Нѣма по-голѣмо нещастие за човѣка отъ самотията: да живѣе самъ, безъ хора около себе си, да не чуе две думи отъ своя ближенъ, да нѣма съ кого две думи да сподѣли. Уединенъ, усамотенъ, отдалечечъ отъ хората, това е криво разбрана самотия. Да се усамоти, да се отдалечи човѣкъ отъ хората, това значи да се откаже отъ злото въ тѣхъ и да заживѣе съ доброто, съ тѣхната любовь. Това значи да се свърже човѣкъ съ Бога. А тъй, да се отдалечи отъ хората, изобщо, това подразбира да остане той съ едно голо съзнание. Каква по-голѣма сиромашия отъ тази? Въ самотията нѣма никакво повдигане. Въ свързването съ Бога е смисълътъ на живота. Въ изпълнение на Божията воля е силата на човѣка.

И тъй, избѣгвайте самотията за себе си, избѣгвайте и самотни хора. Самотенъ човѣкъ е онзи, който е осжденъ на смъртъ. Въ него нѣма никакво растене, никакъвъ прогресъ. Въ преносенъ смисълъ, самотенъ човѣкъ е старата баба или старият дѣдо, които мислятъ само за себе си. Обаче, ако тѣ иматъ красива дъщеря, или младъ, левентъ синъ, тѣ не сж самотни. Всѣки ги посещава, всѣки търси тѣхното приятелство. Тѣ ставатъ ценни, както за себе си,

така и за своитѣ ближни. Защо хората се женятъ? — За да имать красиви дъщери и синове, да ги уважаватъ и почитатъ. Значи, старитѣ трѣбва да се женятъ, а младитѣ — да имъ помагатъ. Докато е младъ, човѣкъ не трѣбва да се жени, но да работи и да помага на старитѣ. Щомъ остарѣе, тогава да се жени. Съ други думи казано: Докато е ситъ, човѣкъ не трѣбва да яде, да не преяжда. Тогава той е младъ и може да работи. Като огладнѣе, той става старъ и отново трѣбва да яде, за да се насити, да се подмлади. Младиятъ е ситъ; той трѣбва да работи. Стариятъ е гладенъ; той трѣбва да яде, но да не преяжда, и да е доволенъ отъ храната си.

„Да ида да го събудя“. Христосъ трѣбва да дойде на земята да събуди заспалия Лазаръ у хората. Тѣ спятъ сега и казватъ, че свѣтътъ е лошъ. Свѣтътъ не е лошъ, но той трѣбва да заспи и да чака Господъ да го събуди. Щомъ Господъ го събуди, ще му каже: Хайде, иди сега у дома си. Новото събуждане на свѣта подразбира новото възпитание. Имате едно желание, което не можете да постигнете. Благодарете на Бога, че не сте го постигнали. Оженили сте се — благодарете за това. Не можете да се ожените — пакъ благодарете. Осиромашали сте — благодарете на Бога. Разбогатѣли сте — пакъ благодарете. Благодарете за всичко, което става около васъ и съ васъ. Въ това се заключава новото възпитание. Благодарете и за злото, и за доброто. Като бла-

годарите за злото, Богъ ще го превърне на добро. Като благодарите за доброто, ще вкусите отъ неговитѣ плодове. Докато избѣгвате злото, вие сте на кривъ пѫть и сами създавате нещастията си. Ако искате да се справите съ злото, не бѣгайте отъ него, но благодарете на Бога, че ви е посетило. Щомъ благодарите за злото, Богъ веднага ще го превърне на добро. За всичко благодарете, но не външно, а вѫтрешно. Когато човѣкъ дойде до положение да благодари за всичко, което преживява, това показва, че той е събуденъ. Всѣка благодарность, отправена къмъ Бога, е свързване съ Него. Щомъ се свържете съ Бога, Той веднага ви се притича на помощь. Ако ви е сполетѣло нѣкакво зло, Той го превръща на добро. Безъ благодарность къмъ Бога вие не можете да Му обърнете внимание, нищо не можете да придобиете.

„Да ида да го събудя". — Защо е заспалъ Лазаръ? — За слава Божия. Родилъ се е нѣкой човѣкъ — за слава Божия. Умрѣлъ е нѣкой — пакъ за слава Божия. Всичко е ставало и става за слава Божия, но не по буква, а по смисълъ. Хората се раждатъ и умиратъ все за слава Божия. Смъртьта е минаване отъ едно състояние въ друго, отъ единъ свѣтъ въ другъ. Едни хора минаватъ отъ смъртъ въ животъ, а други — отъ животъ въ смъртъ. И които умиратъ, и които оживяватъ, всичко става за слава Божия. Като мислите така, вие лесно ще разрешите противоречията си, лесно ще се спра-

вите съ мжчнотиитѣ и страданията си. Не мислите ли така, вие никога нѣма да се освободите отъ мжчнотиитѣ и страданията. Мжчнотиитѣ могатъ да се премахнатъ, само когато се превърнатъ въ добро. Страданията могатъ да се намалятъ и изчезнатъ, само когато принесатъ своитѣ добри плодове. Вие трѣбва да бждете учтиви, внимателни къмъ страданията си. Ако заболѣете, започнете любезно да се разговаряте съ болестьта си, да благодарите, че ви е посетила. Като се отнесете съ нея учтиво, тя ще ви напусне. Болеститѣ не сж нищо друго, освенъ живи сжщества, които мжчатъ човѣка. Чрезъ болеститѣ хората се възпитаватъ. Когато човѣкъ се обърне къмъ Бога, съ молба да го освободи отъ тия сжщества, той получава отговоръ на молитвата си. Отговорътъ на молитвата е неговото оздравяване. Само Богъ е въ сила да заповѣдва и на добритѣ, и на злитѣ сжщества. Чрезъ тѣхъ хората се изпитватъ и възпитаватъ.

Срѣщате една млада мома, обичана отъ майка си, отъ баща си, но виждате, че тя е недоволна отъ положението си, иска да се ожени. Не се минава много време, тя намира единъ възлюбенъ, за когото се оженва. Тази мома се жени преждевременно. Какво става после? Указва се, че възлюбениятъ ѝ е ревнивъ и започва да я бие, че гледала други мжже. Тя е недоволна оплаква се отъ него. Защо я бие той? — Защото се е оженила преждевременно. Богъ не удобрява преждевременнитѣ же-

нитби. Щомъ не ги удобрява, Той оставя лошитѣ духове да мжчатъ хората. Когато съзнаятъ погрѣшкитѣ си, когато съзнаятъ всичко, което преждевременно сж направили, тѣ се обръщатъ къмъ Бога, възстановяватъ връзката си съ Него. Това значи разрешаване, ликвидиране съ кармата. Да ликвидира човѣкъ съ кармата си, това подразбира да върши волята Божия.

„Да ида да го събудя". Пожелайте и вие да дойде Исусъ при васъ, да събуди вашия заспалъ Лазаръ. Когато правите добро на нѣкого, вие събуждате този човѣкъ. Тогава ще дойде нѣкой при васъ и ще каже, както Мария каза на Исуса: „Господи, смърди вече, защото е четиридневенъ". И четиридневенъ да е, дигнете камъка на гроба му и съ високъ гласъ извикайте: Лазаре, излѣзъ вънъ! Щомъ Лазаръ излѣзе отъ гроба, кажете му да отиде у дома си. Правете добро на ближнитѣ си, събуждайте ги и не се колебайте.

И тъй, разумно използувайте живота, който ви е даденъ. — За кого? — Използувайте го за себе си, за ближнитѣ си и за Бога. Вършете волята Божия, както я разбирате съ ума, съ сърдцето, съ силата и съ душата си. При това положение, каквото и да ви се случи, кажете въ себе си: Всичко е за слава Божия. Докато съзнавате, че всичко, което става, е за слава Божия, работитѣ ви ще вървятъ добре. Това е истинското възпитание. Това значи да събуждате великото, красивото въ себе си и да вър-

вите напредъ. Ще дойде нѣкоя жена да се оплаква отъ мжжа си. — Това е за слава Божия. Мжжъ се оплаква отъ жена си. И това е за слава Божия. Нѣкой боледува — за слава Божия. Нѣкого уволнили отъ служба — за слава Божия. Всичко, което става въ свѣта, е все за слава Божия. Този е правиятъ пжть на разсжждение.

Сега пакъ повтарямъ: Ако страдате, ще знаете, че страдате за слава Божия. Недоволни сте — за слава Божия. Не се разбирате помежду си — за слава Божия. Правите добро на нѣкого — за слава Божия. Всичко става за слава Божия. Мислете така, за да оправите работитѣ си. Този е правилниятъ методъ за възпитание на човѣка. Вънъ отъ този методъ всичко друго е посребряване или позлатяване. Посребреният или позлатеният предметъ лесно се изтрива. Човѣкъ трѣбва да съзнава, че всичко е за слава Божия. Щомъ съзнае това, въ него се събужда Божественото начало. Той излиза отъ гроба и се връща въ своя домъ. Будни бждете и знайте, че всичко е за слава Божия.

„Да ида да събудя Лазара“. На васъ казвамъ: Оставете се въ ржцетѣ на Бога, да дойде Той при васъ и, по какъвто и да е начинъ, да събуди вашия заспалъ Лазаръ. По какъвъ начинъ ще стане събуждането, това е Негова робота. Не давайте съветъ на Бога, какъ да ви събужда. Както и да ви събуди, благодарете Му и кажете като Христа: „Благодаря Ти, Отче, че си ме послушалъ“. Каквото и да ви сполети,

добро или зло, знайте, че е за слава Божия и благодарете, че Господъ ви е послушалъ.

За слава Божия! Всичко, което става въ свѣта, е за слава Божия.

Размишление

*

9. Съборна беседа, държана на 20 септември, 1936 г. 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

ДВЕТѢ ПОЛУШАРИЯ.

За какво трѣбва да се радва човѣкъ? Какъвъ трѣбва да бжде неговиятъ стремежъ? Стремежитѣ на всички хора не сж еднакви. Младитѣ се стремятъ къмъ едно, възрастнитѣ — къмъ друго, а старитѣ — къмъ трето. Това показва, че стремежитѣ на хората сж разнообразни. Човѣкъ трѣбва да обръща внимание на своя стремежъ, защото той му дава потикъ, импулсъ въ живота. Какви сж стремежитѣ на другитѣ хора, това не трѣбва да го интересува. Това не може да го ползува. Всѣко сжщество трѣбва да изявява своя стремежъ по начинъ, какъвто му е свойственъ. — Какъвъ е стремежътъ на слънцето сутринь? — Да изгрѣе, да освѣти и стопли цѣлата земя. — Какъвъ е стремежътъ на посѣтото семе? — Да покълне и да започне да расте.

Въ изгрѣването на слънцето се забелязватъ два важни момента: първиятъ моментъ е на 22 мартъ, когато слънцето минава въ северното полушарие. Вториятъ моментъ е на 22 септемврий, когато слънцето минава въ южното полушарие. Тѣзи два момента сж символи, които изразяватъ два вида течения на енергии. Енергиитѣ, които протичатъ въ северното полушарие, иматъ външенъ характеръ. Тѣ

Иоана, гл. 1.

символизиратъ мѫжа. Подъ думата „мѫжъ“ се разбира сѫщество, което работи. Презъ това време мѫжътъ си подготвя външни условия за работа. Когато слънцето влѣзе въ южното полушарие, което става отъ 22 септемврий нататъкъ, хората влизатъ въ друго течение на енергии, които съдържатъ въ себе си мекота. Това течение символизира жената. Тогава човѣкъ може да се уедини, да се състрѣдоточи. Отъ 22 мартъ нататъкъ въ северното полушарие днитѣ се увеличаватъ, растатъ, а нощитѣ се намаляватъ. Тогава има повече свѣтлина, защото истината се изявява навънъ. При тази свѣтлина човѣкъ вижда всичко и се намира предъ опасността да стане недоволенъ отъ това, което има. Отъ 22 септемврий нощитѣ въ северното полушарие се увеличаватъ, а днитѣ се намаляватъ. Тогава външната свѣтлина и топлина се намаляватъ, а вѫтрешната се увеличава.

Следователно, когато свѣтлината на мѫжа се увеличава, тъмнината на жената се намалява. Когато свѣтлината на мѫжа се намалява, тъмнината на жената се увеличава. Когато жената изпадне въ голѣма външна тъмнина, тя трѣбва да прояви своята вѫтрешна свѣтлина и топлина, т. е. да прояви своята доброта и своето благородство. Значи, когато нощитѣ ставатъ дълги, а днитѣ кѫси, жената проявява своята доброта и своето благородство.

Сега, като говоря за жената, азъ нѣмамъ предъ видъ външната форма жена, каквато я

виждате, но имамъ предъ видъ разумно сжщество, което може да роди нѣщо. Жена или мжжъ, това е сжщество, което ражда, както раждатъ земята и дърветата. Когато посадите нѣщо въ земята, следъ време отъ нея излиза малко растение, което се развива, става голѣмо дърво, способно да ражда, да дава плодове. Човѣкъ, билъ той мжжъ или жена, трѣбва да мисли, да ражда такива идеи, които могатъ да повдигнатъ не само него, но и ближнитѣ му. Иначе, човѣкъ не може да оправдае своето сжществуване на земята. Човѣкъ е дошълъ на земята да ражда добри плодове, които се виждатъ въ неговитѣ сладки думи, въ неговитѣ свѣтли мисли и възвишени чувства. Това означава човѣкъ, отъ когото може да се очаква нѣщо. Какво очаквате отъ едно дърво? — Плодове. Ако дървото не дава плодове, то е безпредметно за васъ. Благото на човѣка седи въ неговия езикъ, който изказва мислитѣ и чувствата му. Благото на дървото седи въ неговитѣ плодове. Докато дървото има листа и цвѣтове, вие разчитате на него. Щомъ окапятъ листата му, вие не разчитате вече на него. Обаче, това е временен процесъ. Утре дървото ще се облѣче въ листа и цвѣтове, и вие ще очаквате отъ него нови плодове.

Човѣкъ трѣбва да изучава законитѣ на свѣтлината и топлината. Свѣтлината се проявява чрезъ човѣшкия умъ, а топлината — чрезъ човѣшкото сърдце. Свѣтлината е въ връзка съ

мждростьта, а топлината — съ любовьта. Сегашнитѣ хора се страхуватъ да говорятъ за любовьта. — Защо? — Защото днешното разбиране на любовьта е толкова изопачено, че всѣки се страхува да не бжде излъганъ. Когато нѣкой говори за любовь, той има предъ видъ да вземе нѣщо. Запримѣръ, срѣщате една млада, красива мома. Тя е весела, разговаря се свободно, отъ никого не се страхува. Щомъ нѣкой момъкъ ѝ каже, че я обича, тя веднага става мълчалива, замислена и казва: Тази работа е сериозна. Щомъ момъкътъ каже на момата, че я обича, любовьта го напуща. Това значи да кажешъ на човѣка, че го обичашъ. Кажешъ ли на момата, че я обичашъ, тя млъква и изгубва свободата си. Тя става сериозна, започва да избѣгва момъка и се съмнява въ любовьта му. Човѣкъ обича, докато мълчи, докато не говори за любовьта си. Почне ли много да говори за любовьта си, той се намира въ края на своята любовь. Нѣкой казва на едного: Знаешъ ли, че едно време те обичахъ? Другъ пъкъ казва: Азъ ще те обичамъ. Трети казва: Азъ те обичамъ. Споредъ мене, любовьта не може да има минало и бждеще. Тя сжществува въ настоящето. Това значи: любовьта се проявява всѣки моментъ.

Какъ можете да докажете на човѣка, че го обичате? Какъвъ е изразътъ на любовьта? Когато сте влѣзли въ северното полушарие, т. е. когато искате да изразите любовь къмъ мжжа, ще му дадете свѣтлина и знание. Когато сте влѣзли въ

южното полушарие, т. е. когато искате да изразите любовь къмъ жената, ще ѝ дадете топлина, ще я поканите на угощение, ще ѝ дадете подслонъ. Следователѣлно, външниятъ начинъ за изразяване на любовьта е чрезъ свѣтлина и знание; вжтрешниятъ начинъ е чрезъ топлина и добъръ приемъ. Външниятъ изразъ на любовьта представя лѣтото на живота, когато външната свѣтлина е голѣма. Тогава днитѣ сж дълги, а нощитѣ — кжси. На тази свѣтлина хората учатъ и добиватъ знания. Вжтрешниятъ изразъ на любовьта представя зимата на живота, когато всичко е покрито съ снѣгъ. Вънъ се чуватъ виелици и вѣтрове. Днитѣ се скжсяватъ, а нощитѣ — продължаватъ. Тогава хората влизатъ въ домоветѣ си, запалватъ печки, отварятъ лампи и при тази приятна топлина и свѣтлина започватъ да четатъ и да размишляватъ. Тѣ се съсрѣдоточватъ въ себе си, понеже нѣма външна свѣтлина, която да ги разсѣйва. Като имъ дойде нѣкой гостъ, тѣ го канятъ, и съ него заедно започватъ да четатъ и сърдечно се разговарятъ.

Съвременнитѣ хора трѣбва да изучаватъ дветѣ страни на любовьта — външната или мжжка, която е свързана съ свѣтлината, и вжтрешната или женска, свързана съ топлината. По този начинъ тѣ ще разбератъ, защо сжществуватъ противоречия въ живота. Който иска да изучава мждростьта, да придобива свѣтлина и знание, той трѣбва да търси външни благоприятни условия. Който иска да изучава лю-

бовьта, да придобива топлина и мекота, той трѣбва да се излага на външни неблагоприятни условия, на голѣми бури и страдания. Който търси любовьта, той трѣбва да има здравъ гръбнакъ, да издържа. Мжжътъ е силенъ отвънъ, а жената — отвжтре. Като знаете това, лесно можете да си обясните, защо хората се търсятъ едни други. Любовьта носи топлина, а мждростьта — свѣтлина. Който има свѣтлина въ себе си, той търси човѣкъ, у когото има топлина. И обратно: Който има топлина въ себе си, той търси човѣкъ, у когото има свѣтлина. Това е необходимо, защото свѣтлината не може да се разбере безъ топлина, нито топлината — безъ свѣтлина.

Хората страдатъ, защото искатъ да бждатъ щастливи едновременно и отвънъ, и отвжтре. Това е възможно само при условия земята да се освѣтява отвсѣкжде еднакво. Понеже земята е валчеста, невъзможно е и дветѣ ѝ половини да се освѣтяватъ едновременно. Когато на едната половина на земята е день, на другата половина е нощь. Тази е причината за недоволството на хората. Мжжетѣ сж недоволни отъ положението си, искатъ да иматъ благата на женитѣ. И женитѣ сж недоволни отъ положението си, искатъ да иматъ благата на мжжетѣ. Нито едното е възможно, нито другото. — Защо? — Защото и мжжътъ, и жената по неправиленъ начинъ търсятъ онова, което имъ липсва. Тѣ трѣбва да се въоржжатъ съ търпение, докато земята се обърне и по есте-

ственъ начинъ донесе онова, което имъ липсва. Добре е човѣкъ да лети съ аеропланъ изъ пространството, да се прехвърля ту въ едната ту въ другата половина на земята, но днесъ нѣма условия за това. Докато дойдатъ тѣзи условия, човѣкъ трѣбва да прилага търпението да дочака времето, когато земята се завърти около оста си и около слънцето, за да придобие това, което му е нужно. Жената трѣбва да отиде при мжжа — той е нейниятъ пжть; мжжътъ пъкъ трѣбва да отиде при жената. Когато слънцето отива къмъ северъ, т. е. когато на северния полюсъ има день, днитѣ растатъ, а нощитѣ се смаляватъ. Тогава трѣбва да се работи навънъ, да се сѣе. Когато слънцето отива къмъ югъ, т. е. южниятъ полюсъ е огрѣнъ, днитѣ въ северното полушарие се намаляватъ, а нощитѣ растатъ. Тогава се работи отвжтре; тогава плодоветѣ се прибиратъ. Съ други думи казано: Когато умътъ на човѣка се развива, има едно състояние; когато сърдцето се развива, има друго състояние,

Това сж знания, които трѣбва да приложите въ живота си, ако искате да го осмислите. Когато казвамъ, че човѣкъ трѣбва да обича всички хора, азъ имамъ предъ видъ единството въ природата. Въ природата сжществува само една жена и единъ мжжъ. Вие виждате много мжже и жени, но въ сжщность тѣ представятъ една жена и единъ мжжъ въ много форми. Когато човѣкъ разглежда нѣщата по този начинъ, той не може да извърши никакво

престжпление. Обаче, когато мжжътъ се хване само за едно клонче или за едно листо на дървото, наречено „единство въ природата“, той започва да вижда около себе си много жени. Сжщото може да се каже и за жената. Докато мжжътъ вижда много жени въ свѣта, а жената—много мжже, престжпления всѣкога ще сжществуватъ. Заблуждението седи въ това, че като се огледа въ огледало, човѣкъ вижда единъ образъ и мисли, че вижда другъ човѣкъ. — Не, това е той самъ. Многото мжже и жени не сж нищо друго, освенъ отражения на единствения мжжъ и на единствената жена, които сжществуватъ въ природата като реалность. Мжжътъ се оплаква отъ жена си, че го разлюбила. И жената се оплаква, че мжжътъ ѝ я разлюбилъ. Това е друго заблуждение. Невъзможно е човѣкъ самъ себе си да разлюби. Всичко може да стане, но човѣкъ човѣка не може да разлюби. Да те разлюби нѣкой, това значи да се разруши цѣлото Битие. Невъзможно е човѣкъ да разлюби пръста си и да почне да горѣе на малки парченца. Пръстътъ, това си ти самъ; това е часть отъ тебе, която има право да сжществува, както и ти сжществувашъ.

И тъй, приемете новитѣ разбирания и откажете се отъ ученията на падналитѣ ангели. Тѣ донесоха кривитѣ учения на земята, подъ чието влияние хората се намиратъ и днесъ. Мжжътъ пази жена си да не му изневѣри. Жената пази мжжа си да не ѝ изневѣри. Бащата пази сина си, майката — дъщеря

си. Какъ ще се пазятъ хората, когато спятъ? Предайте възлюбения си въ ржцетѣ на Господа, съ молба Той да го пази и да прави съ него, каквото иска. Единъ е Богъ. На Него само можете да уповавате.

Сегашнитѣ хора страдатъ, защото не имъ се дава съответно мѣсто. Кое мѣсто търсятъ? Тѣ търсятъ първо мѣсто. Въ свѣта има само едно първо мѣсто, което принадлежи на Господа. Останалитѣ мѣста сж за хората. Не се стремете да сѣдате на първо мѣсто. Който търси първо мѣсто, той ще носи голѣми отговорности. Никой човѣкъ, никое сжщество не е за първо мѣсто. Който търси първо мѣсто, той се е заблудилъ. Първото мѣсто е свързано съ голѣми отговорности. Следователно, ще знаете, че законъ за единство сжществува навсѣкжде въ природата: едно първо мѣсто, единъ мжжъ, една жена, единъ баща, една майка, едно дете — всичко въ свѣта сжществува по едно, а многото сж негови отражения.

Какъ трѣбва да живѣятъ хората, за да дойдатъ до това единство? Много просто! Когото срещнете, ще го считате вашъ ближенъ. И каквото прави ближнийтъ ви, ще считате, че е добро. Докато жената мисли, че мжжътъ ѝ може да я владѣе, тя е на кривъ пжть. И ако мжжътъ мисли сжщото за жена си, и той е на кривъ пжть. Това сж заблуждения, отъ които тѣ трѣбва да се освободятъ. Жената трѣбва да благодари на мжжа си, че той носи свѣтлина. Мжжътъ трѣбва да благодари на жена

си, че тя носи топлина. Какво правятъ съвременнитѣ мѫже и жени? Когато жената получи свѣтлина отъ мѫжа си, който е просвѣтенъ, тя започва да вижда погрѣшкитѣ му и го сѫди. Като види това, мѫжътъ постепенно затваря ключоветѣ на свѣтлината, и жената остава въ тъмнина. Тогава тя започва да търси мѫжа си и да плаче за него. Щомъ го търси, тя е въ тъмнина. Щомъ вижда погрѣшкитѣ му и го сѫди, тя е въ свѣтлина. Това сѫ криви разбирания въ живота. Когато обичате мѫжа си и живѣете съ него, ползувайте се отъ свѣтлината му и никакви бележки не му правете. Какъ билъ облѣченъ, кѫде поглеждалъ, какво говорилъ — нито дума по това. Оставете го свободно да се проявява, както знае и както разбира. Изобщо, считайте, че всичко, каквото ближнiятъ ви прави, е добро. За да постѫпвате така, отъ васъ се иска търпение.

Какво нѣщо е търпението? Отъ какво се обуславя то? За да има търпение, човѣкъ трѣбва да е дошълъ до вѫтрешно разбиране на живота. Това разбиране се придобива тогава, когато въ всичко и навсѣкѫде човѣкъ вижда Бога. Той се е скрилъ въ всички нѣща, но вие трѣбва да Го намѣрите. Така скритъ, отъ никого незабелязанъ, Той следи хората, провѣрява ги, кой докѫде е достигналъ въ областьта на знанието, на любовьта. Като знаете, че Богъ е навсѣкѫде, не правете разлика между хората, да считате, че едни сѫ високо издигнати, а други — неразвити. Считайте, че и най-слабо

развититѣ хора имать условия да растать. Тѣ сж въ положението на малки деца, които могатъ да се развиватъ. Изкуство е за човѣка въ злото да вижда доброто, въ тъмнината — да вижда свѣтлината, въ смъртьта — да вижда живота; въ сиромашията — да живѣе като богатъ; въ невежеството — да вижда смисъла на живота. Това всѣки човѣкъ може да постигне. Това изисква новата култура отъ всички хора. Който не разбира нѣщата така, той ще остане въ сегашното си положение.

Въ свѣта ставатъ войни, раздори и крамоли. Въ който домъ влѣзете, навсѣкжде недоразумения, спорове и страдания. Едни се женятъ, други се развеждатъ. Всички търсятъ щастие, но това щастие трае само день и половина. Всички плачатъ за изгубеното щастие. Жената плаче, че мжжътъ ѝ не се връща въ дома си. — Нѣма защо да плаче. Следъ шесть месеца той ще се върне, както слънцето се връща. Мжжътъ владѣе северното полушарие. И мжжътъ не трѣбва да съжалява, че жена му не се връща въ кжщи. И тя ще се върне следъ шесть месеца, както слънцето се връща отъ северното полушарие и отива въ южното. Жената владѣе южното полушарие. Когато мжжътъ и жената се върнатъ въ своето полушарие, Господъ ще посети дома имъ. Ето защо, всѣки трѣбва да очаква времето, когато слънцето ще влѣзе въ неговия свѣтъ и ще му донесе необходимото благо. Понѣкога мжжътъ воюва съ жена си, иска да я владѣе. Може

ли северното полушарие да владѣе южното? Понѣкога жената иска да владѣе мжжа. Може ли южвото полушарие да владѣе северното? Нито северното полушарие може да владѣе южното, нито южното — северното. Не се стремете да се завладявате едни други. Благото иде отъ Бога, а не отъ жената или отъ мжжа. Всѣки трѣбва да бжде на своето мѣсто и тамъ да очаква благото, което му се пада.

Следователно, не е въпросъ за завладяване на нѣщата, но за тѣхното разбиране. Споредъ новото разбиране на нѣщата, вие трѣбва да знаете следното: Мжжътъ може да люби Бога само чрезъ жената. Жената може да люби Бога само чрезъ мжжа. Майката може да люби Бога само чрезъ детето. Детето може да люби Бога само чрезъ майката. Учителътъ може да люби Бога само чрезъ ученицитѣ. Ученицитѣ могатъ да любятъ Бога само чрезъ учителя. Това сж отношения, закони, които никой не може да измѣни. Никакви педагогически правила не могатъ да заставятъ детето да люби Бога. Чрезъ майката, обаче, то може да люби Бога. Дете, което чрезъ майка си люби Бога, лесно може да се възпитава. Не може ли чрезъ майка си да люби Бога, това дете не се подава на никакво възпитание. Всѣко дете, което обича майка си, може да стане гениално. Не обича ли майка си, нищо не може да излѣзе отъ него. Ако не се обичате едни други, и отъ васъ нищо не може да излѣзе. Който обича хората, който обича всички сжщества,

той люби Бога, и отъ него човѣкъ ще излѣзе.

Сега, желая ви да бждете на мѣста-та си, за да получите на време благото, което очаквате. Пригответе се за това благо, че като дойде, да го възприемете и да живѣете съобразно законитѣ на свѣтлината и топлината.

Желая ви да се изслушвате и да се разговаряте съ любовь. Спазвайте законитѣ на свѣтлината и топлината, за да не съжаля-вате нѣкога, че при най-голѣмото изобилие сте били въ лишения, и при най-голѣмото благо сте били нещастни. Мжчно е да изпълни чо-вѣкъ изискванията на любовьта, но мжчнитѣ нѣща сж красиви.

Желая ви да дойдете до новитѣ разби-рания, да си служите съ езика на свѣтлината и топлината. Когато придобиете този езикъ, ко-гато придобиете знанието и любовьта, всички ще ви очакватъ съ нетърпение, съ думитѣ: „Добре дошли!“

Желая ви чрезъ любовьта да преодолѣете всички мжчнотии, а чрезъ знанието — да махне-те всички прѣчки.

Защо ставатъ войни въ свѣта? Защо се явяватъ спорове, недоразумения и крамоли между хората? — Защото мжжътъ се проявя-ва сега. Слънцето отива въ северното полуша-рие, дето работитѣ се уреждатъ. Щомъ про-лѣтьта похлопа на вратата, мжжътъ впрѣга ралото и отива на нивата. Цѣлъ день оре, раз-работва земята. Каква по-голѣма война отъ та-зи? Всички червеи се разбѣгватъ. Мжжкиятъ

принципъ продължава шесть месеца и като свърши работата си, женскиятъ принципъ ще дойде. Значи, царството на мжжа трае шесть месеца, шесть седмици, шесть деня, шесть часа, шесть минути. Имайте търпение да дочакате това време. Шесть минути представятъ единъ мигъ. Ако имате търпение, всичко ще се свърши въ единъ мигъ. Ако нѣмате търпение, нѣщата ще продължатъ шесть месеца.

„Въ Божията Любовь е благото на човѣка".

*

10. Съборна беседа, държана на 22 септемврий, 1936 г. 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

СЪДЪРЖАНИЕ

Стр.

1. Да имъ дамъ животъ 3
2. Вжтрешна връзка 23
3. Външна и вжтрешна любовь 45
4. Основни чърти на новото 73
5. Проникване 98
6. Човѣшко и Божествено 133
7. Проявенията и Непроявенията 151
8. Пжтица на любовьта 167
9. За слава Божия 184
10. Цвѣтѣ полушария 198